

Eesti Jahimeeste Seltsi

AASTARAAMAT

2022

AASTARAAMAT

2022

SISUKORD

Eessõna	2
Eesti Jahimeeste Seltsist	4
Juhatus	5
Volikogu koosolek	7
Väliskoostöö jahinduses	11
Liikmesorganisatsioonide kontaktid	19
Liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamine	23
Haldusleping	25
EJS-i e-lahendused	30
2022. aasta tegevuste kalender	33
Loodushariduslikud sündmused	34
Koosolekud ja nõupidamised	36
Koolitused ja sündmused	38
Sündmused	42
Väärtusta jahisaaki aasta	45
Meedia	47
Trükised	51
Sigade Aafrika katk (SAK)	53
Eesti jahiulukid	55
Eesti jahiulukite küttimine	57
„Ulukid teel“ projekt	61
Ulukikahjud riigimetsas	62
Aktuaalne	63
Looduskaitsetelised projektid	65
Eesti jahinduse hea tava	67
Mälestame	69

Esi- ja tagakaane fotod Andra Hamburg
 Eesmise sisekaane foto Erik Karits
 Tagumise sisekaane foto EJS
 Koostanud Andra Hamburg
 Toimetanud Jaanus Vaiksoo
 Kujundanud Eike Ülesoo
 Trükikoda: Printall
 Tallinn 2023

Koostatud materjalid: Eesti Jahimeeste Seltsi koduleht, Keskkonnaagentuuri, Keskkonnaameti ja Põllumajandus- ja Toiduameti koduleheküljelt.
 Suur tänu EJSi töötajatele, fotograafidele, Keskkonnaagentuuri eluslooduseosakonnale, RMK-le, Põllumajandus- ja Toiduametile jt koostööpartneritele!

Eessõna

Aasta 2022

Eesti jahinduses on 2022. aastaga üks oluline versta-post selja taha jäänud. Meie riigis on kokku moodustatud 328 jahipiirkonda. Neist 321-l oli vaja pikendada eelmisel aastal jahiseadusest tulenevalt kasutusõiguse lubasid kümneks aastaks. Aasta jooksul pikendas keskkonnaamet kasutusõiguse lube 313 jahipiirkonnal. 15 jahipiirkonnal jäi jahipiirkonna kasutusõiguse luba erinevatel põhjustel, sh omal valikul, pikendamata.

Hiidan seda Eesti jahimeeste seltsi jaoks heaks tulemuseks ja töövõiduks. Töövõiduks just seetõttu, et olime üsna lähedal sellele, et pikendamise protsess oleks peatunud. EJS-i juhatuse liikmete ja paljude meie seltsi liikmete kaasabil ja toetusel sai korras takerdunud protsessi taas käima ja siinkohal minu siiras tänu kõigile. Täna ka keskkonnaministeeriumi ja keskkonnaameti ametnike riigimehelikkuse eest!

Võib ju mõelda ka nii, et nüüd oleks justkui kümme aastat hooletu ja saab ennast rahulikult tunda ja jahindusele keskenduda. Mulle tundub, et päris nii see ei ole ja tuleb teha tõsiselt tööd selle nimel, et jahindus oleks ka tulevikus laialt kättesaadav. Oleme aastaid arendanud kogukondlikku jahindust ja see on üks meie seltsi olulisemaid väärtusi. Näen aga lähitulevikus riske ja erinevate huvigruppide soove jahiseadust avada. See võib mõjutada ka meie jahipiirkondade järjepidevust.

Küllastades erinevaid riike ja tutvudes seal jahinduse korraldusega, on ikka ja jälle kerkinud küsimus, kas suudame jahindust hoida ühiskonnas nii atraktiivseks kui seni. Rohkem kui kunagi varem on täna oluline koostöö jahimeeste ja maaomanike vahel. Jagame ühiseid väärtusi ja me ei tohiks lubada seda, et jahimehed, metsamehed ja põllumehed tegutses kuidagi eraldi ja kahjustaks üksteise huvisid.

Kasutusõiguse lubade pikendamise protsess tõi esile ka erinevad huvid ja püüdlused, mis mõningatel juhtudel päädisid konfliktidega nii isiklikel kui ka huvigruppide tasandil. Kohati seadsid need erimeelsused ohtu ka pikendamise protsessi ja kindlasti ei teeninud see jahinduse huve.

Rahvusvaheliselt pakub palju diskussiooni ka trofeejaht. Palju on kritiseeritud senist kuld-hõbepronks süsteemi ja suurte trofede kummardamist.

Kas me peaks sellest tulenevalt trofeedest loobuma? Arvan, et mitte. Pigem peaks me ühiskonna seisukohti arvestama ja nägema trofeedes teadusmaterjali ja seda süsteemselt koguma. Maailm muutub ja meie jahimeestena muutume koos maailmaga, sest see tagab meie ellujäämise ja arengu.

Roheline mõtteviis hakkab üha enam domineerima ja meiegi oleme osa sellest. Võiks ju kahju tekitavad ulukid ära küttida ja näiliselt oleks probleemid lahendatud. Nii aga see tegelikult ju ei toimi. Oluline on liigirikkus ja tasakaalu poole püüdlamine. Ka meie jahimeestena peame nägema suurt pilti ja olema oma tegevustes läbipaistvad. Nii saame koos ühiskonnaga edasi liikuda.

Alustasin EJS-i juhtimist aastal 2008 ja sellest ajast on uskumatult palju muutunud. Domineerivaks on saanud inimeste majanduslikud ja ärihuvid. Nii näiteks vaadatakse meie suurimat imetajat põtra kui metsakahjurit, keda tuleb intensiivselt küttida. Milleni see aga viib, on hästi näha Soome ja Rootsi näitel. Liialt suur küttimissurve on nendes riikides põdra populatsioon kahjustanud, langenud on kütitud loomade vanused, kaalud. Juba mõnda aega lüüakse nendes riikides häirekella ja otsitakse lahendusi.

Hea meelega näeks, et riik osaleks senisest enam ulukipopulatsioonide kaitsmisel. Üle tuleks vaadata senine ulukikahjude hüvitamise kord, mis kindlasti ei tohiks olla jahimeeste hirmutamise vahend.

Kuidagi ei tahaks, et Eesti neid vigu kordab ja et me jõuaks oma tegevuse või tegevusetuse tõttu olukorda, kus päris loodust näeb ainult loodusparkides. Soovin, et loodus oleks kõikjal meie ümber, mitte ainult aedades või kindlates piirkondades.

Eelmise aastaga lahenes ka helisummuti teema ja puudused seadusandluses said selle aasta alguses kõrvaldatud. Ka siin tänan juhatuse liikmeid ja partnereid, kes selle muudatuse aitasid läbi viia.

Öösihiku teemal toimus eelmisel aastal põhjalik arutelu ja ka see teema sai selle aasta alguses lahenduse. Jahimeestel on vastutus, et seda kasutatakse vastavalt regulatsioonile ja ei minda kergema vastupanu teed, kasutades öösihikut ulukite kütamiseks, milleks see ei ole ette nähtud. Uluk ei tohi sattuda ebavõrdsesse olukorda jahimehega. Tal peab olema võimalus kasutada oma tarkust pääsemisvõimaluse leidmiseks. Vastutust ei tohi kuritarvitada. Toetan seda, et öösihik on vajalik riigikaitse aspektist.

Arutelud on alanud maakondlike jahinduslike keskuste osas. Need keskused on olulised ja hindan väga neid inimesi ja nende inimeste tööd, kes seal tegutsevad. Hindan neid kollektiive, kes on väärtustanud maakondlikkusesse keskustesse kuulumise ja nende tegevuse tagamise. Maakondlikud keskused on kohapealsed kompetentsikeskused, mis annavad häid ideid ja kindlustavad jahindusliku järjepidevuse.

Samas pean ma oluliseks keskuste atraktiivsust, et sinna tahetakse kuuluda. Kahtlen selles, et keskustesse vägisi kuulumine annaks midagi juurde meie ühtsusele.

Vahepeal tundub mulle, et jaht on muutumas arvutimänguks. Hindan väga meie IT arenguid ja paberivaba jahindust. Olen seda ise tähtsustanud ja oluliseks pidanud. Samas aga tuleb tagada, et loomadel oleks võimalused pääsemiseks ja et me ei kasutaks tehnilist üleolekut ja arengut loomade võimaluste arvelt. Meie teema on olla jahimees metsas, mitte puldi taga. Siin peame jälgima ja otsima ise tasakaalu.

Eraldi teema on tehniliste süsteemide abil jahimeeste jälgimine ja privaatsuse kadumine. Kindlasti on meie üks prioriteete olla looduses ja miks mitte vahel

ka põgeneda sinna argielu rutiini ja probleemide eest. Looduses leiab tasakaalu ja rahu. Ka siin tuleb jälgida, et tehnoloogilise arengu tulemusel ei kaoks ja ei saaks rikutud meie vahetu kontakt ja suhe loodusega. Tehniliste vahendite kasutamise peamine eesmärk on ikkagi turvalisuse tagamine jahipidamisel.

Ka siin peame koos riigiga otsima tasakaalu looduse kaitsmise ja inimeste isikupuutumatusel, et ei ähmastuks ega kaoks see salapärase ürgne kutse, milleks me üldse jahimehed oleme. Jahipidamine on ürgne tegevusala ja küti vahetu suhtlemine loodusega. Kui igal kütil on jälgimist võimaldav vidin küljes, siis kõik see kaob. On mille üle mõtiskleda ja võtta vastu väljakutse, et leida paremaid lahendusi.

Järgmisel aastal on sellel juhatusel aastaringid täis saamas ja volikogu valimas uut. Milline see saab olema ja kes sellesse kuuluvad, seda näitab aeg. Kõige tähtsamaks pean aga seda, et uus juhatus jätkaks meie volinike poolt kinnitatud väärtuspõhimõtete jälgimist. Kuniks jälgitakse ja elatakse ning toimitakse nende järele, elab ka Eesti kogukonnapõhine jahindus.

Läbi aegade on kardetud meie keskuse, jahimeeste kodu ja ühe olulisema sümboli, Kuristiku 7 maja rahaks tegemist. Seda ei ole õnneks juhtunud. Täna on keskus remonditud, välja on ehitatud katusealused, korrastatud raamatukogu ja sisustamisel on muuseum. Panen ka tulevasele juhatusel koosseisule südamele, et sellele nüüdseks juba üle poole sajandi jahimeeste käes olevale majale saab ainult väärtust juurde anda. Sellest on saanud meie järjepidevuse sümbol ja selleks peaks ta ka jääma.

Kivi kotti!

Margus Puust
EJS-i president

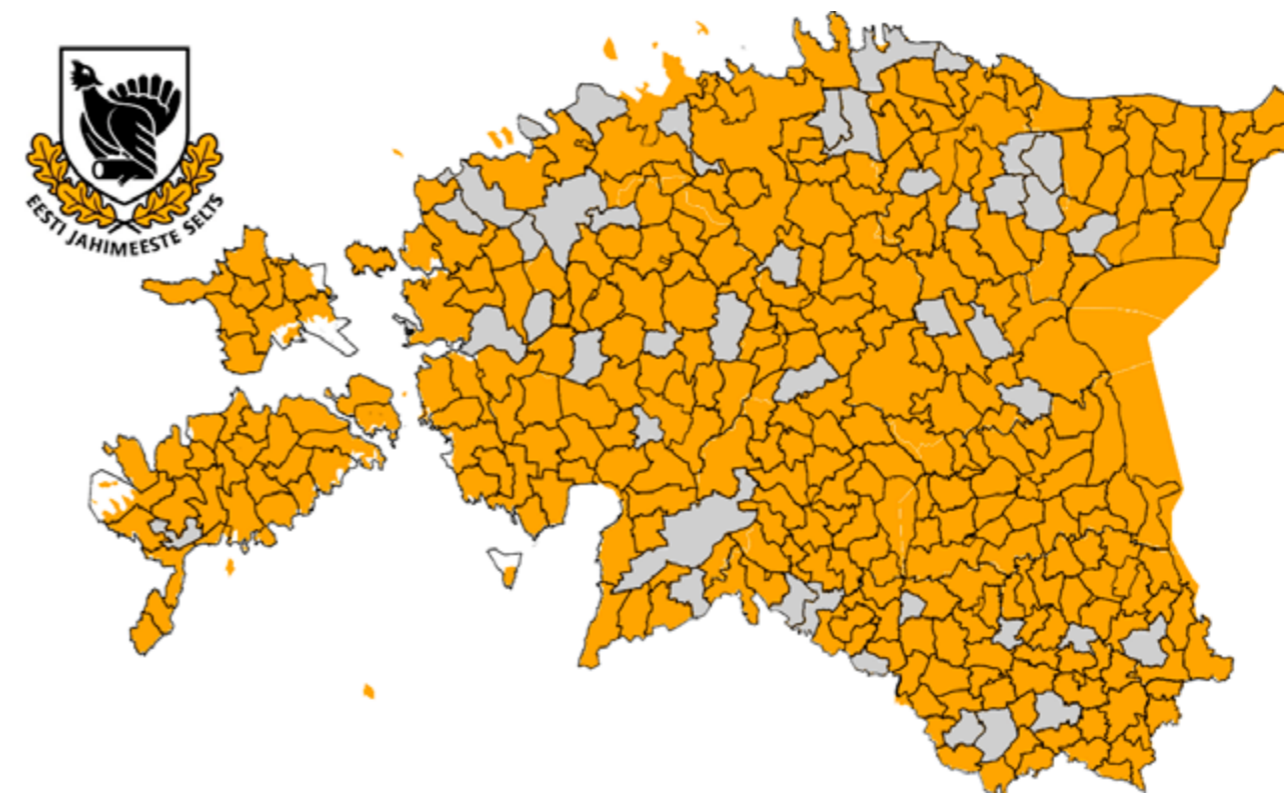
Eesti Jahimeeste Seltsist

Eesti Jahimeeste Selts (EJS) on mittetulundusühing, mis tegutseb põhikirja, volinike koosoleku ja juhatuse otsuste alusel. EJS on jahindusega tegelevate juriidiliste isikute ühendus. Seisuga 31.12.2022 kuulus EJS-i 102 liikmesorganisatsiooni 11 423 jahimehega. EJS-is on palgal 6 töötajat, 5 inimest büroos ja 1 koristaja-majahoidja. IT spetsialist ja ajakirja peatoimetaja töö ostetakse teenusena sisse.

EJS on kõiki kodu- ja välismaa jahimehi teenindav organisatsioon. Osutatavate teenuste nimekiri ning õigused ja kohustused on antud 22.07.2013 EJS-i ja Keskkonnaministeeriumi vahelise halduslepinguga.

EJS-il on sellega õigus välja anda ning pikendada jahitunnistusi, välisriigi kodaniku jahitunnistusi, laskekatse tunnistusi, samuti tunnistada neid kehtetuks ja pidada nende üle arvestust. Avalikud teenused on kättesaadavad kõikidele jahimeestele koostöölepinguga seotud organisatsioonide kaudu.

Riigi tasandil tegeletakse jahimeeste huvide esindamise ja kaitsega, ühistegevuse ja jahinduskoolituste korraldamisega, säästliku jahinduse edendamise, jahikultuuri- ja traditsioonide hoidmise ning arendamisega. Samuti esindatakse Eesti jahimeeste huve Euroopa ja maailma tasandil.

Kaart 1. EJS-i liikmete kaart. Kollane ala - EJS-i liikmed.
Hall ala - ei kuulu EJS-i

Juhatus

Eesti Jahimeeste Seltsi juhatus on seltsi põhikirja-järgne juhtimis- ja esindusorgan. Juhatus koosneb juhatusesimehest (presidendist), asepresidendist ja teistest juhatuseliikmetest, kelle valivad volikogu liikmed neljaks aastaks.

Seltsi juhatusesimehe töövorm on koosolek. Korrapärased koosolekud toimuvad reeglina kord kuus (v.a juuli, august, detsember). Koosolekud toimuvad reeglina iga kuu teisel neljapäeval hübriidkoosolekutena kohapeal ja veebis algusega kell 13.

Juhatus on pidanud aasta jooksul kokku üheksa korralist koosolekut, mille protokollid on avalikustatud EJS-i kodulehel. Lisaks on peetud kolm nõupidamist aktuaalsetel teemadel. Pärast koosoleku

toimumist ilmub kodulehel artikkel koosolekul käsitletud teemadest ja otsustest.

Juhatusesimehe töövorm on koosolek. Korrapärased koosolekud toimuvad reeglina kord kuus (v.a juuli, august, detsember). Koosolekud toimuvad reeglina iga kuu teisel neljapäeval hübriidkoosolekutena kohapeal ja veebis algusega kell 13.

Istungite vahel toimub tegevus töögruppides. Juhatusesimehe töövorm on koosolek. Korrapärased koosolekud toimuvad reeglina iga kuu teisel neljapäeval hübriidkoosolekutena kohapeal ja veebis algusega kell 13.

Eesti Jahimeeste Seltsi juhatus osalises koosseisus (vasakult): Jaanus Põldmaa, Priit Vahtramäe, Toomas Kõuhkna, Tiit Tammsaar, Ive Kuningas, Tiit Rammul, Margus Puust, Tarmo Lehiste, Andres Onemar, Endrik Raun, Marko Vinni, Arvi Luuk ja Raul Vahter. Foto EJS

Margus Puust

Toomas Kõuhkna

Raivo Aeg

Riho Breivel

Aigar Jürjens

Aigar Kallas

Mati Kivistik

Ive Kuningas

Tarmo Lehiste

Arvi Luuk

Andres Onemar

Kalle Palling

Jaanus Põldmaa

Tiit Rammul

Endrik Raun

Rein Rosenberg

Karel Rüütli

Tiit Tammsaar

Andres Vainola

Raul Vahter

Priit Vahtramäe,

Marko Vinni

Jaak Volmer

Volikogu koosolek

2022. aasta EJS-i volinike koosolek toimus 15. juunil Kose kultuurikeskuses. 212 volinikust osales või oli esindatud 168.

Koosoleku avas EJS-i president Margus Puust. Tervitusõnad ütles Merle Pussak, Kose vallavolikogu esimees.

Valiti mandaatkomisjon koosseisus Mati Kepp (esimees), Mati Kivistik ja Tõnu Peterson. Koosolekut protokollis Lea Truska ja juhatas Toomas Kõuhkna.

Jagati tunnustusi

Margus Puust kuulutas esmalt välja 2021. aasta teo auhinna, mille said seekord kaks projekti: Jahise maakorralduse mooduli ühine väljaarendamine ning rakendamise ja hirvepeibutajate edukas esinemine Euroopa meistrivõistlustel 3. oktoobril Ungaris.

Jahise maakorraldaja mooduli väljaarendamise

Aasta teo auhinnakujukesed. Foto EJS

Aasta teo auhinna saanud Karri Urban, Tõnu Peterson koos Margus Puustiga. Foto EJS

meeskonna nimel võtsid auhinnakuju vastu Tallinna ja Tartu koordinaatorid Karri Urban ja Tõnu Peterson. Hirvepeibutajaid esindas Andres Maripuu. Traditsiooniliselt antakse volikogul teenekatele jahimeestele üle EJS-i tunnustusavaldused.

Aasta teo auhinna saanud Andres Maripuu koos Margus Puustiga. Foto EJS

Vapimärk Metsis omistati EJS-i juhatuse liikmetele Margus Puustile, Priit Piilmannile ja Toomas Kõuhknale. Vapimärgid andis üle EJS-i juhatuse kõige kauaaegsem liige Tiit Tammsaar.

Toomas Kõuhkna ja Margus Puust, keskel Tiit Tammsaar. Foto EJS

Teenetemedali Ilves said Madis Liiväär, Karri Urban, Jaan Bikker, Maido Paat, Hillar Lõppe, Marko Vinni, Asko Osula, Mati Kepp, Margus Ulp, Aigar Jürjens,

Erich Valksaar, Kristo Lipp, Enn Mahoni, Ülo Reimo, Martin Hein, Tõnu Peterson, Arvi Laanejõe ning Kuldar Purge.

Teenetemedali Ilves saajad. Paremt: Madis Liiväär, Karri Urban, Jaan Bikker, president Margus Puust, Maido Paat, Hillar Lõppe, Marko Vinni. Foto EJS

Teenetemedali Ilves saajad. Paremt: Mati Kepp, Aigar Jürjens, Erich Valksaar, Ülo Reimo, president Margus Puust, Martin Hein, Tõnu Peterson. Foto EJS

Teenetemärk Kobras värsked omanikud on Mati Viilup, Heino Moor, Mait Paasik, Kaspar Roht, Henrik Prehing, Tõnis Teidla, Rein Kriisk, Rain Salk, Alar Süda, Karmo Eesmäe, Urmas Välba, Eino Valma, Eiko Õim, Tarmo Roots, Olev Viht, Rein Tomingas,

Ants Sibul, Lauri Väli, Tiit Rammul, Kalle Vaher, Taivo Spitsõn, Tõnu Rüütel, Valdo Hermann, Tarmo Meus, Orvet Holst, Heino Kasesalu, Veljo Jalak, Sulev Heinaru, Jaak Neerut, Andrus Henga.

Teenetemärgi Kobras saajad. Paremt: president Margus Puust, Heino Moor, Kaspar Roht, Tõnis Teidla, Rein Kriisk, Rain Salk, Karmo Eesmäe, Urmas Välba. Foto EJS

Teenetemärgi Kobras saajad. Paremt: Eiko Õim, Tarmo Roots, Tiit Rammul, Kalle Vaher, president Margus Puust, Taivo Spitsõn, Tõnu Rüütel, Tarmo Meus, Orvet Holst, Jaak Neerut, Andrus Henga. Foto EJS

Ülevaade juhatuse tööst

President Margus Puust tegi ülevaate juhatuse tööst 2021. aastal. EJS-ile ei olnud aasta kerge, tuli hakkama saada koroonapandeemiast tingitud eriolukorraga. Osa traditsioonilisi üritusi tuli ära jätta või lükata edasi, sh suvine jahimeeste kokkutulek. Planeeritud ühisjahid said siiski jahimeestel peetud ja kohustused kütamise osas täidetud. EJS-i üks põhikirjaline eesmärk on koondada kõiki Eesti jahimehi ühistegevusse. Seisuga 31. detsember 2021 kuulus Eesti jahimeeste seltsi 103 liikmesorganisatsiooni, kes ühendavad 11 445 jahimeest. Kehtivat jahitunnistust omavate jahimeeste arv oli 15 351. 2021. aastal sooritas jahiteooriaeksami ja laskekatse 293 isikut.

Koosolek algas volinike registreerimisega. Foto EJS

2021. aasta teemaks kuulutati EJS-i juhatuse poolt „Jahikoda korda!“, mille eesmärk oli pöörata tähelepanu jahimajade ja esmatöötluskohtade korrastamisele, samuti tihendada ja parandada suhteid nii kohalike maaomanikega kui ka jahiseltsi enda sees.

EJS-i tegevjuht Tõnis Korts kandis ette EJS-i 2021. aasta majandusaasta aruande. Aruanne kinnitati volinike poolt. Volinikud valisid ka järgneva aastaks audiitori Aare Olanderi audiitoribüroost Grow Audit OÜ ning kinnitasid tegevjuhi poolt tutvustatud 2022. aasta eelarve.

EJS-i liikmemaksu teemal võttis sõna juhatuse liige Jaak Volmer, kes tegi põhjendatud ettepaneku liikmemaksu tõstmiseks viie euro võrra. Volmeri sõnul on see muuhulgas ka seltsi julgeoleku küsimus, et pidada

vastu muutuva aja ootamatutele probleemidele. Volinikud kinnitasid liikmemaksu suurendamise viie euro võrra alates 2023. aastast.

Volikogu muutis EJS-i põhikirja punkti 9.2, suurendades juhatuse liikmete maksimaalset arvu kahekümnelt kahekümne viiele. Põhjendus: kui seni kuulus juhatusse 20 liiget, siis on aga kolm maakonda, kes pole juhatuses esindatud. Nendest maakondadest on kirjalikult esitatud kandidaadid, kes osalevad juhatuste koosolekutel. Samuti on Pärnumaa JL juhatuse soovitud oma kandidaati juhatusse. Senine Pärnumaa esindaja Jaanus Põldmaa jätkab põllumajandustootjate esindajana, ta kuulub ETKL-i ja on EPKK nõukogu liige.

Valiti uued juhatuse liikmed

Järgmise punktina arutati EJS-i juhatusse uute liikmete valimist. Kandidaate oli neli: Andres Onemar – esitati Hiiumaa Jahimeeste Seltsi poolt, Aigar Jürjens – esitati Jõgevamaa kuue jahiseltsi poolt, Tiit Rammul – esitati Põlva Jahiseltsi poolt ja Tarmo Lehiste – esitati Pärnumaa Jahimeeste Liidu ja 8 jahiseltsi poolt.

Büroo oli eelnevalt võtnud kõigilt kandidaatidelt kirjaliku nõusoleku. Koosoleku juhataja tegi ettepaneku hääletada nimekirjana ja volinikud toetasid ettepanekud ja valisid ühehäälselt juhatusse uued liikmed.

Volinikud hääletamas oluliste jahindusteemade üle. Foto EJS

Muud küsimused

Muude küsimuste all tutvustas tegevjuht Tõnis Korts toetusabi Ukrainale ja tegi kokkuvõtte laekunud vahendite kasutamisest. Pikema ettekande põdra kütimisest 2022/23. jahiaastal tegi volinik ja juhatuse liige Priit Vahtramäe.

Ulukite austamine jahisarve helidega. Foto Andra Hamburg/EJS

Väliskoostöö jahinduses

Eesti jahindusel on kahtlemata osa ka Euroopa ja maailma jahinduses. Selleks, et Euroopas ja maailmas toimuvad seadusemuudatused jm oluline oleks jahimehesõbralik, teevad selle nimel tööd meie katusorganisatsioonid. EJS panustab aktiivselt nii Euroopa FACE kui maailma jahindusorganisatsiooni CIC-i töösse ja osaleb nende töös.

Aasta jooksul osalesid EJS-i töötajad erinevatel veebikoosolekutel, kus arutati kommunikatsiooni, ulukihaigusi ja paljusid teisi aktuaalseid teemasid. Lisaks käidi FACE kevadisel ja sügisel liikmete üldkoosolekul ning CIC-i aastakonverentsil.

FACE ulukihaiguste teemaline koosolek

13. veebruaril toimus FACE ulukihaiguste töögrupi veebikoosolek, kus arutati sigade Aafrika katku ja linnugripi arengute üle.

Koosolekul räägiti SAK-i levikust, näiteks on see levinud laiemalt Saksamaal ja Itaalias, aga ka Hiinas, Tais ja Kesk-Ameerikas. Kusjuures katk hüppab sada-kilomeetrite kaupa, isegi 900 kilomeetrit korraga. Seetõttu arvasid Euroopa Komisjoni liikmed ja teadlased, et siin on mängus inimese käsi.

Euroopa Komisjon on andnud suunise, et seal, kus SAK esmakordselt avastatakse, tuleb jahipidamine seisma panna, et mitte sigu laiali ajada.

Linnugripist tegi ettekande Julia-Delia Cohen. Tema sõnul leiti kõige rohkem katkujuhtumeid lindude talvitusaladel Taanis ja Belgias ning rändekoridorides. Linnugripi on nakatunud 59 linnuliigi esindajat, neist 23% luiged, 14% valgepõsk-lagled ja 13% hallhaned. Kahju tekitati ka suurtele kodulinnufarmidele, kus bioohutus ei olnud korras. Linnugripi on nakatunud mõnikord ka imetajad, Eestis ja Soomes kolm rebast ja saarmas. On tõestatud fakt, et see levib ka hüljestele.

Üldiselt on linnugripil kuus, seitse erinevat tüve. Nakkuse vältimiseks soovitatakse järgmist: ära puutu surnult leitud, haigeid või imelikult käituvaid linde ja loomi ning väldi kokkupuudet linnusõnnikuga.

Rahvusvaheline sigade Aafrika katku konverents jahimeestele

8. veebruaril korraldas Euroopa Liit jahimeestele konverentsi, kus räägiti sigade Aafrika katkust ning võimalikust vaktsiini tootmisest.

Veebikonverentsi avas Euroopa Komisjoni esindaja Zilvinas Ilevicius, kes on mitmed aastaid komisjonis seakatku tegelenud. Euroopa Liidu rahastatud SAK-i alase uue projekti VACDIVA eelarve on ligi 10 miljonit. Projekti eesmärk on toota tõhus ja ohutu vaktsiin mets- ja kodusigadele. Lisaks plaanitakse välja töötada DIVA test, mis võimaldab täpselt jälgida vaktsiini efektiivsust. Samuti on plaanis kavandada SAK-i tõrje- ja likvideerimisstrateegia erinevates epidemioloogilistes stsenaariumites kogu maailmas ning katsetada pilootvaktsiini realses keskkonnas.

Zilnivas tegi ka ülevaate SAK-i levikust Euroopas. Tema hinnangul on kümnes Euroopa riigis seakatku juhtumid aktiivsed. Mitu aastat on SAK olnud ka Poola-Saksa piiril. Saksamaal kasutatakse tarade ehitamist, droone, püüniseid jms. Parimaid praktikaid on SAK-i tõrjel kasutatud siiski Tšehhis ja Belgias.

Komisjoni esindaja selgitas ka, et Euroopa Liit (EL) panustab palju teaduslikule uuringule ja laboritööle. Eraldi tehakse ka teadlikkuse tõstmise kampaaniad koos jahimeestega. Alates 2014. aastast on panustatud EL-i eelarvest 230 miljonit seakatku tõrjesse. Zilniviase sõnul on endiselt oluline SAK-i olukorda monitoorida, samuti on äärmiselt tähtis järgida bioturvalisuse nõudeid. EL-is on kehtestatud kindlad regulatsioonid ja küttemise korraldus vastavalt tsoonialadele. Jahipidamine on peamine tava metsloomade haldamisel ning see peaks olema osa lahendusest, mis hoiab kontrolli all katku levikut. Jahimeeste kaasamine on tema sõnul äärmiselt olulise tähtsusega.

Uus võimalik vaktsiin

VACDIVA projekti koordinaator Jose Manuel Sanchez-Vizcaino tegi ülevaate uuest projektist ning rääkis vaktsiinist. Jose sõnul on erinevad SAK-i juhtumid nii Aafrikas kui Euroopas. Ida- ja Lõuna-Aafrikas on haiguse genotüüpe üle 24. Aasias on SAK-i nakatunud juba üle 20 riigi. Hiinas leiti ka genotüüp 1 levikut, mis oli

Euroopas juba väga ammu välja tõrjutud. Koordinaatori sõnul on SAK väga keeruline ja kompleksne haigus, seetõttu on selle vaktsiini väljatöötamine olnud raske. Selle molekulaarne struktuur on siiani veel täpselt teadmata. Märkimisväärseid neutraliseerivaid antikehi see veel ei tooda. Tema sõnul oleks vaja vaktsiini veel sigade peal katsetada. Jose sõnul tulid esimesed n-ö võltsvaktsiinid turule juba 2019. aastal. EL-i projekti VACDIVA raames toodeti kolm erinevat vaktsiini kandidaati. EL eraldas selleks 10 000 eurot. See projekt toimib koostöös erinevate Euroopa veterinaarimete ja laboritega, sh Eesti veterinaar- ja toidulaboratooriumiga. Esimene vaktsiinikandidaat andis 92 protsendilise kaitse.

Viimati Itaalias ja Hispaanias kodusigadele tehtud vaktsiini alases testis tagati sajaprotsendiline tõhusus. Vaktsiin peab olema tehtud suukaudselt, st vaktsiini manustatakse sööda kaudu. Senised katsed on saavutanud sajaprotsendilise kaitse ja kõrvalmõjusid pole täheldatud. Samas on võimalik, et võib esineda mutatsioone, mistõttu on vajalik teha veel lisateste. Laboris viiakse uuringud läbi mets- ja kodusigadega. Projekti koordinaatori sõnul peaks vaktsiin valmis saama 2024-2025. aastal, kuid see pole veel kindel.

EL-i referentslabori koordinaator Carmina Gallardo rääkis seakatku vaktsiinist kodusigadel ning kuidas neid katsetusi tehti. Seni on tehtud kolm edukat vaktsiini loomise katsetust. Kliinilised testid näitasid, et vaktsiin tagab kaitse 100 protsenti.

Laboritöötaja Erwin van den Borni sõnul peaks olema kahte tüüpi vaktsiini, et SAK-i tõrjuda, üks on suukaudne, mis sobiks metssigadele, ja teine, mis sobiks kodusigadele. Borni arvates on probleem selles, kus seda tootma hakatakse, sest seal, kus SAK-i pole, peaks tootmine toimuma sisetingimustes ja olema väga range bioturvalisuse jälgimise all.

Seakatku tõrjumise näited

Tšehhi jahimeeste seltsi esindaja ning professor Miloš Ježek rääkis seakatku juhtumist ja selle välja tõrjumisest Tšehhis ning Belgia ülikooli teadur Alain Licoppe jagas Belgia kogemust SAK-i tõrjel.

Mitmed konverentsil kõnelejad nõustusid, et kuigi vaktsiinivariant on olemas, nõuab see pikemaajalist uuringuid, et saaks toota võimalikult efektiivset ja ohutut vaktsiini. Vaktsiin peaks valmima kahe kuni kolme aasta pärast.

Kevadine kommunikatsiooni töögrupi koosolek

23. märtsil toimus veebis FACE kommunikatsiooni töögrupi koosolek, kus arutati kampaania korraldamist.

FACE tegevjuht David Scallan rääkis kampaania vajadusest ning probleemidest, et Euroopa seadusandlus pole viimasel ajal eriti jahinduse vaatenurki objektiivselt arvesse võtnud.

Mitmed liikmesriigid arutlesid nende võimaluste üle, kuidas jahindust paremini komuniqueerida ning kuidas tuua esile bioloogilise mitmekesisuse projektid.

Aastakoosolek Poolas

5. aprillil toimus Poolas Varssavis FACE aastakoosolek, kus arutati liikmetega aktuaalsetel teemadel.

Avasõnad pidas FACE president Torbjörn Larsson, kes tõdes, et olenemata rasketest aegadest on heameel sellest, et liikmed taas kokku saavad.

Aastaruandest tegi ülevaate pearaamatupidaja šveitslane David Clavadetscher.

Tegevjuht David Scallan rääkis meeskonna tööst ja uuest võimalikust büroohoonest, mida rentida, kuna senine leping hakkab lõppema. Juhatus oli nõus nende tingimustega soetada väljavalitud kontoriruumid.

David Scallan tõdes ka, et FACE plaanib teha uuringu jahipidamise ja ulukite heaolu teemal.

Koosolekule järgnes avatud foorum, kus räägiti turteltuvi direktiivist ja muudatustest Euroopa Parlamendis. Samuti tehti kokkuvõtte suurulukite majandamise osas, mille arutelud on hetkel aktuaalsed Europarlamendis. FACE on seni osalenud mitmetel suurulukikonverentsidel ja aruteludel, lisaks monitooritakse erinevaid LIFE'i projekte.

Jahindusteemaline konverents

6. aprillil toimus Poolas Varssavis FACE jahindusteemaline konverents, kus räägiti nii jahindusest, loodusharidusest, praegustest kriisidest kui ka meediast laiemalt.

Tervituskõne pidas FACE president Torbjörn Larsson. Poola jahiseltsi juhatuse esimees Paweł Lisiak tervitas osalejaid ja väljendas heameelt, et konverents toimub Poolas olenemata rasketest ajast. Ka Poola keskkonnaminister Edward Siarka tervitas kõiki Euroopa jahimehi ja tänas neid, kes Ukrainat on aidanud.

Face konverents Poolas. Foto EJS

Räägiti jahindusest ja loodusharidusest ning meedia olulisusest

Rootsi jahiseltsi esindaja Daniel Ligne rääkis sotsiaalsest aktsepteeritavusest jahinduses. Noorem põlvkond on suhteliselt jahinduse ja kalanduse vastane ja kaugeneb maaelust, tõdes Ligne. Rootslased on teinud mitmeid kampaaniaid selgitades jahimeeste tegevusi, näiteks ulukite liiklusõnnetuste vältimise osas.

Läti jahiseltsi esindaja Linda Dombrovska rääkis, kuidas kasutada jahinduses sotsiaalmeedias kasuliku vahendina. Ta tõi näiteid, kuidas erinevad sotsiaalmeedia platvormid Lätis töötavad ning kuidas neid efektiivselt optimaalsete kulutustega kasutada.

Paneeldiskussioon jätkus prantslase ettekandega. Prantsuse jahindusorganisatsiooni president Willy Schraen rääkis, kuidas prantslased kasutavad kommunikatsioonikanaleid ja kampaaniaid.

Hispaania jahindusorganisatsiooni president Manuel Gallardo selgitas, kuidas läks nende jahidemonstratsioon Madridis ning kuidas pikemaegset kampaaniat tehti.

Taani jahindusorganisatsiooni esindaja Niels Soendergaard tegi ülevaate, kuidas nad riigis loodusharidust, metsaelu ja jahindust lastele tutvustavad.

Poola jahindusorganisatsiooni Jaroslaw Kuczaj tegi samuti ülevaate noortest jahinduses. Kuna Poolas keelati alla 18-aastastel jahilkäimine, siis Jaroslaw selgitas, miks on oluline jahindust noortele selgitada.

Kuidas kriisidel abiks oldi?

Viimaste ettekannete päralt olid kriisiteemad. CIC-i tegevjuht Tamas Marghescu tegi ülevaate olu-

korra Ungari-Ukraina piiril ja rääkis, kui tõsine seis on sõjapõgenikel. CIC oli selleks ajaks kogunud 57 300 eurot. Kampaaniaga alustati kohe pärast sõja algust ning kümne päeva pärast panid nad piiripunkti üles toidutelgi.

Veel oli kohal Ukraina jahindusorganisatsiooni esindaja, kes samuti tõdes, et igasugune abi on väga oodatud.

Poola jahiseltsi juhatuse esimees Paweł Lisiak pidas lõpetuseks ettekande jahimeeste tegevustest, mida tehakse Ukraina aitamiseks.

Kommunikatsiooni töögrupi koosolek

24. mail toimus FACE kommunikatsiooni töögrupi veebikoosolek, kus arutati jahiteemalist kampaaniat.

FACE korraldab jahikampaaniat, kus kogutakse jahipidamise toetuseks allkirju. Põhjus on selles, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole piisavalt ja õiglaselt arvestanud viimasel ajal jahimeeste huvidega. Kampaania on peamiselt veebipõhine, aga võimaluse piires kogutakse allkirju ka paberil.

FACE kommunikatsiooni osakonna juht Alessio Borello näitas osalejatele, kuidas kampaania koduleht välja näeb ning millised on täpsemad plaanid.

CIC-i aastakonverents

10.-11. juunil toimus Riias maailma katusorganisatsiooni CIC-i aastakonverents.

Konverentsi avas Läti põllumajandusminister Kaspars Gerhards. Ta pidas väga oluliseks efektiivset kommunikatsiooni, mis saab olla edu võtmeks ulukite majandamisel ning poliitika ja seadusandluse kujundamisel. „Jahindus on traditsioonidel põhinev hobi, kuid ühtlasi üks põhilisi tööriistu ulukite haldamisel.

Andres Lillemäe rääkis jahinduse olukorrast Eestis. Foto EJS

See on tööriist metsloomade populatsiooni reguleerimisel ja bioloogilise mitmekesisuse edendamisel,“ tõdes Gerhards. „Me peame tõstma jahipidamise teadlikkust ja kui vaja, rääkima ka jahimeeste rollist igal platvormil.“

Kõne pidas ka Ungari valitsuse esindaja Zoltan Kovacs kes tõdes, et kui me ei ole kursis kommunikatsioonimeetoditega, siis oleme kadunud. „Uueks väljakutseks on kommunikeerimisel uueneda, omaks võtta ja suhelda. See ei tähenda, et muutuma peaks ainult kommunikatsioon, vaid ka poliitiline suhtumine. Ungari on valmis olema selles eeskujuks ning jagama oma kogemust maailmanäituse organiseerimisel.“

I paneel: ulukimajandus Baltikumis

Läti jahimeeste seltsi esindaja Linda Dombrovska tutvustas Lätit, kus on rikkalik elusloodus, mis võimaldab aastaringselt jahti pidada. Ta rääkis, et jahimaid on Baltimaades palju, seda võib võrrelda isegi Kesk-Euroopaga.

Leedu esindaja Feliksas Miliutis rääkis Leedu jahimeeste seltsi tegemistest, ulukite majandamisest ja ulukikahjustest. Veel rääkis ta probleemidest ning kuidas on riigis lahendatud keskkonnaprobleeme.

Eesti jahimeeste seltsi tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe tegi ülevaate Eesti olukorrast. Ta tutvustas jahindust kolme suure projekti kaudu: „Võitlemine sigade Aafrika katkuga“, „Ulukid teel“ ja „Väikekiskjate arvukuse reguleerimine liigikaitseolulistel rannaniitudel“, samuti rääkis ta meie kommunikatsiooniprojektidest.

Toimusid ka teised paneelid, kus räägiti kommunikatsioonivahendite kasutamisest jahinduses, huvirühmade koostöö võimalustest ja selle tähtsusest. Viimasena jagati kogemusi rahvusvaheliselt ajakirjanike sümposiumil, mis toimus Eestis. Sümposium sai positiivset tagasisidet ning tänati Eesti jahimeeste seltsi selle korraldamise eest. Lisaks tehti ülevaate sümposiumil olnud ettekannetest.

Töögrupid

11. juunil osales EJS-i delegatsioon ka Põhjamaade töögrupi kohtumisel. Seal räägiti kahest teemast: töögrupi töö ümberkujundamine ja suurkiskjate haldamine. Töögrupi poolt tuli juba eelmisel aastal ettepanek, et Balti riigid osaleksid töögrupis ja seda on

toetanud ka teised Põhjamaade liikmed. Lepiti kokku, et edaspidi vahetatakse teavet Balti riikidega ja nad osalevad edaspidi kokkusaamistel.

Suurkiskjate teema raames tõdeti, et probleemid on suures osas sarnased ja nende ühine lahendamine on edukam, kui riigid peaksid seda üksi tegema. Kõikide Põhjamaade riikide esindajad tegid ülevaate oma suurkiskjate olukorrast. Eestipoolse ülevaate andis president Margus Puust. Nõukogu töös osales ka tegevjuht Tõnis Korts.

Konverentsi lõpetamine

Konverents lõpetati liikmete koosolekuga, kus muudeti statuuti ning räägiti aastaaruandest. Mõlemad kinnitati ka liikmete poolt ühehäälselt. Veel kinnitati uued ekspertliikmed, nende hulgas ka Andres Lillemäe Eesti jahimeeste seltsist.

Veel jagati auhindu, anti välja nii fotoauhinnad kui autasustati eelmist CIC-i presidenti George Amani. Ka Balti riigid said kuldse autasu osaliseks. Lisaks toimus liputseremoonia ning anti teada, et järgmine aastakonverents toimub Pariisis.

Rahvusvaheline ajakirjanike sümposium

EJS koostöös jahimeeste maailma katusorganisatsiooniga CIC korraldab Tallinnas rahvusvahelise ajakirjanike sümposiumi.

Avakõnes pidas EJS-i president Margus Puust oluliseks keskkonnaalase info vahetamist. „Väga oluline on, kuidas me keskkonnainfot edastame ja kuidas see paremini inimesteni jõuaks. See, mis oli inimestele arusaadav eile, ei pruugi seda olla täna. Ka meie jahimeeste ees on aeg-ajalt küsimusi, kuidas oma tegevust selgitada nii, et see oleks arusaadav nendele, kes jahindusest eriti palju ei tea,“ tõdes Puust.

Sümposiumil räägiti keskkonnateemade kajastamisest, jagati kogemusi Eesti suurkiskjatega kooskõlastamisest ning tutvustati, kuidas ulukeid siinmail majandatakse. Samuti räägiti sellest, kuidas on Eestis hundi kuvand ajaga muutunud ning kuidas valiti hunt rahvusloomaks.

Sümposiumi avasid riigikogu keskkonnaministri esimees Yoko Alender, keskkonnaministri asekancler Marku Lamp ja EJS-i president Margus Puust. Eestist esinesid ettekannetega

keskkonnaagentuuri ulukiseiresakonna peaspetsialist Peep Männil ja rahvuslooma ümarlaua eestvedaja Helen Arusoo.

Avakõne peab Yoko Alender, temast vasakul Tõnis Korts, paremal Marku Lamp ja Margus Puust. Foto Rene Jakobson

Kokku tulid ajakirjanikud Suurbritanniast, Rumeeniast, Tuneesiast, Itaaliast, Indiast, Kolumbiast, Saksamaalt, Soomest ja Eestist.

Suurkiskjate arutelu pidas Peep Männil. Foto Rene Jakobson

Ajakirjanikud kogunesid Tallinnasse seminari pidama. Foto Rene Jakobson

SAK-i seminar Soomes

13. augustil toimus Soomes Ylämaal suur metssea ja sigade Aafrika katku alane seminar.

Kuna metssea küttimisarvud pidevalt suurenevad, siis tuntakse just muret selle üle, et katk ei jõuaks Soome. Sündmuse avas põllumajandus- ja metsaministeriumi kantsler Jaana Husu-Kallio.

Veterinaarid andsid ülevaate, kuidas seakatk senini on maailmas levinud. Et kannustada soomlasi metssigu küttima, peeti palju sütitavaid kõnesid. Olukorrast Eestis andis ülevaate EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe. Samuti tutvustas ta meie seniseid kogemusi ja küttimismeetodeid.

CIC-i trofeekomisjoni koosolek Tšehhis 8.–9. augustini toimu Tšehhis Uhlirskes aastakoosolek, kus arutati jahitrofeede hindamist ja selle korraldust.

Laias laastus arutati ja tehti otsuseid trofeevaldkonnas tekkinud probleemide, uuenduste ja muudatusettepanekute osas. Samuti anti ülevaade iga riigi olukorrast eraldi, räägiti trofee hindamise andmebaasist jmt.

Eestit esindasid koosolekul EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe ja CIC-i trofee-ekspert Anne Reitel.

Trofeekomisjoni koosolek Tšehhis. Foto Anne Reitel

FACE keskkonnakoosolek

27. septembril toimus FACE initsieeritud keskkonnalaadne koosolek.

Koosoleku avas Euroopa parlamendi intergrupi liige Alvaro Amaro, kes rääkis, et Euroopa Liidus on uus keskkonnapoliitika. Alates aastast 2030 soovitakse alustada loodusliku mitmekesisuse taastamisega.

Alustuseks võtsid sõna parlamendi liikmed Maria Noichl ja Alexandr Vondra. Nende tõdemusel on keskkonnaalane olukord Euroopas väga kehv.

Stefan Lainer tõdes, et kliimamuutus ohustab toiduohutust kõige rohkem. Nii põllumehed, metsakasvatavad kui kalamehed on löögi all. Olukorda aitaks tema sõnul päästa loodusliku mitmekesisuse taastamine, selleks tuleks kõigepealt vähendada vähemalt 50 protsenti pestitsiidide kasutamist. Taastada tuleks Laineri sõnul ka looduslike elupaiku. Sellega peavad aga nõus olema maaomanikud, kuna nende tootmispind väheneb.

Heidi Krüger tegi ülevaate Sotka projektist Soomes, kus on vähenemas veelindude arvukus, mille põhjuseks on märgalade kadumine ja väikekiskjate võõr-

liigid – mink ja kährikkoer. Projekti eesmärk on taastada esialgu vähemalt 200 märgala ja 150 rändlindude puhkeala. Raha eraldati projektiks 9 miljonit eurot ning selles osalevad maaomanikud, jahimehed ja teadlased. Täna on taastatud 40 märgala ja 20 puhkeala. Võõrkiskjate küttimise programmiga on ühinenud vabatahtlikult 420 jahimeest. Nende kulud korvatakse (kaamerad, löksud, transport).

Annegrett Larsen tõdes, et kliimamuutus toob kaasa elupaikade hävimise. „Loodus tuleb tuua tagasi. Alustada tuleks kadunud ulukiliikide taastamisest. Praegu taasluuakse kobraste elupaiku, koprad taastavad vesikondi, loovad märgalaid, taastuvad sood ja rabad.“

Ariel Brunner rääkis sellest, et kliimamuutus hävitab Euroopa põllumajanduse. Ainuke, mis aitab, on tema sõnul loodusliku mitmekesisuse taastamine ja sellepärast on rohepöörde ellu kutsustudki. „Kohe tuleb taastada vähemalt 20% algupärasest loodusest. Iga liikmesriik peab ise otsustama, kuidas ta seda teeb.“

Max Eleverfeldt tõi välja, et ilma maaomaniketa ei tule rohepöördest mitte midagi välja. „Kui Euroopas põllumeestele liiga palju survet avaldada, siis kolib toidutootmine kolmandatesse riikidesse. Rohepöörde vähendaks Saksa metsatööstust 48%. Enne kui vana kaev kinni ajada, tuleks uus valmis ehitada,“ ütles Eleverfeldt.

Rohepöörde teemaline koosolek

8. septembril toimus FACE organiseeritud veebikoosolek, mis puudutas rohepöört Euroopa põllumajanduspoliitikas.

Euroopa Komisjoni liige Pierre Bascou tutvustas ühise põllumajanduspoliitika strateegilist plaani.

Iirimaa Atlantica ülikooli doktorant James Moran tõdes, et põllumajanduslik tootmine peab olema loodusega tasakaalus. „Vesi peab olema puhas, õhk ilma saasteta, muld ilma erosioonita ning pestitsiidide kasutamist tuleb piirata,“ ütles ta.

Moran selgitas, selleks et põllumehed läheksid üle rohetootmisele, tuleb neile pakkuda toetusi ja rahalisi kompensatsioone. „Tähtis on lõpetada põllumajanduslik tegevus kevadiste üleujutuste ajal, selleks et säilitada röövlindude, näiteks kanakulli. Piirata tuleks tema sõnul ka väetiste pääsu vette ja säilitada voolav vesi. Iirimaa on kavas suunata erinevatesse roheprogrammidesse 750 miljonit eurot.“

Turteltuvide kaitseprojekt

Hispaania teadur Carlos Sanches rääkis turteltuvide kaitseprojektist. Turteltuvi arvukus on hakanud Hispaanias langema. Selle vältimiseks on vaja jahimeestel teha koostööd maaomanikega. Sanches tõdes, et turteltuvi pesitseb puu otsas ja seega on oluline säilitada kasvavaid metsi, looduslikke veesilmi ja istutada juurde uusi puid juurde. Kuna selle tuviliigi põhitoidus on seemned, siis tuleks säilitada põõsasaedasadid ja mitte kaotada põllupeenraid.

Senine uurimistulemus näitas, et nendes piirkondades, kus jahimehed on saavutanud koostöö maaomanikega, on mitte ainult turteltuvi, vaid ka teiste lindude arvukus hakanud kasvama.

Jahimehed on looduse silmad ja kõrvad

FACE põllumajandusnõunik Adrienne Gyenes rääkis, et väga raske on samal ajal säilitada loodust ja efektiivselt arendada toidutootmist. Jahimehed ja maaomanikud saavad ainult koostöös midagi ära teha. Gyenesi sõnul on jahimehed nagu ühiskonna silmad ja kõrvad, kes pidevalt looduses viibivad ja märkavad iga-suguseid muutusi. Ta on kindel, et elurikkuse taastamiseks tuleb kõigepealt taastada mosaiikmaastik ehk likvideerida suured põllumassiivid.

Kokkuvõttes tõdeti, et rohepööre võtab palju aega ja raha ning tuleb leida võimalused, mis seda finantsiliselt toetaks.

Euroopa katusorganisatsioon FACE pidas nõu

6. septembril toimus FACE kommunikatsiooni töögrupi nõupidamine veebis, kus arutati läbiviidavat kampaaniat.

EJS-i pressiesindaja Andra Hamburgi sõnul käib

Andra Hamburg FACE töögrupi koosolekul. Foto EJS

FACE-I kampaania Sign for Hunting, kus kogutakse jahinduse toetuseks allkirju. „Viimased aastad on näidanud, et jahindust otseselt mõjutavate otsuste kvaliteet on tunduvalt langenud. Tihtipeale võetakse vastu otsuseid, millel puudub rakenduskava, mis annab omakorda erinevatele huvigruppidele erinevaid tõlgendusvõimalusi, see aga võib ohustada jahinduse tulevikku.“

FACE liikmete koosolek

FACE sügisel aastakoosolekul Brüsselis tehti ülevaade jahinduse aktuaalsetest teemadest.

FACE president Torbjörn Larsson rääkis avakõnes, et jahinduse tulevik on meie kui jahimeeste teha. Siiani käib FACE kampaania, kus iga jahimehe panus on oluline. Näiteks Prantsusmaal koguti kõigest paari nädalaga 15 000 allkirja.

David Scallan rääkis vastuoludest jahinduses ja tutvustas FACE tegevuskava. Foto EJS

Tegevjuht David Scallan tegi ülevaate trofeejahindusest ja selle vastuolust, mis praegu on Euroopas kõne all. Ta rääkis ka kampaaniast, mida juhatus otsustas pikendada kuni suve alguseni, et jõuda eesmärgile lähemale. Allkirja jahinduse õiglasema tuleviku nimel saab anda ka EJS-i kodulehel.

Scallan tutvustas veel FACE tegevuskava. Strateegia on jaotatud kolme huvirühma vahel: FACE, jahipidamine ja ühiskond. Tegevuskavas on tähtis osa kommunikatsioonil. Kavas on veel mõõta jahinduse aktsepteeritavust ühiskonnas.

Arutati ka Türgi ja Moldova liikmetaotluse muudatusi. Türgi ei suutnud 2022. aasta liikmemaksu tasuda, seega arvati nad liikmete nimekirjast välja. Moldova kohta otsust vastu ei võetud.

Koosoleku teise osana arutati rändlindude, suurulukite ja ulukitervise valdkonda, aga ka jahimoonast ja bioloogilise mitmekesisuse strateegiast. Endiselt on probleeme jahipidamisega märgaladel. Mida üldse defineeritakse täpselt märgalana? Mõnes riigis on mindud piirangutega liiale. Seega võib tekkida märgaladel piiranguid veelinnujahil. Viimane aeg on teha 2023. aastal ettepanekuid seadusemuudatusteks.

FACE looduskaitse ja jahinduse teemaline konverents

FACE korraldas 26. oktoobril Brüsselis konverentsi, kus räägiti huvirühmadele looduskaitsest ja jahist.

Europarlamendi jahinduse interrühma liige Alvaro Amaro õnnitles FACE-t 45. tegevusaasta puhul. Europarlamendi saadik Alex Agius Saliba märkis, et linnuliikide populatsiooni haldamisel on Euroopas mitu tasandit: „Oluline on vaadata eelkõige seda, mis on piirkondlikult varem juba tehtud ja kasutada neid kogemusi linnupopulatsiooni majandamisel. Kui jahimehed ja kogukond teevad koostööd, on tulemused edukad.“

Euroopa Komisjoni esindaja Joseph van der Stegeni sõnul on Euroopa linnuliikide paljud populatsioonid vähenemas. „Mõned populatsioonid peegeldavad hästi ka elupaikade seisundit. Soodsates elupaikades on ka populatsioon elujõuline. Lindude eest on hädavajalik hoolitseda ja jahimeestel on suur vastutus linnupopulatsioonide majandamisel,“ sõnas Stegen.

Looduskaitseorganisatsiooni Birdlife esindaja Barbara Herrero Cangas mainis, et meie ühine eesmärk on terve ja heas elujõus linnustik. „Mõned linnuliigid oleme tänu linnustiku ja elupaikade direktiivile taasasustanud, aga meil on vaja rohkem südikust, et looduskeskkonda taastada,“ sõnas ta. „Endiselt on Euroopas probleem salaküttimine, millega tuleks tegeleda. Kui soovime elujõulisi linnuliike taastada, ei tohiks me tegeleda sellega, mis neid kahjustab. Kui tahate tulevikku jahindusele, ei tohiks te süüdistada Euroopa Komisjoni asjades, millega saate ise tegeleda,“ lisas Cangas.

Loomaliikide majandamisega tegeleva Artemise sihtasutuse esindaja Carlos Sanchezi sõnul on jahimeeste ja maaomanike panus loodusesse habras. „Jahimehed tahavad jahti pidada, aga mõne piirkonna hal-

FACE seminaril arutati looduskaitse ja jahinduse küsimusi. Foto EJS

damine on siiski maaomanike otsustada. Maaomanik tahab hallata oma maad, aga selle taastamine on keeruline. Jahimehed peaksid moodustama alliansi, et linnuliikide populatsiooni edukalt majandada. Jahimehed peavad olema aktiivsed looduse kaitsmisel ja säilitamisel. Jahipidamisega tahate ju ikkagi tegeleda selleks, et keskkonda hoida,“ selgitas Sanchez.

Prantsusmaa jahindusorganisatsiooni peadirektor Nicolas Rivet: „Tulge vaadake, mida oleme teinud Prantsusmaal keskkonnakaitseks ja looduse taastamiseks. Meil ei ole vaja südikust, nagu Birdlife esindaja mainis, vaid meil on vaja tegutseda. Jahimehed teavad oma jahipiirkondi peast ja on hästi kursis, mis metsas toimub. Prantsusmaal on üle tuhande bioloogilise mitmekesisuse projekti, millega jahimehed pidevalt tegelevad. Näiteks tehakse märgaladel tööd ja hoolitsetakse veelindude eest, samuti on projektid turteltuvi populatsiooni majandamiseks.“

Ühiselt arutades jõuti küsimuseni, et jahimehi võidakse ju rünnata, aga kui nad enam looduskaitseks tööd ei tee, siis on küsimus selles, kes hakkab seda tegema.

Liikmesorganisatsioonide kontaktid

Harjumaa

HARJU JAHINDUSKLUBI
Ilmarise 38, 10920 Tallinn
Rein Sõitja
tel 502 7098
harjuselts@gmail.com

AEGVIIDU JAHIMEESTE SELTS
Kosenõmme 8, Aegviidu alev, 74501 Anija vald
Riivo Noor
tel 508 8236
riivo.noor@gmail.com

JAHISELTS DIANA
Kuristiku 7, 10127 Tallinn
Jaan Luks
tel 503 5481
jaan.luks@premia.ee

KEILA JAHISELTS
Kaluri tee 5, Kloogaranna küla, 76708 Lääne-Harju vald
Lauri Kirs
tel 523 1267
keila.jahiselts@gmail.com

KOSE JAHISELTS
Spordiväljaku tn 1, Kose alevik, 75191 Kose vald
Andres Münter
tel 506 9976
info@kosejahiselts.ee

LÄÄNE-LAHEMAA JAHISELTS
Tamme-Oja talu, Hara küla, 74810 Kuusalu vald
Tõnu Tamm
tel 5342 2883
Tonu.tamm15@gmail.com

PADISE JAHIMEESTE SELTS
Harju-Risti küla, 76602 Lääne-Harju vald
Olev Kuuse
tel 608 1206, 525 3025
info@padisejs.ee

SINIALLIKA JAHISELTS
Saula küla, 75101 Kose vald
Mait Markus
tel 505 7939
mait.markus1@gmail.com

KLUBI TAJASK
Vilde tee 120, 12618 Tallinn
Mihhail Jegorov
tel 5347 4734
klubitajask@mail.ru

TALLINNA JAHIMEESTE SELTS
Trapi tee 3, Männiku küla, 75511 Saku vald
Konstantin Simonov
tel 509 9138
juhatus.tjs@gmail.com
https://tjselts.ee/

Hiiumaa

HIIMUMAA JAHIMEESTE SELTS
Väike-Tiigi 8, Kärkla linn, 92411 Hiiumaa vald
Anu Sarapuu
tel 508 8618
hiuu.jahindus@gmail.com

LELUSELJA JAHISELTS
Naadi, Lelu küla, Hiiumaa vald
Mart Eller
tel 5646 2465
leluseljajs@gmail.com

TAHKUNA JAHISELTS
Kõrgessaare mnt. 45, Kärkla linn, 92401 Hiiumaa vald
Harri Kattel
tel 503 5483
tahkunajs@tahkunajs.ee

Ida-Virumaa

IDA-VIRU JAHIMEESTE SELTS
Oru 1A, Jõhvi linn, 41535 Jõhvi vald
Marko Vinni
tel/faks 335 6512, 522 5905
ida.virujajs@gmail.com

JAHISELTS NUGRITS
Lepiku, Lepiku küla, 46627 Vinni vald
Eldur Lepik
tel 505 6078
eldur.lepik@mail.ee

DÖNER HUNT
Kaasiksaare, Vinni vald, 46507 Lääne-Virumaa
Erki Põldoja
tel 513 2901
kauksijp@gmail.com

MAIDLA JAHIMEESTE SELTS
Oandu küla, 42314 Lügane vald
Ivar Tallerman
tel 5594 2996
maidla.js@gmail.com

TUDULINNA JAHIMEESTE SELTS
Pargi tn 2, 42202 Alutaguse vald
Riilo Blum
tel 506 0451
riilo.blum@mail.ee

Järvamaa

JÄRVAMAA JAHINDUSKLUBI
Parkali 28a, 72717 Paide linn
Lauri Ellram
tel 5348 6408, 385 0820
jklubi@jklubi.ee

ALLIKU JAHISELTS
Vaske, Oeti küla, 73208 Paide linn
tel 554 0511
jaak.massak@mail.ee,
heinovaske@hotmail.ee

KOERU JAHIMEESTE SELTS
Koeru, 73001 Järva vald
Rene Järvmägi
tel 5667 4931
rene@natural.ee

Jõgevamaa

JÕGEVA JAHIMEESTE ÜHING
Vaiatu küla, 48522 Jõgeva vald
Mati Kepp
tel 5344 0858
mati.kepp@gmail.com

JAHISELTS GUSTAV
Koogi küla, 49108 Tartu vald
Kalev Kurs
tel 505 4458
kalev@tabivere.ee

JAHISELTS OTT
Kose küla, 48208 Põltsamaa vald
Karmo Eesmäe
tel 5342 3318
jahiseltsott@hotmail.ee

KULLAVERE JAHIHISTU
Lassi, Ruskavere küla, 49302 Mustvee vald
Raivo Saar
tel 513 5670
info@kullavere.ee

PALAMUSE JAHISELTS
Klemens-Augustinus Kasemaa
tel 510 5421
klem@webware.ee

PÕLTSAMAA JAHISELTS
Lossi 2, 48104 Põltsamaa vald
Toivo Tõnson
tel 505 0390
poltsamaa.jahiselts@gmail.com

Lääne-Virumaa

RAKVERE JAHINDUSKLUBI
Tartu mnt 61, 44315 Rakvere
Jaan Villak
tel 516 5612
info@rjk.ee

JAHINDUSÜHISTU ULUK II
Õhtu pst 30-14, 45107 Tapa linn
Hellar Sile
tel 5661 1866
vohnjajp@gmail.com

KUNDA JAHINDUSKLUBI
Sõmeru mnt 2, Ubja küla, 44203 Rakvere vald
Ando Holm
tel 5341 7151
ando.holm@gmail.com

LINNUKÜTI JAHIHÜHING
Muuga küla, 46520 Vinni vald
Argo Veski
tel 514 7974
linnukuti@hotmail.ee

MAHU JP OÜ
Savala küla, Lügane vald, 42301 Ida-Virumaa
Egert Malts
tel 5811 8028
egert.malts@gmail.com

NUGIS JAHINDUSÜHISTU
Rakvere tee 14, Kadrina alevik, 45201 Kadrina vald
Jüri Selter
tel 512 5150
juri.selter@online.ee

TAMSALU JAHISELTS
Torni, Põdrangu küla, 46022 Tapa vald
Andrus Pihlakas
tel 5560 7391
andrus@forteks.ee

VIITNA JAHINDUSÜHISTU
Viitna, 45201 Kadrina vald
Janno Nõmme
tel 5076271
janno@rpmt.ee

Läänemaa

LÄÄNEMAA JAHINDUSKLUBI
Laheva, 90456 Haapsalu linn
Endrik Raun
tel 503 2657
info@ljk.ee

KULLAMAA JAHI- JA KALAMEESTE SELTS
Leila küla, 70704 Lääne-Nigula vald
Erki Smitt
tel 5664 9077erki.smitt@gmail.com

LINNAMÄE JAHI- JA KALAMEESTE SELTS
Mäe, Saunja küla, 91017 Lääne-Nigula vald
Ahto Jõgi
tel 502 3980
ahto.jogi@gmail.com

NÕVA JAHI- JA KALAMEESTE SELTS
Veskijõe, Vaisi küla, 91105 Lääne-Nigula vald
Kalev Niitlaan
tel 5646 6709
kalev@katusemaailm.ee

TAEBLA JAHISELTS
Nigula tee 4-1, Taebala alev, 90807 Lääne-Nigula vald
Jarro Mihkelson
tel 509 0554
taebalajahiselts@gmail.com

VORMSI JAHISELTS
Hullo küla, 91301 Vormsi vald
Rein Veitmaa
tel 5650 3471
jahiselts@vormsi.ee

Pärnumaa

PÄRNUMAA JAHIMEESTE LIIT
Niidu tn 17, 80047 Pärnu
Eero Nõmm
tel 443 0199, 529 6428
info@pjl.ee

ARE JAHIMEESTE SELTS
Kubja-Jõe, Niidu küla, 87307 Tori vald
Lauri Luur
tel 523 7966
arejahiselts@gmail.com

HALINGA JAHIMEESTE SELTS
Söödi, Mäeküla küla, 87201 Põhja-Pärnumaa vald
Einar Rannula
tel 5661 9001
halingahjs@halingahjs.ee

JAHISELTS MASSIARU
Massiaru, 86004 Häädemeste vald
Eimar Kaldoa
tel 523 1051
selts@massiarujahiselts.ee

LIHULA JAHISELTS
Raudtee tn 6, Lihula linn, 90302 Lääneranna vald
Toomas Laos
tel 513 1632
toomas@kirbla.ee

MASSU JAHISELTS
Pihlaka tee, Kõmsi küla, 90102 Lääneranna vald
Veiko Laev
tel 503 7401
veikolaev@gmail.com

MTÜ JÄÄRUMETSA JAHISELTS
Männiku, Tõlli küla, 88119 Pärnu linn
Airek Kolju
tel 513 6593
airekkolju@gmail.com

ORA JAHISELTS
Marana küla, 86211 Saarde vald
Ivar Meinson
tel 5623 8341
taimgrupp@hotmail.com

RAHNOJA JAHISELTS
Orava 16-1, Jõesuu küla, 86802 Tori vald
Priit Pärna
tel 5690 2186
rahnoja@gmail.com

RÕUSA-SUUREJÕE JAHIMEESTE SELTS
Lohu 28, Vändra, 87701 Põhja-Pärnumaa vald
Janek Aasavelt
tel 507 9337
rousasuurejoe@hotmail.com

TIHEMETSA JAHISELTS
Kärsu küla, 86208 Saarde vald
Väino Lill
tel 503 6706
vaino.lill@gmail.com

TUUDI JAHISELTS
Jahimaja, Alaküla küla, 90219 Lääneranna vald
Raivo Volman
tel 524 9136
raivovolman@gmail.com

UUS-VARBLA JAHISELTS
Varbla, 88201 Lääneranna vald
Heino Sabiin
tel 506 0892
annejuris@gmail.com

VATLA JAHISELTS
Nurmsi küla, 90124 Lääneranna vald
Enn Tee
tel 516 0118
enntee@hotmail.ee

Põlvamaa

PÕLVA JAHISELTS
Aarna küla, 63203 Põlva vald
Anne Vasarik
tel 529 6750
polvajahiselts@gmail.com

VASTSE-KUUSTE JAHISELTS
Kiisa, Koorvere küla,
63605 Vastse-Kuuste vald
Mati Luik
tel 5348 1912
mati.luik@gmail.com

Raplamaa

MTÜ EIDAPERE JAHISELTS
Männi tn 2A, Eidapere alevik,
79003 Kehtna vald
Armin Uutar
tel 5358 6989
eidapere.jahiselts@gmail.com

HAIMRE JAHIMEESTE SELTS
Talu, Sõmeru küla, 78255 Märjamaa vald
Jaan Kaldlaur
tel 551 4130
haimrejms@gmail.com

HUBERTUSE JAHISELTS
Kurstiku 7, 10127 Tallinn
Martin Luks
tel 5347 4171
martin.luks@luksholding.ee

JUURU JAHIMEESTE SELTS
Sillaotsa, Vankse küla,
79404 Rapla vald
Villem Reinaas
tel 565 4119
villem@waldu.ee

KAIU JAHINDUSKLUBI
Kasvandu tee 5d, Kaiu alev,
79301 Rapla vald
Tõnu Sirel
tel 5627 9336
tonu.sirel@gmail.com

KEHTNA JAHINDUSKLUBI
Raja, Kābiküla, 79002 Kehtna vald
Tarmo Jõulu
tel 510 5171
tarmo@rapidon.ee

KOHILA JAHIMEESTE SELTS
Küti talu, Kadaka küla,
79811 Kohila
Meelis Suurmäe
tel 512 1838
kohilajms@gmail.com

LAANE JAHISELTS
Laane, Laukna küla,
78101 Märjamaa vald
Endel Lindre
tel 506 3408
laanejms@gmail.com

LEVA JAHISELTS
Tammemäe, Mahtra küla,
79407 Rapla vald
Ain Roosimägi
tel 504 1033
ain.roosimagi@mail.ee

MTÜ LINNUSE JAHISELTS
Orava, Purga küla,
78249 Märjamaa vald
Siim Adamson
tel 504 8567
siimvgr@gmail.com

**MÄRJAMAA JAHI- JA KALA-
MEESTE SELTS**
Jahimehe, Paeküla,
78206 Märjamaa vald
Aivar Jõgiste
504 1874
info@jahimehed.ee

RAIKKÜLA JAHISELTS
Metsküla küla, 78407 Rapla vald
Margo Aedla
tel 5656 7973
margoaedla@hotmail.ee

RAPLA VALLA JAHISELTS
Väljataguse 30, 79514 Rapla vald
Jaak Müürsepp
tel 510 7360
raplavallajahiselts@gmail.com

METSASÕBRAD MTÜ
Urevere jahipiirkond,
78120 Märjamaa vald
Jaan Jaaska
tel 509 2677
metsasobrad@gmail.com

VAHASTU JAHISELTS
Vahastu küla, 79303 Rapla vald
Gert Soosalu
tel 567 16646
vahastujs@gmail.com

VALGU JAHIMEESTE SELTS
Kase talu, Vana-Nurtu küla,
78258 Märjamaa vald
Koit Ütt
tel 5648 5684, 5199 0426
valgulahimehed@gmail.com

VALTU JAHIMEESTE SELTS
Saunaküla, 79526 Kehtna vald
Viktor Reino
tel 5656 9013
viktor.reino@gmail.com

**VANA-VIGALA JAHI- JA KALA-
MEESTE SELTS**
Allika, Kausi küla,
78014 Märjamaa vald
Jaanis Vitsberg
tel 511 0427
jaanisvitsberg@gmail.com

VARDI JAHISELTS
Vaimõisa, 78205 Märjamaa vald
Taavi Ehrpais
tel 5649 8506
Taavi.ehrpais@erametsaliit.ee

Saaremaa

SAARTE JAHIMEESTE SELTS
Laskebaasi, Laheküla küla,
93873 Saaremaa vald
Ive Kuningas
tel 523 3947
selts@sjs.ee

**KIHELKONNA JAHIMEESTE
SELTS**
Oja 11-10, Kihelkonna alevik,
93401 Saaremaa vald
Tormis Lepik
tel 522 5069
tormis.lepik@gmail.com

**MUSTJALA ÜHINENUD JAHI-
SELTS**
Mustjala küla, 93601 Saaremaa vald
Jaanus Pere
tel 515 2169
mustjala@gmail.com

SAARE EPT
Saadu, 96322 Küdema küla
Kaupo Kirs
tel 521 1020
saareeptjahiselts@gmail.com

ÜRU JAHIMEESTE SELTS
Koovi talu, Kotlandi küla,
93328 Saaremaa vald
Aivar Jõgi
tel 503 8355
aivar@viigimaa.ee

Tartumaa

TARTU JAHINDUSKLUBI
Võru 80, 50108 Tartu
Tõnu Peterson
tel 550 5903
tonu.peterson@ejs.ee

JAHISELTS BUBO
Metsakivi küla, Koosa,
60402 Peipsiääre vald
Tõnis Türna
tel 5698 5460
tonis.tyrna@ra.ee

MTÜ PÕDRALA KÜTT
Pikasilla, Purtski küla,
68715 Elva vald
Urmas Tekkel
tel 517 2564
urmas.tekkel@mail.ee

Valgamaa

**VALGAMAA JAHIMEESTE
ÜHISTU**
Kuperjanovi 76, 68207 Valga linn
Rein Rosenberg
tel 5835 8395
valgajaht@gmail.com

FIE AARE JAAMA
Soontaga, 68617 Tõrva vald
Aare Jaama
tel 523 7303
jaamaaare@gmail.com

JAANIKESE JAHINDUS OÜ
Uus 7A-4, 68203 Valga linn
Tõnis Balodis
tel 504 7332
jaanikeseou@gmail.com

MTÜ RULLI KÜTID
Õhne 1, 68606 Tõrva linn
Vahur Saar
tel 5814 8111
vahursaar@hotmail.com

MTÜ PÕDRALA KÜTT
Pikasilla küla, 68715 Põdrala vald
Urmas Tekkel
tel 517 2564
urmas.tekkel@mail.ee

**OÜ TÜNDRE TAAGEPERA JAHI-
PIIRKOND**
Siioni, Pilpa küla, Tõrva vald
Anne Toompalu
tel 5851 3515
info@huntingtourism.ee

Viljandimaa

**VILJANDIMAA JAHIMEESTE
LIIT**
C. R. Jakobsoni tn 11, 71020 Viljandi linn
Erika Tetsmann
tel 520 9224
vjl@vjl.ee

ABJA JAHISELTS
Palu, Abjaku küla, 69304 Mulgi vald
Kristjan Hunt
tel 5628 1557
abjajahiselts@gmail.com

HALLISTE JAHISELTS
Põllu 5, 69501 Mulgi vald
Tõnu Tukk
tel 5345 3091
tonutukk@gmail.com

LEHOLA JAHISELTS
Sarapiku, Taevere küla,
71510 Põhja-Sakala vald
Kristjan Piir
tel 514 3853
kristjan.piir@lehola.ee

MTÜ HOLSTRE JAHISELTS
Härma, Luiga küla,
Viljandi vald
Ranno Tasane
tel 513 3707
ranno.tasane@gmail.com

MTÜ LEIE JAHIMEESTE SELTS
Luige tn 1, Külitse alevik,
Kambja vald, 61702 Tartumaa
Marko Mirme
tel 506 5702
leiejahimeesteselts@gmail.com

MTÜ SUURE-JAANI JAHISELTS
Võlli küla,
71504 Põhja-Sakala vald
Evald Sepp
tel 5698 1614
sjs-juhatus@googlegroups.com

MTÜ TÄNASSILMA JAHISELTS
Kärma talu, Jõeküla,
70180 Viljandi vald
Andero Tank
tel 526 4768
Andero.tank@gmail.com

**MTÜ TÄÄKSI JAHIMEESTE
SELTS**
Ülde küla, 70411 Põhja-Sakala vald
Risto Jürmann
tel 5326 4270
taaksjjs@mail.ee

**MÕISAKÜLA JAHISELTS “MET-
SIS”**
Viljandi 2B, Mõisaküla, 69030 Mulgi vald
Einart Kask
tel 515 9073
jsmetsis.moisakyla@mail.ee

RIMMU KÜTID
Ülemõisa küla, 69512 Mulgi vald
Arne Lohu
tel 504 9247
arnelohu@gmail.com

SUISLEPA JAHISELTS
Mõisa tn 5, Suislepa küla,
69703 Viljandi vald
Rein Sikut
tel 505 0394, 515 0515
suislepa.jahiselts@gmail.com

VIIRATSI JAHISELTS
Kissa talu, Ruudiküla,
70106 Viljandi vald
Madis Sõukand
tel 513 2841
madis.soukand@rmk.ee

Võrumaa

VÕRUMAA JAHIMEESTE SELTS
Pikk 17B, 65606 Võru
Mati Kivistik
tel 782 1929, 523 1187
info@vorujahimeesteselts.ee

EESTI NAISKÜTTIDE SELTS
Nurmpera, Liguri küla,
66112 Rõuge vald
Triin Roostfeldt
tel 5333 3391
naiskyttid@gmail.com

Liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamine

2022. aastal toimusid traditsioonilised liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamised, kus arutati aktuaalseid jahindusalaseid teemasid.

Liikmesorganisatsioonide juhtide talvine nõupidamine 8. veebruaril

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul oli osalejaid nõupidamisel tavapärasest kolmandiku võrra rohkem. „Veebinõupidamine annab võimaluse osalemiseks laiemale auditooriumile. Me ootame nõupidamisele kõiki juhte jahipiirkonna tasandil, sest valdav osa jagatavat infot on sinna suunatud. Seega on oodatud ka maakonnaorganisatsioonide liikmete juhid ja hea meel oli näha, et osalejaid oli rohkem,“ ütles Korts.

EJS-i president Margus Puust rääkis kasutusõiguse lepingute (KÕL) pikendamise seisust. Ta kutsus kõiki üles aktiivselt pikendamisega tegelema. Samuti kõneles ta seakatkest, põdrajahist ja öösihikutest.

KÕL-i lepingute pikendamisest keskkonnaameti pilgu läbi rääkis Aimar Rakko. Ka tema kutsus ülesse jahipiirkondi aktiivsusele.

Põdrajahihooajast tegi kokkuvõtte juhatus liige Priit Vahtramäe. Tema sõnul on üha rohkem neid seltse, kellel jäid küttemismahud täitmata. Seega peab põdra arvukuse reguleerimisega olema ettevaatlik, muidu võib populatsioonile liiga teha. Ta kutsus üles rohkem ise tegutsema ja aru saama, mis põdraga seltsi tasandil toimub. Samuti on mõistlik maakonna jahindusnõukogu tasandil kokku leppida mitte kindlaid arve, vaid vahemik, mis annab võimaluse olla paindlik küttemismahude täitmisel.

EJS-i IT arendustest tegi ülevaate projektijuht Karri Urban. Ta tutvustas, mida sai tehtud eelmisel aastal ja mis-sugused on plaanid käesolevaks aastaks. Urban selgitas ka juhatus IT töögrupi poolt koostatud aasta prioriteete.

Ruutloenduse läbiviimisest kõneles Rauno Veeroja keskkonnaagentuurist. Lumine talv annab tema sõnul võimaluse ruutloendust läbi viia. Ta tuletas ka meelde, et ruutloendusega ei loeta kokku loomi, vaid jälgi. Neid andmeid kasutatakse aastate võrdluses, et hinnata populatsiooni arvukuse dünaamikat.

Juhtide nõupidamine toimus sel korral peamiselt veebis.
Foto EJS

Liikmesorganisatsioonide juhtide sügisene nõupidamine 27. oktoobril

Nõupidamise avas EJS-i president Margus Puust, kes tutvustas, millised on hetkel tähtsad teemad. Ta rõhutas tähelepanu pööramist põtrade populatsiooni seisundile, peatus sigade Aafrika katku vastu võitlemise tähtsusele ja pidas oluliseks, et info kõikidest leitud metssigadest jõuaks sinna, kuhu vaja.

Suurkiskjate olukorra ülevaade

Suurkiskjate koostöökogust kõneles juhatus liige Priit Vahtramäe. Tema sõnul oli selleks hetkeks karu kütmine enamjaolt lõppenud. 90 karuloast realiseeriti kõik, aga kuna ühes piirkonnas kütiti samal ajal kaks karu, siis kuuest reservloast kasutati ära üks luba.

Vahtramäe sõnul prognoositi 2022. aasta seirearuandes hundi arvukuse tõusu, mida toetab ka kahjustuste kasv võrreldes eelmise aastaga. Hundil on 2022/23 hooajal aruande järgi vahemikus 28-30 pesakonda. 2022. aasta kevadel jäi alles tõenäoliselt 150-165 hunti. Jahipiirkondadest esitas Vahtramäe sõnutsi hundivaatlusi eelmisel aastal 91% (2020. a 77% ja 2019. a 72%).

Seoses kärntõvega kiitis Peep Männil jahimehi, tuues esile, et jahimehed on nii karude kui ka huntide küttemisel hakanud küttinga ka kahjude vähendamise põhimõttel, mitte ainult trofee saamise eesmärgil. Sellest tingituna küttinga kõigepealt haigeid loomi.

Keskkonnaagentuur soovis teha ettepanekut hundi jahialguse edasilükkamise osas ühe kuu võrra, s.o 1. detsembrile. Samas aga soovivad nad erilubade väljandmist tuua lähemale 1. oktoobrile kahjustuskohtadesse, et keskkonnaametil oleks väiksem halduskoormus. EJS-i juhatus 26. oktoobril seda ettepanekut ei toetanud, pigem soovitakse probleemide küttinga alustada kuu aega varem, nii nagu seda soovib keskkonnaagentuur.

Seakatku olukord

Sigade Aafrika katku olukorrast riigis kõnelesid Helen Prommik ja Anne-Ly Veetamm põllumajandus- ja toiduametist (PTA). Nende ettekanne puudutas katkulevikut Eestis, Lätis ja Venemaal. Samuti räägiti sellest, et Lõuna-Eestist tuleb värskeid katkupositiivseid analüüsivastuseid. Jahimeeste ülesanne on PTA sõnul endiselt küttinga ära vähemalt juurdekasv ja hoida arvukus madalal, et katk ei leviks. Veterinaarid kiitsid jahimehi ja tunnistasid, et meie head koostööd on ära märgitud ka Brüsselis.

Metskitsede seisund

Metskitsede olukorrast Lääne-Virumaal kõneles Jaan Villak, Rakvere Jahindusklubi tegevjuht. „Viimane külm talv on kõvasti kahjustanud metskitsepulatsiooni ja see on muutunud nõrgaks,“ ütles Villak. Metskitsedel on täheldatud erinevaid parasiite ja kopsupõletikku ja tõenäoliselt paljud talve üle ei ela. Sama märkis ka Põlvamaa esindaja, juhatus liige Tiit Rammul.

PTA esindajad soovitasid kindlasti ühendust võtta piirkondliku veterinaariga ja asju arutada. Võimalik on analüüsida tasumine riigi poolt.

Ülevaade ulukitest teel

Infot „Ulukid teel“ projektist andis projektijuht Urmas Salmu. Ta tegi ülevaate ulukitele ohtlikest kohtadest meie teedel ja rääkis, kuidas projekt on edenenu. Kaks kolmandikku maakondadest on projektiga ühinenud ja paigaldatud on üle viiekümne kilomeetri reflektoreid. Esmaste hinnangute põhjal on ka loomade hukkumine vähenenud. Täpsem analüüs on koostamisel.

Trofeede hindamine

Trofeede hindamisest ja vabariikliku trofeenäituse korraldamisest rääkis Ivo Kuningas, EJS-i juhatus trofeetöörühma juht. Juhatus on trofeeteemat „Väärtusta jahi-

saaki“ aastal tähtsustanud ja moodustanud töögrupi. Ivo Kuningas kõneles, kuidas toimub trofeede hindamine ja kui palju see maksab. Saadud raha jääb piirkonda, mida kasutatakse trofeevaldkonna arendamiseks. Ta rääkis ka, kuidas on asi korraldatud Saaremaal, kus hinnatakse praktiliselt kõik trofeed ja analüüsitakse küttinga.

Linnukaitselisest projektist

Projekti „Väikekiskjate küttinga liigikaitseliselt olulistel rannaniitudel“ tutvustas projektijuht Jaanus Vaiksoo. Ta tõi näiteid, kuidas projekti esimesel aastal saavutati juba häid tulemusi. Projekti viiakse läbi koostöös jahimeeste, keskkonnaameti ja teadlaste-ornitoloogidega. Samuti on Ida-Virumaal käivitumas metsnugiste küttinga projekt lendoravate kaitse eesmärgil.

Ülevaade IT arendustest

EJS-i IT arendustest rääkis projektijuht Karri Urban. Ta selgitas, mis on hetkel käsil ja mis on lähiaja prioriteedid. Töös on põllumassiivide Jahisesse kandmise rakendus, mis toimub põllumajandustootjate ja jahimeeste ühisel rahastamisel. See rakendus hõlbustab põllumeestega lepingute sõlmimist ja nende kandmist Jahisesse. Samuti tutvustas ta, kaugel on mobiilirakenduse arendus.

Ülevaade aktuaalsetest teemadest

Mitmetel olulistel teemadel peatus veel tegevjuht Tõnis Korts. Ta tegi kokkuvõtte kasutusõiguse lepingute pikendamisest. Protsess on tervikuna läinud tema arvates hästi. Mõned probleemkohad on, aga nendega tegeletakse jooksvalt.

Tegevjuhi sõnul on hea uudis see, et helisummutiga seonduv seaduseparandus jõudis riigikokku ning on tänaseks jõustunud.

Tõnis Korts rääkis ka projektist „Oma Nahk“. See on tegevus, mida viiakse läbi „Väärtusta jahisaaki“ aasta raames ja mille eesmärk on legaalselt kütitud looduslike karusnahkade kasutuselevõtt läbi spetsiaalse märgistuse. Huvi karusnaha vastu kasvab ja Oma Naha märgi kasutuselevõtt hõlbustab tarbijal valikute tegemist. Seda märki koostatakse koos Eesti Käsitööliduga ja paljude teiste organisatsioonidega, sh nahakunstnike ja kunstikõrgkoolidega. Märk tuleb lisaks nahale ka puidule, savile, villale ja mitmetele teistele looduslikele toormetele. Märki esitleti Mardilaadal novembri algusel.

Tegevjuht rääkis veel meediamonitooringust ja võimalusest, et kõik, kes on EJS-i liikmed, saavad läbi organisatsiooni tellida igapäevase ülevaate jahindust puudutavast meediast. See on makstud keskuse poolt ja on liikmetele tasuta ning annab võimaluse omada pidevat ülevaadet nii jahindust puudutavast kui ka meiega seonduvatest muudest teemadest.

Korts tutvustas ka Euroopa Komisjoni määrust pliiaavlite kasutamise kohta märgaladel. Alates 15. veebruarist 2023. aastal on keelatud märgaladel ja 100 meetri raadiuses nendest kasutada küttimisel pliiaavleid. Märgalade definitsiooni aluseks on Ramsari

Haldusleping

Keskkonnaministeeriumi ja Eesti Jahimeeste Seltsi vahel sõlmitud halduslepingu nr 4-1.1/13/151 eesmärk on anda EJS-ile täitmiseks jahindusalaseid haldusülesandeid. EJS lähtub lepingu täitmisel eesmärgist parandada jahimeestele osutatava teenuse kvaliteeti, soodustada jahindusalast koostööd ning arendada välja efektiivselt toimiv jahinduslik koostöövõrgustik riigis.

EJS-i lepingupartnerite arv 2022. aasta lõpu seisuga oli 47. Eesti ja välisriigi kodanikega seotud jahitunnistuse väljastamisega seotud toiminguid tehakse Eestis 17 teenuspunktis. Suuruluki laskekatse vastuvõtmise ja väljastamise valmidus on 43 teenuspunktis. Vibujahi laskekatse vastuvõtmise ja vibulaskekatse tunnistuse väljastamise valmidus on kahes teenuspunktis.

	2022. aasta	2021. aasta
Väljastatud suuruluki laskekatse tunnistused (EESTI)	6246	4423
Väljastatud suuruluki laskekatse tunnistused (VÄLIS)	1463	998
Suuruluki laskekatse vastuvõtmine	9711	6638
Laskekatseeksami vastuvõtmine	328	311
Jahiteooriaeksami vastuvõtmine	360	322
Väljastatud jahitunnistused (EESTI)	306	293
Väljastatud jahitunnistused (VÄLIS)	2759	2212
Pikendatud jahitunnistused	13	10
Vahetatud jahitunnistused	4	5

Tabel 1. Halduslepingu toimingute maht 2022. ja 2021.aastal.

konventsioon, millega loetakse märgalaks sisuliselt iga liigniiske ala, raba, soo, jõed-järved, tiigid, kraavid jms. Samuti loetakse pliiaavlite kasutamiseks nende kaasas kandmine märgalal.

Tõnis Korts kinnitas ka, et abi Ukrainale jätkub. Senini on kõik kogutud ja soetatud konservid jõudnud sihtkohta. Seltsidel palutakse võimalusel annetada lihakonserve või raha nende soetamiseks. Ukraina võitlejatel on lihakonservidest suur abi.

Jahiseadusega on EJS-ile kui jahitunnistuse väljastajale antud õigus peatada jahitunnistuse kehtivus kuni kolmeks aastaks, kui jahitunnistuse saanud isiku suhtes on jõustunud jahipidamisõiguse äravõtmise otsus, samuti peatada jahitunnistuse kehtivus kuni kolmeks aastaks, kui tunnistuse saanud isikut on karistatud jahiseaduse rikkumise eest. Jahitunnistuse kehtivus peatatakse EJS-i ametiisiku otsusega. 2022. aastal menetleti EJS-i poolt 43 rikkumist ja tehti 43 jahitunnistuse peatamise otsust. Kehtivusaja ületanud jahitunnistuse taastamisi oli EJS-il ja lepingupartneritel 2022. aastal kokku 12 tk.

Jahitunnistuste väljastamine välisriigi kodanikele

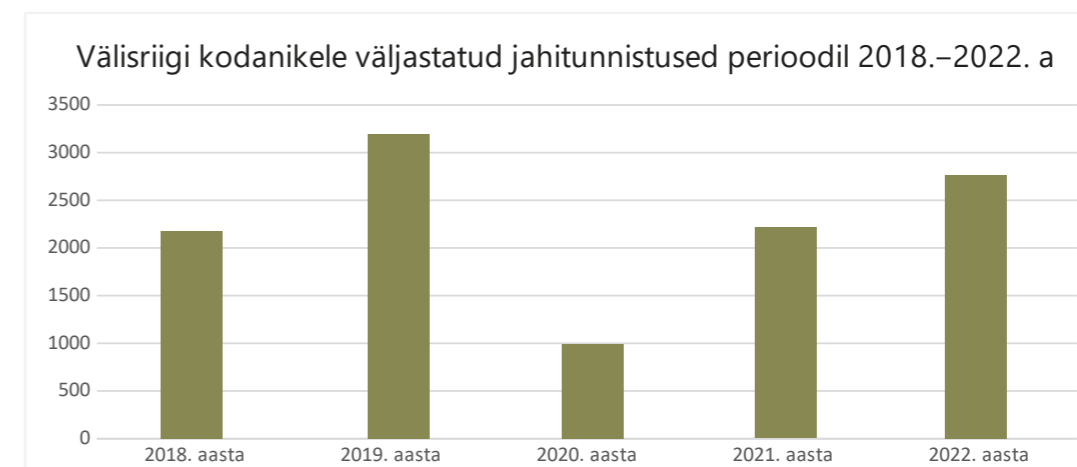
2022. aastal väljastati välisriigi kodanikele kokku 2759 jahitunnistust. Võrreldes 2021. aastaga kasvas 2022. aastal välisriigi kodanikele tellitud jahitunnistuste hulk umbes 24%, kuid veel ei jõudnud see näitaja 2019. aasta tasemele (3190 välisriigi kodaniku jahitunnistust). 2022. aastal oli välisriigi kodanikele väljastatud jahitunnistusi 547 võrra rohkem kui 2021. aastal.

Ligikaudu 68% välisriigi kodanikele 2022. aastal vormistatud jahitunnistuste hulgest moodustasid Soome kodanikele tellitud jahitunnistused (1874 tk), 11% Itaalia kodanikele vormistatud jahitunnistused (305 tk), 4% Saksamaa kodanikele (118 tk), 2% Hispaania kodanikele (57 tk) ja ligi 2% Leedu kodanikele vormistatud jahitunnistused (51 tk) (vt Graafik 2).

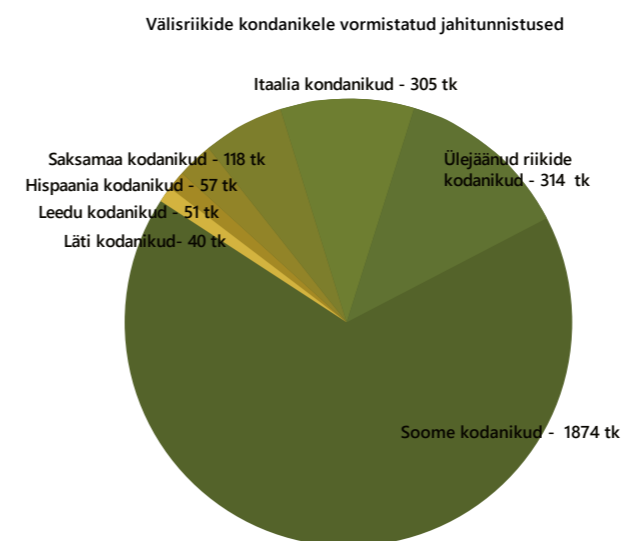
Läti, Prantsusmaa, Taani, Poola, Rootsi, Austria ja Kreeka kodanikele vormistatud jahitunnistused hõlmasid kokku ligikaudu 7% välisriigi kodanikele vormistatud jahitunnistustest (209 tk).

Ülejäänud 5% jahimeestest, kellele jahitunnistusi telliti, olid järgnevatest riikidest: Andorra, Argentina, Bahrein, Belgia, Horvaatia, Holland, Suurbritannia, India, Island, Kuveit, Küpros, Makedoonia, Malta, Maroko, Norra, Portugal, Slovakkia, Sloveenia, Šveits, Tšehhi, Ukraina, Ungari, USA ja Venemaa. Neile telliti 2022. aastal kokku 145 jahitunnistust.

Võrreldes 2021. aastaga on märgata Soome jahimeestele tellitud jahitunnistuste hulga suurenemist (2021. aastal 1221 tk ning 2022. aastal 1874 tk). Soome jahimehed on läbi aegade olnud kõige enam Eestit külastanud jahikülalised.

Graafik 1. Välisriigi kodanikele väljastatud jahitunnistused perioodil 2018-2022

Graafik 2. Välisriigi kodanikele vormistatud jahitunnistused 2022. aastal

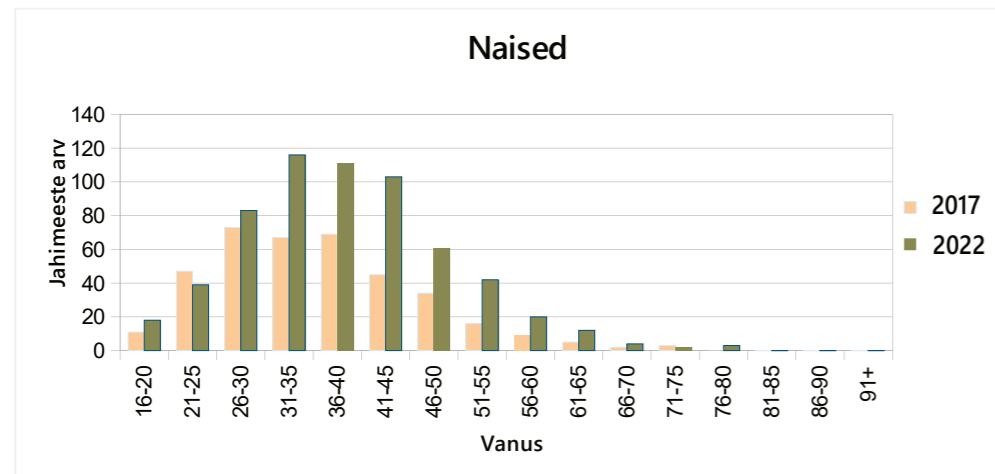
Jahimeeste vanuseline jaotus

Kehtivat Eesti jahitunnistust omavate jahimeeste arv oli 2022. a lõpu seisuga 15 631. Naiste osakaal jahimeeste hulgas on jätkuvalt kasvutrendis. 2022. aastal suurenes naisküttide arv 55 võrra ning jõudis aasta lõpuks 614-ni. Kolmel viimasel aastal on keskmiselt läbinud jahitunnistuse taotleja kursuse 59 naist. Naiste osakaal koolituse läbinutest on 20%. Naisküti keskmine vanus on võrreldes 2017. aastaga tõusnud kolme aasta võrra, jõudes 2022. aasta lõpuks 39-aastani (vt lähemalt **Graafik 3**). Kasvav jahitrend naiste hulgas ei ole omane ainult Eestile, vaid on kogu maail-

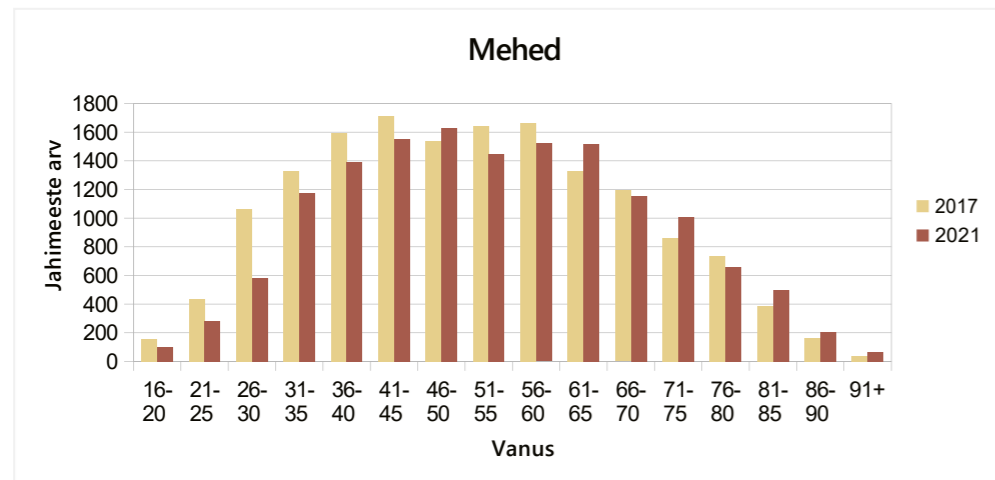
ma suundumus. Seda on põhjendatud naiste suurema ja suureneva vastutusega keskkonna ja järeltulevate põlvete ees.

Kehtivat jahitunnistust 2022. aastal omas 15 027 meest. Meeste keskmine vanus võrreldes 2017. aastaga on tõusnud kolme võrra, jõudes 2022. aastal 54-eluastani.

Meeste keskmine vanus jätkab tõusmist, sest noorte osakaal iga aastast väheneb. 2022. aastal läbis jahitunnistuse taotleja kursuse 256 meest, kelle keskmine vanus oli 33 aastat. Samal aastal oli enim mehi vanuses 46-50 aastat (**Graafik 4**).

Graafik 3.
Jahinaiste vanuseline
koosseis seisuga
31.12.2017 ja 31.12.2022

Graafik 4.
Jahimeeste vanuseline
koosseis seisuga
31.12.2017 ja 31.12.2022

Sigade Aafrika katku alane leping

EJS on juba mitmeid aastaid vahendanud sigade Aafrika katku (SAK) leviku tõkestamiseks ja tõrjeks teenuse osutamist riigile. Selleks on sõlmitud igal aastal leping EJS-i ning põllumajandus- ja toiduameti vahel. EJS sõlmib omakorda vastavad lepingud kohalike jahiseltsidega.

SAK-i alase lepingu sisuks on kütitud ning katku suhtes positiivseks osutunud ja hukkununa leitud metssigade kõrvaldamise teenus ning üle ühe aasta vanuste metsseaemiste kütimise ja kütitud emise organmaterjali lähimasse veterinaarakeskusesse toimetamise teenus. Uuritakse kütitud ja leitud metssigadelt

võetud vere- ja organproove ning teavitatakse hukkununa leitud või kliiniliste tunnustega leitud metssigadest.

2022. aastal oli EJS-il SAK-i lepingupartnereid kokku 61. Teenuseid osutati ajavahemikul 1. jaanuarist 31. detsembrini.

Võrreldes 2021. aastaga on 2022. aastal kogutud metssigade vere- ja organproovide hulk kasvanud. SAK-i viirusega nakatunud sigu on tuvastatud jätkuvalt mitmel viimasel aastal. Seega on oluline hoida metssigade haiguse levik kontrolli all, et takistada viiruse laialdast levimist seafarmidesse ja inimeste toidulauale.

	2022. aasta	2021. aasta
Suguküpse emise organid veterinaarakeskusesse	3304	2888
Kõrvaldatud metssea rümbad või korjused	100	137
Võetud vereproovid (al 01.04.2018)	12025	10040

Tabel 2. SAK-i tegevused aastatel 2021-2022

Vaktsineerimise järelkontrolli leping

Vaktsineerimise järelkontrolli ehk nn puhvertsooni lepingu eesmärgiks on Eesti idapiiri ääretelt aladelt (nn marutaudi puhvertsoonist) vaktsineeritud tervelt ulukitelt pea- ja vereproovide kogumine põllumajandus- ja toiduameti määratud mahus, et hinnata vaktsineerimise efektiivsust pärast vaktsiinipalade külvamist 2022. aasta mais ja septembris. 2022. aastal sõlmitud lepingu nr 3-3/29 raames toimub proovide kogumine 2022. aasta augustist 2023. aasta 15. märtsini.

Tervelt kütitud rebastelt ja kährikutelt kogutavad proovid viiakse piirkondlikku veterinaarakeskusesse,

misjärel neile teostatakse laboratoorne uuring. Pea- ja vereproovide kogumine toimub PTA poolt välja töötatud jaotuskava järgi.

Lepinguga määratud proovide kogumise maht Eesti idapiiri aladel 2022. aastaks oli 250 tk. 31. detsembri 2022. a seisuga oli laekunud 46% plaanitavast kogumismahust. 2022. aastal oli proovide kogumine passiivsem kui 2021. aastal. Põhjuseks olid keerulised ilmaolud talvisel perioodil. Täpsema ülevaate laekunud pea- ja vereproovide kogumisest maakondade lõikes annab **tabel 3**.

Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade arv 31.12.2022			Laekunud peade % kogumahust
		Kokku	Rebased	Kährikud	
IDA-VIRUMAA	65	26	3	23	40
PÕLVAMAA	64	45	13	32	70
TARTUMAA	20	13	9	4	65
VÕRUMAA	101	30	18	12	30
Kokku	250	114	43	71	46

Tabel 3. Vaktsineerimise järelkontrolli proovide laekumine 31.12.2022

Marutaudi riskiloomadelt proovide kogumise leping

Selle lepingu sisuks on marutaudi riskiloomadelt peaproovide kogumine laboratoorsete uuringute läbi viimiseks, et seirata marutaudialast olukorda Eestis. Viiruse uurimismaterjaliks on looma aju. Proove kogutakse rebastelt, kährikutelt ja šaakalilt põllumajandus- ja toiduameti (PTA) poolt sätestatud mahus. Uuritakse nii hukkununa leitud (nt auto alla jäänud) kui ka kütitud haiguskahtlasi või ebaloomulikult käituvaid ulukeid. Sõltuvalt olukorrast ning käitumis- muutuse ulatusest võib riskiloomaks olla ka inim- või

loomapelnuseta uluk. Nimetatud tegevus aitab ennetada ja kontrolli all hoida marutaudi viiruse levikut Eesti territooriumil.

2022. aastal koguti EJS-i ja PTA vahelise lepingu raames 416 rebase ja 569 kähriku proovi. PTA poolt sätestatud riskiloomade proovide kogumismahust (1000 tk) täideti 99% ehk koguti kokku 985 riskilooma proovi. Täpsema ülevaate maakondade lõikes annab tabelid 4 ja 5.

Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade arv 31.12.2022			Laekunud peade % kogumahust
		Kokku	Rebased	Kährikud	
HARJUMAA	100	100	41	60	101
HIIUMAA	24	19	16	8	100
IDA-VIRUMAA	67	67	14	46	90
JÕGEVAMAA	59	59	24	35	100
JÄRVAMAA	62	64	20	42	100
LÄÄNEMAA	42	42	8	32	95
LÄÄNE-VIRUMAA	85	86	29	55	99
PÖLVAMAA	42	43	17	26	102
PÄRNUMAA	124	126	41	79	97
RAPLAMAA	64	64	34	30	100
SAAREMAA	68	72	66	13	116
TARTUMAA	77	78	35	45	104
VALGAMAA	44	41	21	21	95
VILJANDIMAA	79	79	21	55	96
VÖRUMAA	63	60	29	22	81
Kokku	1000	1000	416	569	99

Tabel 4. Marutaudi riskiloomadelt proovide laekumine 31.12.2022 (töövõtuleping nr 3-3/ 21)

Maakond	Kütitud pelguseta riskiloom	Kütitud haige/käitumishäirega loom	Leitud (surnuna)	KOKKU	Inim-pelguseta % plaanist
HARJUMAA	18		83	101	18
HIIUMAA	15		9	24	63
IDA-VIRUMAA	18		42	60	27
JÕGEVAMAA	23		36	59	39
JÄRVAMAA	3	2	57	62	5
LÄÄNEMAA	11	1	28	40	26
LÄÄNE-VIRUMAA	47	2	35	84	55
PÖLVAMAA	4	1	38	43	10
PÄRNUMAA	8	12	100	120	6
RAPLAMAA	8	2	54	64	13
SAAREMAA	30	1	48	79	44
TARTUMAA	7		73	80	9
VALGAMAA	19	1	22	42	43
VILJANDIMAA	12		64	76	15
VÖRUMAA	4	1	46	51	6
Kokku	227	23	735	985	23

Tabel 5. Marutaudi riskiloomadelt proovide laekumine 31.12.2022 (töövõtuleping nr 3-3/ 21)

EJS-i e-lahendused

Eesti jahimeeste selts haldab ja arendab infosüsteeme Jahis ja Metsis. Infosüsteemid on loodud eesmärgiga muuta efektiivsemaks jahindusalaste ülesannete täitmine ning luua võimalused paberivabaks jahinduseks.

Arenduspartnerina jätkas meiega tarkvaraettevõtte Dolm IT OÜ. Arendustööde planeerimiseks jätkas tööd IT komisjoni töögrupp.

Infosüsteem JAHIS

Jahise arendamisel on prioriteediks seadusest tulenevate kohustuste mugav täitmine e-keskkonnas ning paberivaba jahipidamise võimaldamine e-dokumentide kasutamise näol.

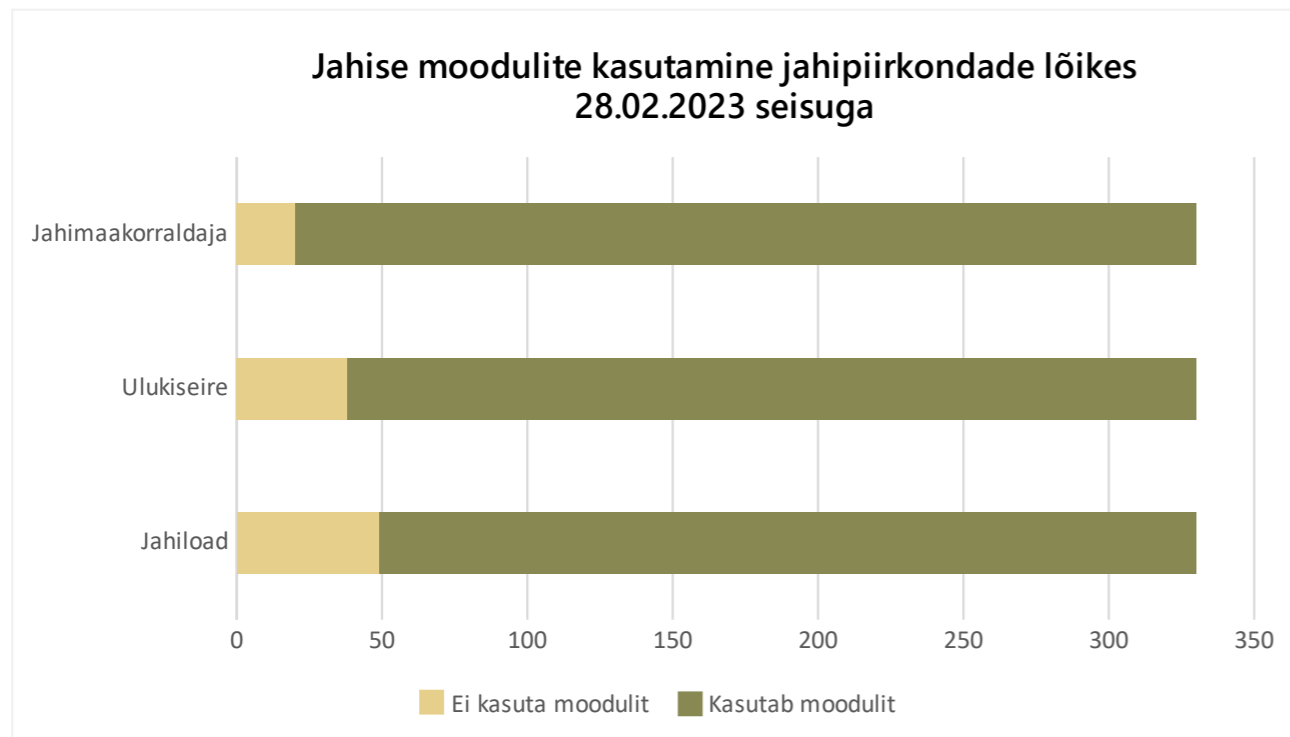
Operatiivne statistika aitab paremini ulukite populatsiooni majandada. Täna saab keskkonnas pidada arvestust jahilubade üle, koguda ulukiseire andmeid ning hallata maaomanikega sõlmitud lepinguid. Enamus 330 jahipiirkonnast on Jahise infosüsteemiga liitunud.

Kõige rohkem kasutajaid on jahimaakorraldaja moodulil – liitunud on 310 jahipiirkonda. Moodul võimaldab hallata maaomanikega sõlmitud kinnisasja kasutamise lepinguid, mis olid olulised jahipiirkonna kasutusõiguste lubade pikendamisel. Ulukiseire andmete kogumiseks kasutas Jahist 292 ja jahilubade väljastamiseks 281 jahipiirkonda.

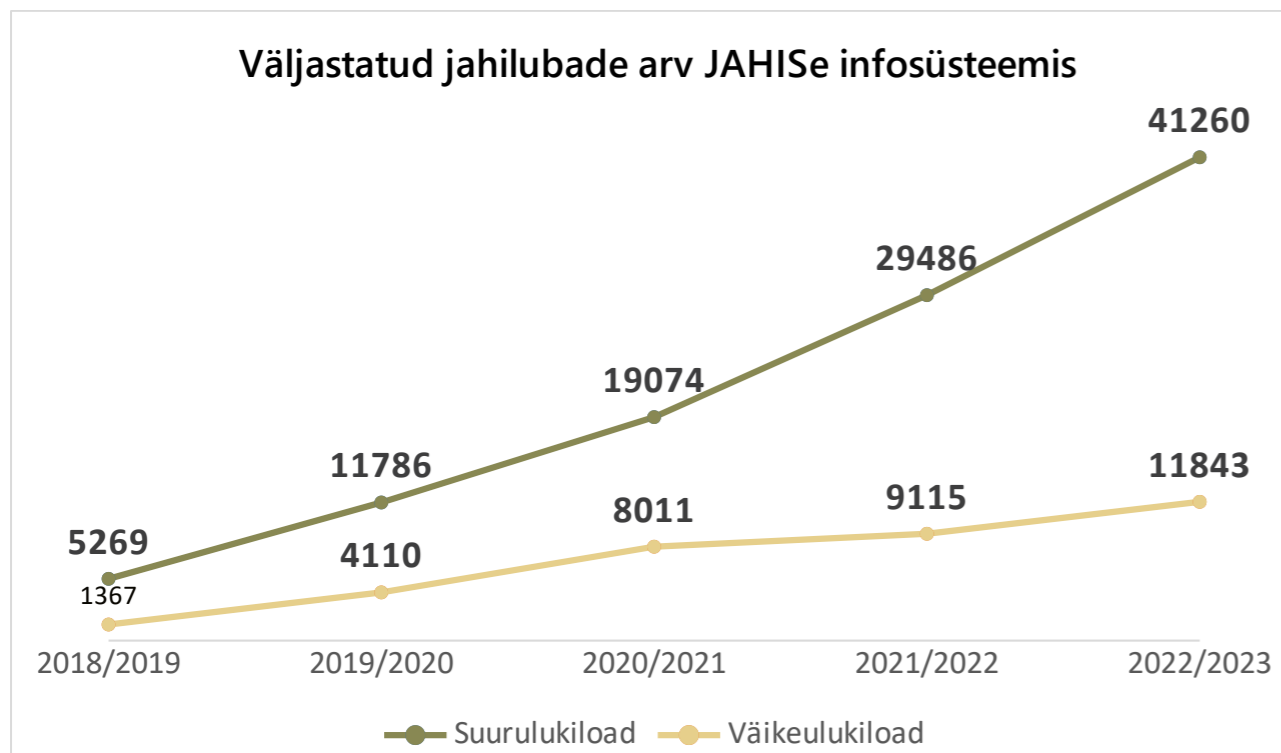
Väljastatud jahilubade arv on igal jahihooajal kasvanud. Suuruluki jahilubade väljastamine kasvas 2022/2023 jahihooajal 40% võrreldes eelnenud jahihooajaga. Väikeuluki jahilubade väljastamine kasvas 30%. Järgnevatel perioodidel prognoosime mahtude stabiliseerumist, kuna suurem osa jahipiirkondi on tänaseks juba lubade väljastusega liitunud.

Elektroonsed suuruluki load

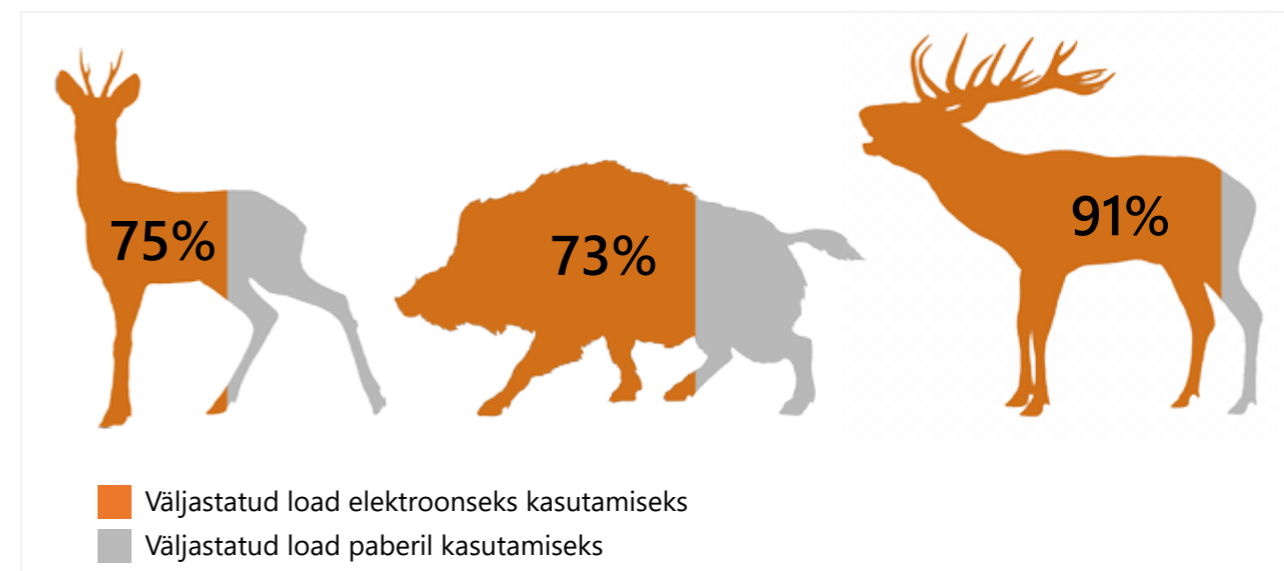
2021. a alustasid pilootprojekti raames elektroonsete suuruluki lubade kasutamist Tartumaa ja Hiiumaa jahipiirkonnad. Täna on võimalus liituda elektroonsete suuruluki jahilubade väljastusega kõikidel jahipiirkondadel.

Graafik 5. Jahisega liitunud jahipiirkondade arv moodulite põhisel

Graafik 6. Väljastatud jahilubade arv jahihooaegadel 2018/2019 kuni 2022/2023

Joonis 1. Elektroonsete jahilubade osakaal metskitse, metssea ja punahirve väljastatud jahilubades Jahise keskkonnas.

Elektronsete jahilubade kasutamiseks tuleks jahimehel alla laadida Jahise mobiilirakendus. Äpp on saadava nii iOSe kui ka Androidi seadmetele. Seisuga 31.12.2022 kasutab rakendust üle 5000 jahimehe. Lõppenud jahihooajal oli elektroonsete jahilubade osakaal 74%. Jätkuvalt annab Jahis võimaluse vastavalt jahimehele otsustada, kas jahiluba väljastatakse ainult elektroonseks kasutamiseks või paberil kasutamiseks.

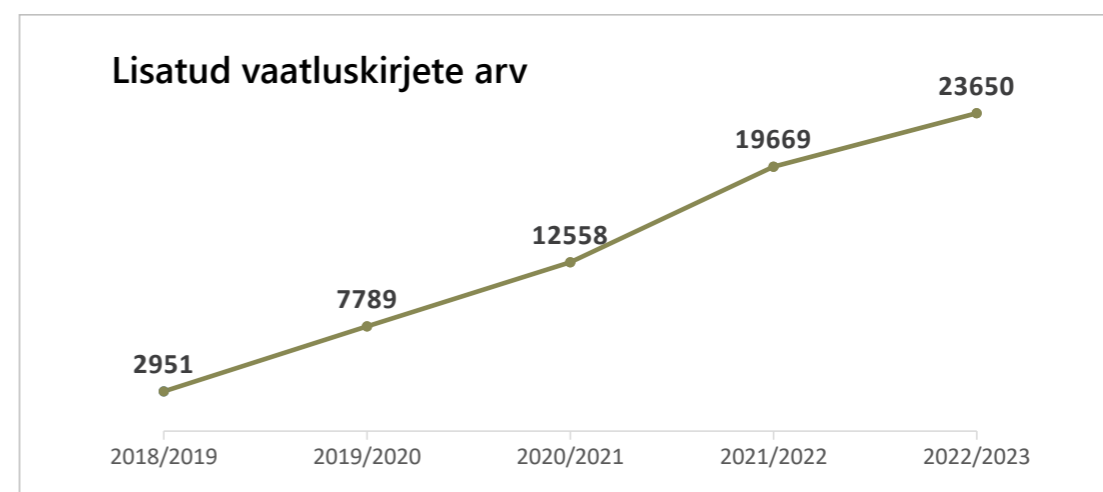
Ulukiseireandmed

Ulukiseireandmete sisestamine Jahise keskkonda vahendusel on jätkuvalt kasvutrendis. Jahihooajal 2022/2023 sisestati 23 650 vaatluskirjet. Kõige enam

sisestati suurkiskjate vaatlusi. Võrreldes 2021/2022 jahihooajaga kasvas sisestuste arv 20%.

Infosüsteem METSIS

Infosüsteemi Metsis eesmärk on täita kvaliteetselt halduslepingust tulenevaid ülesandeid. Metsis annab kasutajale võimaluse kontrollida jahitunnistuse ja suuruluki laskekatsetunnistuse kehtivust, muuta oma kontaktandmeid, hallata erinevaid teavitusi, registreeruda jahitunnistuse taotleja kursustele ja eksamitele, lahendada proovieksameid ja teostada teisi jahimehele olulisi toiminguid.

Graafik 7. Jahise keskkonda lisatud ulukivaatluskirjete arv jahihooaegade lõikes

2022. aasta tegevuste kalender

7.01	Vaida Pillerpalli lasteaia lapsed külas Jüri jahimeeste seltsil
19.01	EJS-i esindus külas Saue gümnaasiumis
25.01	EJS-i veebikoosolek „Aasta teema kajastamine haridusasutustes“
25.01	EJS-i esindajate kohtumine keskkonnaameti peadirektoriga
26.01	EJS-i jt keskkonnaorganisatsioonide nõupidamine LIFE projekti raames
4.02	metsaelupaikade kaitsealane koosolek keskkonnaametis
17.02	hanede heidutuskava teemaline koosolek
2.03	jahindusteemaline seminar Pärnu loodusmajas
16.03	kindlustusteemaline koosolek
23.03	aasta looma – pruunkaru - aväritus Tallinna loomaaias
26.-27.03	jahikoerte koolitus Saaremaal
7.04	aasta teema „Väärtusta jahisaaki“ koosolek
21.-23.04	EJS-i esindus maamessil
12.05	loodushariduslik õppepäev Röpina aianduskoolis
16.05	„Oma nahk“ koosolek
17.05	EJS-i esinduse ja Riigikogu jahimeeste töörühma kohtumine
10.06	EJS-i delegatsioon Grillfestil
11.06	hirvepeibutamise EM
12.06	EJS-i esindus Riihimäe messil
16.06	pilootprojekti „Väikekiskjate arvukuse reguleerimine liigikaitseks olulistel rannaniitudel“ koosolek
23.06	Voka jahtkonna esindus Toila jaanitulele
29.07	jahinduse õppekava teemaline koosolek
9.08	EJS-i esinduse kohtumine keskkonnaministriga
13.08	Pölgaste jahimehed Rooski tee festivalil
26.-28.08	noorte jahi- ja looduslaager Tartumaal
27.08	EJS-i esindus kogu pere metsapäeval
7.09	Eesti Jahimees 30 tähistamine
10.09	Saarte jahimeeste seltsi esindus Suurel Turupäeval
17.09	EJS-i esindus metsarahvapäeval
24.09	maal elamise päev Saaremaal
27.09	jahindusalane loeng Antslas
28.09	valiklaskmise koolitus Padisel
5.-7.10	sügiseseid naistöötajate motivatsioonipäevad
19.10	„Suur Soo“ linastus Tartu jahindusklubis
2.11	Erametsaliidu jahinduskonverents
8.11	Jahinduse väärindamise talgud
3.11	pödrateemaline õhtu õpperestoranis Neljapäev
14.11	"Väärtusta jahisaaki" töötuba Röpinas
15.11	karuaasta näituse avamine
22.11	„Ulukid teel“ arutelu keskkonnakomisjonis
16.12	jahirahu väljakuulutamise Valgamaal
18.12	kogukondlik õppepäev Orava jahtkonnas

Loodushariduslikud sündmused

Vaida lasteaia lapsed külastasid Jüri jahimehi

Jüri jahimeeste seltsi pealik Aldo Laid rääkis lastele metsaelust. Foto Annika Aasa

Mikitamäe õpilased tutvusid Röpinas ulukitega

Arutleti, milliste toodete valmistamiseks sobiks erinevad karusnahad. Foto Arvi Lepisk

Jahimehed käisid Saue koolis tutvustamas jahindust ja metsaelu

Peeter Hussar tutvustamas Eestimaa sarvilisi. Foto EJS

Noorte jahi- ja looduslaager Tartumaal

Danny Metsallik näitas, kuidas valmib topis. Foto EJS

Jaanus Vaiksoo rääkis väikekiskjate ohust maaspesitsevatele lindudele. Foto EJS

Laagris osalejad said proovida ka laskmist. Foto EJS

Jahindustund Antslas

Kohalik jahimees Risto Tõniste tutvustas jahimaja ning meie metsade ulukeid, rääkis jahimeeste tegemistest ja vestis põnevaid jahilugusid. Foto Antsla gümnaasium/Facebook

Orava jahtkonna ja kohaliku noortekeskuse kogukondlik õppepäev

Arvi Lepisk tutvustas Eesti faunat ning seletas lahti trofeede tähtsuse ning rolli jahikultuuris. Foto Orava jahtkond

Käib põnev fotojaht. Foto Orava jahtkond

Koosolekud ja nõupidamised

Keskkonnaametis peeti nõu metsaelupaikade üle

Keskkonnaameti Tallinna kontoris nõupidamine, kus räägiti läbi, millised on võimalused metsaelupaikade kaitseks Natura aladel. Keskel EJS-i esindaja juhatuse liige Karel Rüütli. Foto Kristina Kurm

EJS riigikogu jahimeeste töörühma koosolekul

Riigikogus kohtusid EJS-i ja riigikogu jahimeeste töörühma esindajad, et arutada kasutusõiguse lepingute (KÕL) menetluse takerdumist. Fotol vasakult EJS-i asepresident Toomas Kõuhkna, riigikogu liikmed Heiki Hepner, Andrus Seeme, Tõnis Mölder, Uno Kaskpeit, Kalle Grünthal ja Riho Breivel. Foto EJS

EJS-is arutati jahimehe vastutuskindlustuse teemal

Koosolekul arutati vastutuskindlustuse rakendamist Eestis kolmandate isikute suhtes. Vasakult Margus Puust, Endrik Raun ja Tarmo Lääne. Foto EJS

„Oma naha“ koosolek

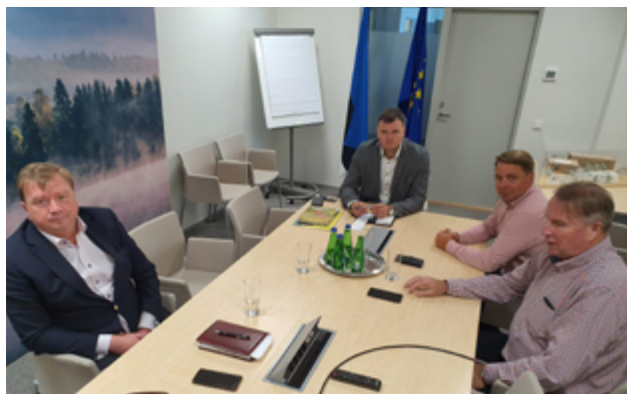
Kohtumine EJS-i ja Menu Meedia esindajate vahel, arutamaks märki „Oma nahk“ tegevusplaani. Vasakult: Tõnis Korts, Janari Lage ja Jaanus Vaiksoo. Foto EJS

Jahinduse õppekava teemaline koosolek

Fotol vasakult: Rita-Anette Kohava, Härmo Hiiemäe, Peeter Hussar, Mari-Ann Rehk, Andres Üprus, Livia Roomets ja Andra Hamburg. Foto EJS

EJS kohtus keskkonnaministriga

EJS-i traditsiooniline kohtumine uue keskkonnaministriga. Fotol (vasakult) Margus Puust, keskkonnaminister Madis Kallas, Karel Rüütli ja Tiit Tammsaar. Foto EJS

„Ulukid teel“ keskkonnakomisjonis

Keskkonnakomisjonile tutvustati „Ulukid teel“ projektiga seotud ettepanekuid. Pildil (vasakult) keskkonnaameti esindaja Aimar Rakko, EJS-i projektijuhid Urmas Salmu ja Peeter Hussar. Foto EJS

Erametsaliidu jahinduskonverents

Jahimeeste vaadet jahiseadusele esitles juhatuse liige Jaak Volmer. Foto EJS

Õiguslike probleeme jahiseaduse rakendamisel avas õiguskantsler Ülle Madise. Foto EJS

Vaade konverentsile. Foto EJS

Koolitused ja sündmused

Aasta looma avaüritus

Peep Männil rääkis aasta loomast - pruunkarust. Foto EJS

Jahikoerte koolitus Saaremaal

Jahikoeri treenis Mari-Ann Rehk. Foto Ive Kuningas

Andropoff peremees Mihkel Rauaga, eksamineerija Mari-Ann Rehk, Amber Hope Iris perenaise Kristiin Helisaluga. Foto Ive Kuningas

Maamess Tartus

EJS tutvustas maamessil peamiselt „Ulukid teel“ projekti, aga ka muid tegevusi. Foto EJS

EJS-i esindus Grillfestil

EJS keskendus teemale „Väärtusta jahisaaki“. Kohal olid projektijuht Urmas Salmu ja nahadisainer Iris Järg. Foto Mariia Mürsepp

Hirvepeibutamise Euroopa meistri- võistlused

Eesti hõbedane peibutajate võistkond, vasakult Jaan Ärmus, Andres Maripuu, Innar Uus, Mait Mägi ja Endrik Raun.
Foto Jaanus Põldmaa

Juubelimes Riihimäel

Soome käsitöömeistrid Riihimäe messil. Foto EJS

Pardipeibutaja messil. Foto EJS

Voka jahtkond oli jaanipäeval väljas Toila Jaanitulel

Kohalikud jahimehed olid välja mõelnud põnevaid elusloodusega seonduvaid ülesandeid. Foto Marko Vinni

Kohalikud jahimehed pakkusid ulukiliha hõrgutisi.
Foto Marko Vinni

Põlgaste jahimehed Roosi tee festivalil

Kütid pakkusid külalistele praena metskitse ja metssealihast grillvorsti, võimalus oli ka maitsta ulukilihast pihvi. Meelelahutuseks sai lasta vibu ja õhupüssi. Foto Tiit Rammul

EJS-i esindus kogu pere metsapäeval

Telgis sai proovida ulukiliha ning ära ärvata metsloomi nende tegevusjälgede järgi. Foto Marko Vinni

Eesti Jahimees 30

Peatoimetaja Jaanus Vaiksoo juubelitorti lahti lõikamas.
Foto EJS

Printalli esindaja Tõnis Peebo õnnitlemas koostööpartnerit.
Foto EJS

Jahimehed tutvustasid turupäeval vääruslikku jahisaaki

Pihla jahimees Jüri Kaju andis kõigile huvilistele võimaluse oma käega katsuda tema kollektsiooni kuuluvaid erinevaid pargitud ulukinahku ja proovida karusnahast tooteid.
Foto SJS

Metsarahvapäev

Sandor Sinimeri jahinugade teritamise koolitus pakkus külalistele suurt huvi. Foto Ääsmäe jahiselts

Ääsmäel vedas sündmust Ääsmäe jahiseltsi esimees Madis Liiväär. Foto Ääsmäe jahiselts

Saaremaa jahimehed osalesid maal elamise päeval

Jahimehed praadisid ulukilihist maksa. Foto: Orissaare kultuurimaja/Facebook

Sügisese EJS-i naistöötajate motivatsioonipäevad

Naiskond Aegnal. Foto EJS

Suur Soo linastus Tartu Jahindusklubis

Vello Vainura filmi linastusel jahindusklubis. Foto Janno Simm

Jahinduse väärindamise talgud

Valmisid sarvest nõöbid. Foto: EJS

„Väärtusta jahisaaki“ töötuba Räpinas

Tooraineks kasutati ulukite hambaid, sarvi ja parknahka.

Karuaasta näituse avamine

Hetki aasta looma näituse avamiselt. Foto EJS

Sündmused

Jahimeeste kokkutulek

8.–10. juulil said jahimehed üle Eesti taas kokku Järvamaal Toosikannu puhkekeskuses.

Järjekorras 40. kokkutulekul sai lasta vibu, võistelda jahisarve puhumises, mekkida head-paremat, kuulata Ivo Linnat ja Põhja-Tallinnat jpm.

„Vaatomata väikestele vihmahoogudele oli enamuse kokkutuleku ajast siiski kuiv ja viimane päev lööskas lausa päike. Sel aastal osales kokkutulekul ligi 4500 inimest. Kokkutuleku motoks oli aasta teema - „Väärtusta jahisaaki” selgitas EJS-i tegevjuht Tõnis Korts.

Kokkutuleku võitis sel korral Tartu jahindusklubi, kes sai auhinnaks Linnamäe lihatööstuse poolt kattega järelkäru koos põdra väljaveo kelguga. Teisele kohale tuli Kehtna jahindusklubi ja kolmandale Saarte jahimeeste selts.

Eesti jahimeeste seltsi kokkutuleku traditsioon sai alguse 1968. aastal Toila-Orul.

Maakondlikult toimus ka Saaremaal jahimeeste kokkutulek.

Kokkutulek oli rahvarohke ja meeleolukas. Fotod EJS

Saarte jahimeeste kokkutulek

Juuli lõpus toimus piirkondlik jahimeeste kokkutulek Saaremaal. Korraldamise raske ülesande olid enda õlule võtnud Aste ja Lümanda jahiselts ning kogunenud pidulisi hoidis ohjes päevajuht Kristjan Lepp. Kuna kaks aastat sai üritust korona tõttu edasi lükatud, oli taaskohtumine eriti oodatud. Kohale oli tulnud 17 jahiseltsi ja kolme päevaga jooksul osales ligi 700 inimest.

Hetki kokkutuleku avamiselt, rongkäigust. Foto SJS

Seekord olid korraldajad ettevalmistanud 12 võistlust. Üks neist oli küll juba maikuus SJS-i lasketiirus ära peetud. Nimelt selgitati kuulilaskmise paremusjärjestus jahiseltside laskevõistlusel. Esikoha võitis Salme jahimeeste selts, meeskonda kuulusid Taivo Spitsõn, Rünno Pihlak ja Reio Pihlak. Haavlilaskmise parimad olid seekord Pihla jahiseltsist ja mitmevõistluses olid teistest osavamad Võhma jahiseltsi liikmed. Viktoriinis oli seekord kõige rohkem teadmisi Laugi jahiseltsil.

Kokandusvõistluse läbiviimiseks oli Saare Uluk välja pannud kõigile osavõtjatele hirvekoodi lõigud. Roogasid hinnanud kokad tõdesid, et olid sattunud suisa gurmeerestorani. Parimaks tunnustati Leisi jahiseltsi töö, mille valmistas Erki Vohu.

2022. aasta on EJS kuulutanud "Väärtusta jahisaaki" teema-aastaks. Sellest tulenevalt oli ka kokkutuleku laagrikujunduse teemaks "Väärtusta ulukit".

Kõikide võistluste punkte kokku liites selgus, et Saare Uluki poolt peaa hinnana välja pandud konservikaanetaja viis koju Orissaare jahimeeste selts. Teise koha saavutas Pihla jahiselts, neile Saare Uluki poolt grill. Kolmas koht sai Saare Uluki poolt välja pandud kelgu, mis kuulus Laugi jahiseltsile.

Jahirahu väljakuulutamine

Valgamaal Sangaste lossi ees kuulutas 16. detsembril EJS-i president Margus Puust välja traditsioonilise jahirahu. Nii on traditsiooni au sees hoitud juba pea 30 aastat.

President võttis aasta kokku

Margus Puust tõdes, et vaatamata rasketele aegadele on tore näha, et jahirahu traditsioon jätkub. „Aasta on olnud täis väljakutseid, mis on jahimeeste poolt edukalt lahendatud ja selle eest ma tänan kõiki,“ ütles Puust. „Saime hästi hakkama ka kasutusõiguse lubade pikendamisega. Arvan, et oleme teinud sellel aastal ära väga suure töö ja maaomanikega koostöös tuleb edasi minna.“

Endiselt on murekohaks seakatku levik ning Puust rõhutas põllumajandus- ja toiduameti soovitusi, et metssigu tuleb jätkuvalt rohkem küttida. „Piirkonniti on arvukus suureks länud. Samas oleme täitnud küttimiskohustust ja jätkame seda samamoodi,“ tõdes Puust.

EJS-i president rõhutas, et tähtis on hoida jõulupühades rahu. „Pühadeaeg on mõtlemise ja meenutamise aeg, mida tuleks nautida ja käia looduses ilma relvata,“ sõnas Puust jahirahu väljakuulutamisel.

Margus Puust tõdes, et kuigi on olnud väljakutseterohke aasta, on jahimehed kõigega hästi hakkama saanud. Foto EJS

Tervitusi vallavanemalt

Jahimehi ja külalisi tervitasid Valga jahimeeste ühistu juhatus liige Rein Rosenberg, kes tutvustas kohalikku eluolu ning tervitusi tõi ka Tõrva vallavanem Mairo Ruusmann:

„Jahimehed on lisaks metsade korrashoidjatele

Valga jahimeeste ühistu juhatus liige Rein Rosenberg tutvustas kohalikku eluolu. Foto EJS

tänases maailmas ka riigikaitsete rollis ja tänu teile on kindlasti kogukonnas palju suurem julgustunne ja julgeolek. Ma soovin, et kui jahirahu metsades läbi saab, siis kanduks see edasi ka kohtadesse, kus seda veelgi rohkem vaja on.“

Lisaks lossi ees toimunud soojendavale tulevaatamängulisele, oli jahirahu tähistamiseks kokku pandud programm, mida korraldas Valga jahimeeste ühistu poolt Tiina Tõnissoo.

Külalistele esines kaunitel jõululauludega kohalikud lauljad. Foto EJS

Jahimeestele ja nende kaaslastele esinesid kohalikud lauljad ja tantsugrupp JOY. Eeskava oli pikk ja põhjalik. Erilise vau-efekti tekitasid noored tantsijad oma põneva kavaga.

Iga-aastane traditsioon

Üleüldine jahirahu metsades ja niitudel kehtis 24. detsembrist kuni 26. detsembrini. Jahirahu väljakuulutamise tava sai Eestis alguse 1993. aastal Viljandimaal Heimtalis. Igal aastal kuulutatakse jahirahu erinevates

Eesti paikades, eelmisel aastal oli see Ida-Virumaal Mäetagusel. 2020. aastal kuulutas jahirahu välja Eesti president Kersti Kaljulaid

Valga kondiitrid said valmis väga uhke jahirahu tordi. Foto EJS

Jahirahu ajal jahimehed metsloomi ei küti, vaid käivad peredega metsas ja viivad ulukitele sümbolset ninaesist. Jahirahu ei tulene seadusest, vaid on jahimeeste endi kogukondlik kokkulepe.

Lõuna-Eesti jahirahu

Võru- ja Põlvamaa jahimehed kuulutasid 21. detsembril Heimtali kiriku juures Lilli-Anne külas välja jahirahu kahe maakonna territooriumile.

Jahisarve helid kutsusid rahva kokku ja lapiküünlad löid müstilise meeleolu. Jahirahu tseremoonia oli huvitav koostus erinevatest traditsioonidest ja kommetest. Just selline nagu on olnud meie ajalugu.

Põlvamaa jahimeeste seltsi juhatus liige Tiit Rammul kuulutas jahirahu välja Põlvamaa metsadesse ja niitudele ning Võru jahimeeste seltsi juhatus liige Mati Kivistik Võrumaale.

Mõlema koostööd hindava jahipealiku arvates on tegemist hea traditsiooni algusega. Ühine jahirahu kuulutati välja juba teist aastat järjest. Seekord valiti koht kahe maakonna piiril asuvas Heimtali Peetri kirikus. Koguduse õpetaja Üllar Salumets kutsus kokku tulnud kirikusse ja pidas lühikese jutluse.

Pärast jutlust koguneti kiriku ette, kus Tiit Rammul ja Mati Kivistik kuulutasid välja jahirahu. Tervitusõnad EJS-i poolt tõi tegevjuht Tõnis Korts. Pidulikust lisasid sündmusele jahisarvede helidega Tõnu Vaask ja Lauri Kalvik. Tseremoonia lõppedes ootas osalejaid kuum puljong pirukatega ja glögi, mis sobisid hästi pööripäevase heitliku ilmaga.

Väärtusta jahisaaki aasta

Väärtusta jahisaaki alusmõteteks said Raili Elleri pakutud väärtusta väikeulukit ja Kaido Kaasiku poolt esitatud väärtusta ulukiliha. Raili tõi põhjenduseks, et viimasel ajal jääb väikeulukeid aina rohkem kaamerasilma ette ja kahjuks ka maanteedel autorataste alla. Talle väga meeldivad igasugused metsloomade nahast riietuseemed, aga kahjuks on nahkade parkimiseks vähe võimalusi. Väikeulukite nahku peaks rohkem hindama ja neile praktilist väärtust andma.

Kaido arvates on väga hea, et viimase suurema EJS-i projektina tegid jahiseltsid korda hulga ulukiliha esmakäitluskohti. Sellest lähtuvalt tegi ta ettepaneku, et võiks nüüd tähelepanu pöörata ka ulukilihale kui väärtuslikule toorainele, mis rikastab meie toidulauda.

Juhatusel liige Ive Kuningas pakkus välja variandi, et võiks kasutada neid kahte väga head mõtet, liites nad kokku. Nii sündiski juhatusel teema aasta ettepanekuna väärtusta jahisaaki aasta.

Millele väärtusta jahisaaki aastal tähelepanu pöörati?

Lähtudes ühest aluspõhimõtetest on oluline, et jahiseltsid ja jahimehed väärtustaksid väikeulukite küttimeist. Väikeulukite jaht on põnev, emotsionaalne ja nõuab järjest edasiarendatavaid oskusi. Meie jahieeskirjas on loetletud 43 väikeulukit, kellele võib Eestis jahti pidada. Loomulikult näitab see nii meie head keskkonnaseisundit kui ka loodusrahva suhtumist väikeulukitesse kui taastuvasse ressursi. See arv on piisav, et iga jahimees leiaks endale sobivad ulukid. Arvestada tuleks ka muidugi seda, mida oleks vaja esmajoonel küttimeist, et kaitsta võõrliikide eest meie kodumaiseid liike, hoida looduslikku tasakaalu, hoida ära kõrge arvukusest tulenevaid haiguste riske ja vähendada võimalikke kahjustusi.

Väikekiskjate küttimeisel on oluline, et kasutatakse ära nende väärtuslikud karusnahad. Eesti jahimees on heast tavast lähtudes küttimeist nii palju kui on olnud vajalik ja kõik mis on küttimeist, võimaluste piires ka ära kasutanud.

Just väikekiskjate nahkade osas on olnud probleeme, et neid kasutada. Ulukinahad on tulnud loodusest, pargitud looduslike parkimisvõtete ja nende

ökoloogiline jalajälg on olematu. Naftast toodetud kunstkarusnahkadele on kasutatud taastumatut loodusressursi, hulga keskkonda kahjustavat energiat ja tihti ka ebaõigelt kasutatud ja alamakstud tööjõudu kuskil arengumaades. Rääkides ringmajandusest ja rohepöördest on legaalselt küttimeist karusnahkade kasutuselevõtt õige asi, mis säästab keskkonda ja aitab säästlikult kasutada meie taastuvaid ressursse.

EJS jahimeeste huvide eest seisva katusorganisatsioonina on otsimas koostöös kolme Eesti kunstikõrgkooliga, lamba- ja loomakasvatavate ning lihatöötajate lahendusi. 2022. aasta alustati ka „Oma nahk“ märgi tootmisega. Eesmärk on legaalselt küttimeist looduslike karusnahkade kasutuselevõtt läbi spetsiaalse märgistuse. Märki esitleti Mardilaadal novembri algusel. Suvisel Grillfestil sai koos naha-

Väärindatud on siinkohal sokusarved ja rebasenahk.
Foto Andra Hamburg

disaineriga „Väärtusta jahisaaki“ teemat tutvustatud. Ka Saaremaal tutvustasid jahimehed septembris väärtuslikku jahisaaki ja selle erinevaid kasutusvõimalusi.

Iga jahimees saab kaasa aidata väikeulukijahi väärtustamisele läbi jahisaagi-karusnahkade väärtustamise. Niikaua, kui ei ole ühtset brändi ja turgu, saab neid kasutada ise, teha neist väärtuslikke tooteid ja propageerida oma tutvusringkonnas. Külmad talved ja keskkonnasäästlik mõtlemisviis aitavad sellele kaasa.

Millele veel tähelepanu pöörati väärtusta jahisaaki aastal?

Lähtudes teisest aluspõhimõttest on oluline senisest enam väärtustada ulukiliha, aga ka sarvi ja nahku.

Esmatöötuskoht, mis sai rajatud, korrastatud või parendatud 2021 Jahikoda korda aastal või omavahenditest ka enne seda on mitte ainult kõrge jahikultuuri tunnus vaid hädavajalik, et jahisaadust vastavalt nõuetele töödelda. Hetkel veel ei nõuta jahiseltsidelt kasutusõiguse loa pikendamisel nõuetekohase käitlemiskoha olemasolu, aga järgmisel pikendamisel 10 aasta pärast juba kindlasti. Seda näitavad kõik märgid kaasa arvatud erinevate haiguspuhangute järjepidev tõus.

Väärtusta jahisaaki aastal algab jahisaaduse väärtustamine kvaliteetselt lasust. Ebaõige lask võib põhjustada suurt kahju nii ulukile kui jahisaadusele. Täpse lasu kindlustab korras relv, hea laskemoon ja pidev laskeoskuste lihvimine.

Kui loom küttimeist, tuleb ta toimetada võimalikult kvaliteetsena esmatöötuskohta. Selleks on head välja veo kelgud, selleks kohandatud päarakrud ja jahiautod. Ulukiliha kvaliteet sõltub paljuski lasust, küttimeist uluki transpordist ja esmatöötusest. Siin aga on igal jahimehel ja jahiseltsil oma sõna kaasa öelda.

Väärtusta jahisaaki aastal on oluline väärtustada ka trofeesid. Pole oluline, kas sarved on suured või väikesed, esimesed või viimased. Nad väärivad väärtustamist ja koos põneva looga on nad jahitoa seinal jutustamaks oma lugu. Kellel pole kodus ruumi, saab trofee paigutada seltsi jahimajja, kus see meenutab jahikaaslastele järjekordset tulemusrikast jahiretke.

Väärtustada tuleb ka suurulukinahad, mis läbi EJS-i poolt organiseeritud kokkuostu suunatakse Soome, kus neist lemmikloomatoitu tehakse. Kokkuostu hind ei ole kõrge, aga siin on olulisem põhimõte, et

kõik mis küttimeist, saaks läbi kasutamise väärtustatud.

Hea praktika on jahisaagi austamine. Väärtusta jahisaaki aastal on paslik ka sellele kõrget jahikultuuri iseloomustavale tegevusele tähelepanu pöörata. Ühine jahipidamine algab ühise rivistusega ja instrueerimisega. Ilus ja igati korrektne on jaht ka koos jahikaaslastega lõpetada. Kui on saadud saaki, siis seda austades. Austades ka küttimeist ja kuulates nende lugusid küttimeist. Ühine jaht lõpetamine, kasvõi ajalisel lühikesel ettevõtmisena annab kogu jahipäevale tervikliku ja korrektse näo ja vormi.

Kokkuvõtteks

Väärtusta jahisaaki sai lahti mõtestatud läbi kahe suurema aluspõhimõtte, millele tuginedes see aasta teema tekkis. Igasugune mõte ja tegevus, mis aitab jahisaagi väärtustamisele kaasa, on õige ja väärt, et seda ellu viia ja sellega tegeleda.

Läbi jahisaagi väärtustamise väärtustame me jahipidamist. Jahipidamist väärtustades aga peame me lugu nii endist kui ka oma esivanematest, kes jahipidamisega hallidest aegadest tegelegenud on. Väärtustades endid ja oma tegevust täna, kindlustame me selle, et jahipidamine ei hääbuks. Et ta ei upuks rohepöörde sohu ja ei lendaks sealsetest kurvidest välja. Vastupidi, et ta koguks rohepöörde protsessis hoogu ja võimu, et tugevneda, puhastuda ja pareneda ja saada uueneva inimkonna ja hoitud looduse vahelise suhtluse vääramatuks osaks.

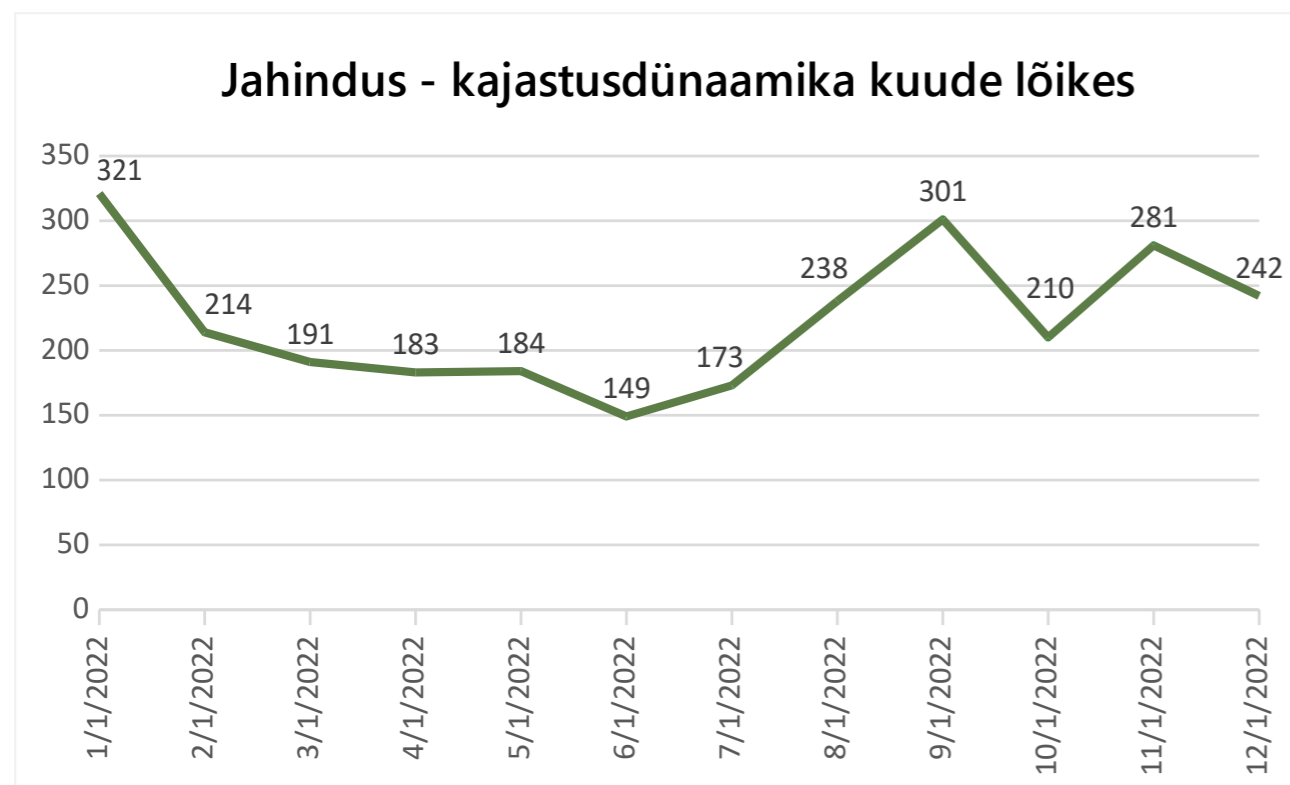
Selleks on aga meil vaja eranditult kõigi jahimeeste jõupingutusi ja panust jahisaagi väärtustamisel.

Meedia

Meedia ja kommunikatsioonil on tänapäeval kahtlemata väga oluline osa nii kogukondades, kuhu jahimehed on koondunud kui ka laiemalt ühiskonnas. EJS paneb sellele pidevalt rõhku, et olla ühiskonnas pildis ja levitada oma sõnumit väljapoole. Kasutame selleks erinevaid väljundeid, et teha seda võimalikult laiapõhjaliselt ja läbipaistvalt.

Jahindusuudistega kursis olemiseks ja monitoorimiseks kasutame keskkonda Station, jahindusteavet ja -uudiseid edastame kodulehe kaudu. Aasta kohta koostame meediaplaani, et planeerida jahindusalaseid teavitusi. Lisaks anname toimuvast teada pressiteate, eelinfo ja uudiskirja vahendusel. Samuti kasutame suhtluseks ja infovahetuseks sotsiaalmeedia kanaleid: Facebook, Instagram, Youtube ja Tik-Tok.

Graafik 8. Kajastusdünaamika kuude lõikes 2022. aastal. Allikas: Station

Station

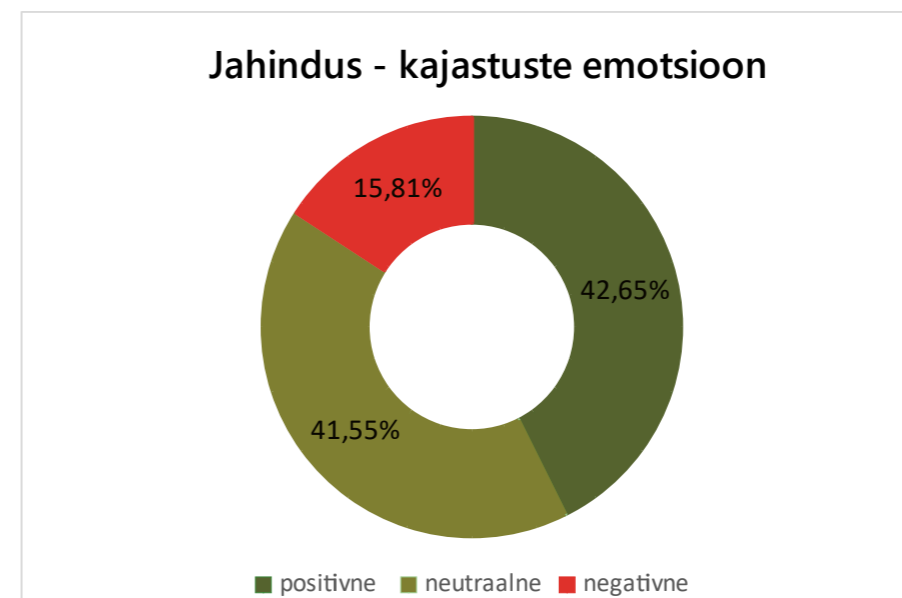
Station on meediamonitooringukeskkond, mis lubab jälgida meile oluliste sõnumite levikut üle kogu meediaruumi, kattes nii trüki, veebi, riigi kui kohaliku meedia kanaleid, aga ka televisiooni- ja raadiosaated ning osaliselt sotsiaalmeediat.

Station analüüsib meediakanalites meie valikul kolme jahinduse ja loodusega seotud teemavaldkonda.

2022. aastal oli jahindusteemalisi kajastusi kokku 933, mis on veidi vähem kui 2021. aastal, mil ilmus 991 lugu. Aasta jooksul on uudiste kajastusdünaamika jäänud vahemikku 140–300 lugu kuus, selgub graafikust 8. Enim kajastusi (321) oli jaanuaris.

Monitooringusüsteem võimaldab ka Eesti Keele Instituudi emotsionaalse kõne korpuse abil tuvastada uudiste emotsionaalset tonaalsust ehk siis seda, kuhu poole on uudised kaldu. Selle põhjal saab vaadata, kas uudis sisaldab viha, rõõmu, kurbust või neutraalseid

ütusi. Väga positiivselt üllatav on 2022. aasta tulemus, kus valdav osa kajastustest aasta lõikes olid positiivsed (~43%), neutraalseid oli ~42% juhtudest ning negatiivseid ~16%, selgub graafikust 9.

Graafik 9. Jahinduste meediakajastuste emotsionaalsus 2022. aastal. Allikas: Station

Pressiteade

Pressiteade on kõige parem viis, kuidas organisatsioonis toimuvast avalikkust teavitada. Selle kaudu jõuab meie sõnum kõige kiiremini ja efektiivselt laia publikuni.

2022. aastal saatsime pressiteateid kokku viiel korral, mis on üle poole vähem kui 2021. aastal (12). Pressiteated võimaldasid meil hoida, tõstatada ja käsitleda aktuaalseid jahindusalaseid teemasid meedias ning kujundada jahinduse mainet.

Kodulehekülj

EJS-i koduleheküljel www.ejs.ee on aastaid olnud aktuaalse jahindusalase teabe edastamiseks mõeldud platvorm nii jahimeestele kui üldsusele. Koduleheküljele on EJS koondanud kogu operatiivse teabe, mis hõlmab jahindust nii Eestis kui mujal. Lisaks praktilisele teabele leiab koduleheküljelt uudised, õigusaktid, koolituste info jms.

2022. aastal ilmus kodulehel kokku 928 uudist,

mis on veidi rohkem kui 2021. aastal, mil ilmus 923 uudist. Seega ilmus ligikaudu 77 uudist kuus ning 2,5 uudist päevas.

Kodulehe uudiste ja teadete vaatamisi oli möödunud aastal kokku 777 980 (2021. aastal 842 486 vaatamist). Kodulehel viibimise aeg on jäänud stabiilselt kahe minuti piiridesse.

Enim külastajaid (4331 inimest) oli kodulehel 19. jaanuaril, mil ilmus artikkel „Mäger osutus pesukaruks“.

Enamik (54,15%) kodulehe lugejatest on mehed ning valdav enamus kodulehe külastajatest 25–34-aastased.

Aasta loetuim lugu oli sel aastal eriskummaline juhtum, kus Tartumaa metsades kohati pesukaru, kes, nagu hiljem selgus, oli kodust põgenenud lemmikloom (7621 vaatamist). Samuti pakkus lugejatele huvi karujaht, jahimeeste kokkutulek, Euroopa jahimeeste kampaania jm.

Kodulehe loetumad lood:

- Mäger osutus pesukaruks – 7621 vaatamist
- Kohus peatas karujahi – 5681 vaatamist
- Hiiumaa karu on päriselt olemas – 5600 vaatamist
- IN MEMORIAM Priit Piilmann – 5590 vaatamist
- Jahimeeste kokkutulek juba täna! – 4673 vaatamist
- Suvel toimub jahimeeste kokkutulek – 3784 vaatamist
- Piiriribal hukkus põder – 3575 vaatamist
- Karujaht taas avatud – 3618 vaatamist
- OLULINE! Anna oma allkiri Euroopa jahinduse toetuseks! – 3519 vaatamist
- Kokkutuleku II päeva galerii – 3016 vaatamist

Sotsiaalmeedia

Facebook

Facebook on aastatega populaarsust kogunud ning teated jõuavad seal kõige kiiremini lugejani. EJS-i Facebooki jälgijate arv on jätkuvalt tõusutrendis, 2022. aasta lõpuks kogunes sinna 7778 jälgijat. Seega lisandus aastaga 451 inimest. Kokku vaatas meie Facebooki sisu 214 507 inimest. Võrreldes möödunud aastaga on näha, et postituse vaatamisi on tunduvalt rohkem. Kui 2021. a said populaarsemad lood ~7000-42 000 vaatamist, siis 2022. a ~11 000-58 000 vaatamist.

EJS-i Facebooki tegemisi jälgivad endiselt valdavas enamuses noored 25-34 aastased inimesed. 56,4% kogu jälgijaskonnast moodustavad mehed. Enamik (91%) jälgijatest on eestlased, aga on ka soomlasi, lätlasi, leedulasi, austraallasi jt, kes hoiavad meie tegemistel silma peal.

Kõige enam külastati meie Facebooki lehte 25. mail, mil meie postitus jõudis 38 369 inimeseni. Kõige enam vaatamisi (58 821) kogus rajakaamera piltuudis, kus metsseakari uudistab karusid soolakul. Samuti vaadati palju ulukitega seonduvaid uudiseid, pilte ja videoid rajakaameratest, aktuaalseid üleskutseid, teateid jahimeeste kokkutulekust ja algavatest jahikursustest jpm.

Facebooki vaadatuimad lood:

- Piltuudis: Kui seakari soolakule kohale jõudis, olid karud juba kohal – 58 821 vaatamist
- Piltuudis: EJS-i üleskutsele koguda konserve Ukraina heaks on reageerinud palju jahiseltse ja jahimehi – 39 401 vaatamist

- Piltuudis: Lääne-Virumaal jäi rajakaamerasse emakaru nelja pojaga – 30 400 vaatamist
- Abipalve juunis tulekahjus hävinud jahimehe ja noorjahimeeste koolitaja Andres Üpruse uue kodu rajamiseks (üleskutse) – 23 471 vaatamist
- 8. mail jäi Harjumaal rajakaamerasse pruunkaru, kes märgistas huvitaval viisil oma territooriumit (video) – 17 903 vaatamist
- Eesti jahimeeste selts korraldab oma liikmete initsiatiivil abi kogumise Ukraina sõjapõgenikele (üleskutse) – 15 077 vaatamist
- Kes soovib kevadeks jahimeheks hakata, siis on veel võimalus! (koolituse teade) – 14 497 vaatamist
- Ulila asulas Tartumaal liiguvad ringi kärntõves hundid (uudis) – 13 884 vaatamist

- Piltuudis: "Sõbrapilt". Rene Üprausi rajakaamera pilt põtratest Pärnumaal Lavassaares – 13 491 vaatamist
- Viimasel ajal on tulnud teateid „kaduma läinud“ koertest, kes on varustatud GPS kaelarihmaga (uudis) – 13 187 vaatamist

- Suve oodatud sündmus – jahimeeste kokkutulek tuleb taas! (video) – 12 637 vaatamist
- Piltuudis: Pärnumaal Kilingi-Nõmme jahipiirkonnas jäädvustas Kristo Songi rajakaamera esmakordselt emakaru viie pojaga – 12 204 vaatamist
- EJS-i toimetuseeni jõudis huvitav video rajakaamerate jäädvustusest möödunud aastal, kus on näha metsloomade erinevaid toimetusi (video) – 11 907 vaatamist
- Jahimeeste kokkutulek on selleks korraks läbi ning kolm meeleolukat päeva Toosikannu puhkekeskuses täidetud (uudis) – 11 799 vaatamist
- 40. kokkutulekul võtavad jahimehed mõõtu mitmel alal (pressiteade) – 11 587 vaatamist

Youtube

Youtube võimaldas jahindusealast teavet tuua vaatajateni videopildis. 2022. aastal avaldasime 33 videot (2021. a 48 videot), mida kuvati automaatselt EJS-i kodulehel. Enim vaatamisi (38 828) sai video põdrast libedal jääl. Enim külastusi ühel päeval tehti 18. jaanuaril, mil 16 834 inimest vaatas meie videoid. Aastas kokku oli 202 155 vaatamist ning selleks kulutati 2279,4 tundi. Keskmiselt vaadati meie videoid 40 sekundit.

Vaatajateks olid enamasti (62%) mehed ja vanuses 55-64 aastat. Enamasti vaadatakse meie sisu Eestist (81,3%), aga ka Soomest, Lätist, Saksamaalt, Indiast, Poolast jm. Kokku on meil Youtubes 397 jälgijat.

Videod sisaldasid intervjuusid nii kodu- kui välismaiste jahindusekspertide ja partneritega, ulukite ja metsaelu jäädvustusi, sündmuste reportaaže, ülevõtteid jahtidest jms.

Instagram

EJS jagab sisu ka mobiilirakenduses Instagram. See on noorte seas populaarne rakendus, mis võimaldab meil kõnetada nooremat põlvkonda. 2022. aastal jagasime rajakaamerapilte ja -videoid jms ürituste ja jahimeeste tegemiste kohta. Aasta jooksul jõudis meie sisu 30 337 inimeseni.

Aasta lõpuks kogunes sinna 1700 jälgijat, aastaga liitus ~151 jälgijat. Kõige populaarsem (11 600 vaatamist) oli video, kus hunt ajas metskitsi taga. Enamik jälgijaid on mehed (68,9%) vanuses 25-34 aastat.

Tik-Tok

2021. aasta kevadel tegime EJS-ile ka Tik-Toki konto, mis on eelkõige noorte seas populaarne videojagamise platvorm. Sealne keskkond võimaldab kiiresti ja efektiivselt jõuda väga suure hulga inimesteni, selle eelkõige lõbus ja kaasahaarav sisu kutsub kokku vaatajaid üle maailma.

Kokku jagasime seelses keskkonnas 19 interaktiivset videot. Kõige populaarsem video (hunt metskitsi taga ajamas) jõudis 67 900 inimeseni. Aasta jooksul lisandus meie lehega 304 jälgijat.

Trükised

Jahinduslike trükiste väljaandmine on alati moodustanud olulise osa EJS-i tööst, et teadvustada ühiskonda rohkem jahinduse osas ja käsitleda muidu aktuaalseid jahindusteemasid.

Ajakiri Eesti Jahimees

2022. aasta jooksul andis EJS välja ajakirja **Eesti Jahimees** kuus numbrit, mida saadeti otsepostitusena EJS-i füüsilisest isikust liikmetele jt lugejatele. Ajakirja tiraaž püsis endiselt **10 500–11 000** eksemplari vahel. Ajakiri kajastab aktuaalseid jahinduslaseid teemasid ja sündmusi, jahiseltside tegemisi, käsitleb olulisi probleeme.

Ajakirja väljaandmine on muude kaasaegsete teabekanalite kõrval endiselt EJS-i üks tähtsamaid ettevõtmisi. Iga numbril ilmumise järel toimuvad regulaarselt ajakirja toimkonna koosolekud.

Jahimeeste kalender 2022

EJS-i trükiste üks suurprojekte on olnud juba aastaid **jahimeeste kalender**. 2022. aasta jahimeeste kalendrisse mahtus nii suur- kui väikeulukeid. Kalendri sisust leiab vana hea jahikalendri, jahiseltside kontaktandmed, päikese ja kuu momendid Paide horisondilt. Lisaks on kalendris ära märgitud jahindusega seotud tähtpäevad ja tähtajad.

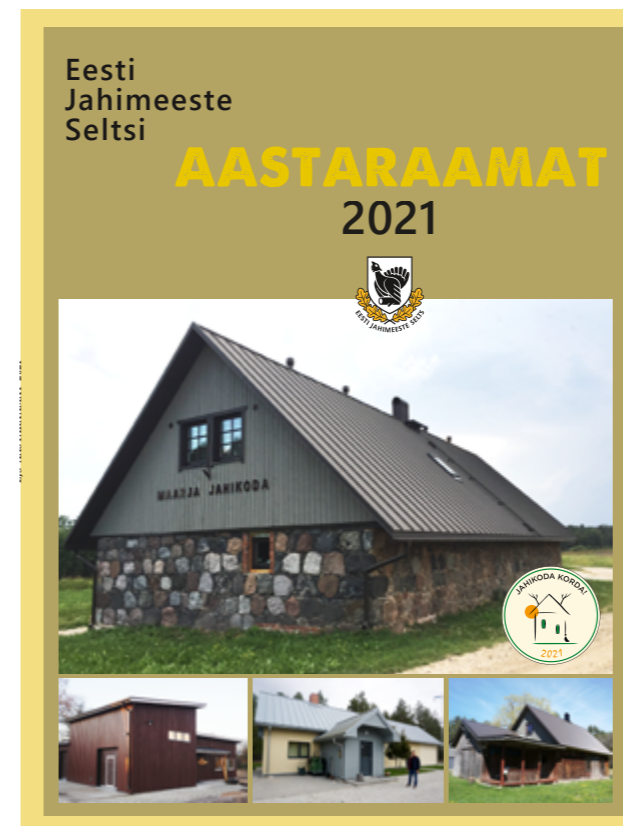
Kalendri esikaant kaunistas seekord Remo Savisaare foto karupojast. Jahimeeste kalendris nägi väga häid ulukifotosid andekalt Eesti fotograafidelt: Remo Savisaar, Ingmar Muusikus, Karl Adami, Jüri Jõepera ja Mati Vaus. Jahimeeste poole pealt andis oma panuse Kalev Laast. Täname kaunite fotode eest!

Suur tänu ka meie reklaamiandjatele: Adavere Meat, RMK, Saare Uluk, Vipis, Olerex, Anome, Südameapteek, Toosikannu puhkekeskus, Premia, Veikand, Linnamäe, Rannarootsi.

Aastaraamat 2021

2022. aastal ilmus möödunud aastat kokkuvõttes **aastaraamat**, kust saab lugeda EJS-i tegemistest ja jahihooaja statistikast.

Aastaraamatust leiab seltsi ja juhatuse tegemised, halduslepingu tulemused, küttimisstatistika, statistika ulukahjustuste ja liiklusõnnetuste kohta jm.

Õppeleht Sinu Mets

2022. aastal jätkus kaastöö tegemine õppelehele **Sinu Mets**, mis ilmus aprillis, juunis, septembris ja detsembris ajalehe Postimees vahel. Trükis on saadaval ka elektroonilisel kujul Erametsakeskuse kodulehel (www.eramets.ee)

Sarnaselt varasemate aastatega oli jahinduse artiklite ja uudiste jaoks eraldatud rubriik, kus käsitleti aasta jooksul mitmeid teemasid, nagu kasutusõiguse lubade pikendamine, väikekiskjate küttimine rannaniitudel elavate niidukahlajate kaitseks, pliimooni keelustamine, põdrajaht, reflektorite projekt, jahihooaja kokkuvõte, SAK-i olukord, ulukiasurkondade seisund jms.

Sigade Aafrika katk (SAK)

Endiselt esineb metssigade hulgas sigade Aafrika katku viirust ja SAK pole kuhugi kadunud. Kokku uuriti 2022. aastal SAK-i tunnuseid 12 732 metsseal, neist 77 olid positiivsed (viirus+antikeha).

Just need juhtumid ilmestavad olukorda ja näitavad selgelt, et SAK-i viirus on metssigade populatsioonis endiselt ringlemas ning kõige olulisem on see, et haigus nendest piirkondadest edasi ei leviks. SAK-i viirus tuvastati kokku 38 loomal: Lääne-Virumaal 10, Ida-Virumaal 4, Harjumaal 1, Võrumaal 7, Põlvamaal 14 ja Tartumaal 2. 2021. aastal diagnoositi SAK 87 metsseal.

Kuigi võrreldes 2021. aastaga tuvastati 2022. aastal 10 SAK positiivset metssiga vähem, siis tõusuteel oli hoopis viiruspositiivsete metssigade leitud. Kui 2021. aastal tuvastati 26 viiruspositiivset metssiga, siis 2022. aastaks tõusis see juba 38 peale. Laienes ka viiruspositiivsete maakondade ring: 2021. aastal leiti SAK-i viirust neljast maakonnast (Raplamaa, Lääne-Virumaa, Harjumaal ja Võrumaal), 2022. aastal aga juba kuuest maakonnast (Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa, Harjumaal, Võrumaal, Põlvamaal ja Tartumaal).

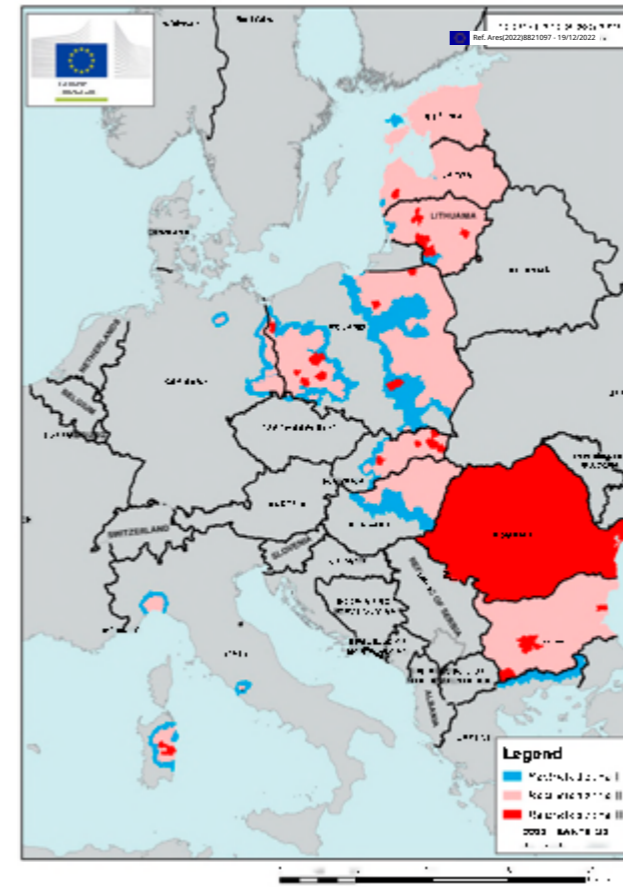
Maakond (proovivõtu koht)	Kokku SAK positiivseid loomi	Kütitud	Surnuna leitud/hukatud
Harjumaal	5	4	1
Hiiumaa	0	0	0
Ida-Virumaa	7	2	5
Jõgevamaal	1	1	0
Järvamaal	1	1	0
Läänemaa	1	1	0
Lääne-Virumaa	21	14	7
Põlvamaal	16	10	6
Pärnumaal	3	3	0
Raplamaal	1	1	0
Saaremaal	3	3	0
Tartumaal	3	4	0
Valgamaal	0	0	0
Viljandimaal	0	0	0
Võrumaal	15	11	4
KOKKU	77	54	23

Tabel 6. Sigade Aafrika katku leiud metssigadel 2022. aastal. Allikas: Põllumajandus- ja Toiduamet

Perioodil 2017–2021. aasta juuli ei tuvastatud SAK-i ühelgi koduseal. 2021. a juulis tuvastati SAK-i viirus koduseafarmis. Kuigi 2022. aastal ei tuvastatud SAK-i mitte ühelgi koduseal, ei tähenda see, et taudi levikuohu oleks täielikult möödas. Alates 2014. aastast on SAK-i farmidest eemale hoidmiseks rakendatud ranged bioturvalisuse nõudeid ning metssigade populatsiooni vähendamise tulemusena on SAK-i levik meie metsades võrreldes varasemate aastatega pidurdunud. Nüüdseks on kaheksa aastaga ära tehtud suur töö ning selle tulemusena on SAK-i farmidesse leviku risk vähenenud. Metssigade teadliku küttimisega on oluliselt vähendatud nende arvukust.

SAK positiivsete metssigade arv on alates 2021. aastast jäänud alla 1% uuritud metssigadest. 2022. aastal oli 0,6% uuritud loomades SAK positiivsed. Enim katkujuhtumeid Eestis oli 2022. aastal Lääne-Virumaa maakonnas: 21 SAK positiivset isendit. 54 katkutunnustega isendit oli kütitud, lisaks 23 surnuna leitud või hukatud SAK-i tunnustega, vt tabel 6.

2022. aastal teavitasid positiivsetest metssigadest 15 Euroopa riiki (2021. aastal 14 riiki), kõige rohkem Poola. SAK on levinud jõudsalt ka Aasias.

Kaart 2. Euroopa Liidu kehtestatud tauditsoonide piirid. Kaart Euroopa Komisjon

Kaart 3. Sigade Aafrika katku kitsendustega tsoonid Eestis haldusüksuse piiril. Sinine ala – I kitsendustega tsoon. Roosa ala – II kitsendustega tsoon. Kaart PTA

Alates 2015. aastast on jahimehed ühe tauditõrjemeetmena matnud metssigu. Matmise projekt toimub EJS-i ja Põllumajandus- ja Toiduameti (PTA) koostöös. Kokku maeti PTA andmetel 2022. aastal 12 metssiga (2021. a 34, 2020. a 15 isendit). Lisaks paigutati konteinerisse 88 rümpa, mis on natuke vähem kui aasta varem (2021. aastal 103).

Maakond	Maetud	Konteinerisse viidud
Harjumaal	0	8
Hiiumaa	0	0
Ida-Virumaa	0	0
Jõgevamaal	0	1
Järvamaal	0	1
Läänemaa	0	1
Lääne-Virumaa	0	27
Põlvamaal	5	13
Pärnumaal	1	9
Raplamaal	2	5
Saaremaal	0	2
Tartumaal	3	6
Valgamaal	1	0
Viljandimaal	0	0
Võrumaal	0	15
KOKKU	12	88

Tabel 7. Metssigade matmine ja konteinerisse paigutamine 2022. aastal. Allikas Põllumajandus- ja Toiduamet

Aasta	Uuritud metssigade arv	SAK pos metssigade arv	neist SAK viiruse leiuga metssiga arv
2014	1056	73	73
2015	9565	1095	1005
2016	15 978	1570	1277
2017	9574	866	590
2018	4961	284	58
2019	4836	82	6
2020	7327	77	16
2021	10 752	87	26
2022	12 732	77	38

Tabel 8. SAK-ile uuritud ja neist positiivsete ning viirusele positiivsete metssigade arv 2014.–2022. aastal. Allikas Põllumajandus- ja Toiduamet

Eesti jahiulukid

Suurulukid

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomekeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Pöder	<i>Alces alces</i>	Hirvi	Elk, Moose (USA)	Elch	лось
Punahirv	<i>Cervus elaphus</i>	Saksanhirvi	Red Deer	Rotwild	благородный олень
Metskits	<i>Capreolus capreolus</i>	Metsäkauris	Roe Deer	Reh (Rehwild)	косуля
Metssiga	<i>Sus scrofa</i>	Villisika	Wild Boar	Wildschwein	кабан
Karu	<i>Ursus arctos</i>	Karhu	Bear	Bär	медведь
Hunt	<i>Canis lupus</i>	Susi	Wolf	Wolf	волк
Ilves	<i>Felis lynx</i>	Ilves	Lynx	Luchs	рысь
Hallhüljes	<i>Halichoerus grypus</i>	Harmaahylje	Grey Seal	Kegelrobbe	длинномордный тюлень

Väikeulukid

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomekeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Rebane	<i>Vulpes vulpes</i>	Kettu	Fox	Fuchs	лисица
Šaakal	<i>Canis aureus</i>	Šakali	Golden jackal	Goldschakal	(обыкновенный) шакал
Kährikkoer	<i>Nyctereutes procyonoides</i>	Supikoira	Raccoon dog	Marderhund	енотовидная собака
Mink	<i>Mustela vison</i>	Minkki	American Mink	Mink	американская норка
Tuhkur	<i>Mustela putorius</i>	Hilleri	Polecat	Iltis	(чёрный) хорь
Metsnugis	<i>Martes martes</i>	Näätä	Pine Marten	Baumarder	лесная куница
Kivinugis	<i>Martes foina</i>	Kivinäätä	Beech Marten	Steinarder	каменная куница
Mäger	<i>Meles meles</i>	Mäyrä	Badger	Dachs	барсук
Kobras	<i>Castor fiber</i>	Majava	Beaver	Biber	бобр
Ondatra	<i>Ondatra zibet hica</i>	Piisami	Muskrat	Biisamratte	ондатра
Halljänes	<i>Lepus europaeus</i>	Rusakko	Brown Hare	Feldhase	заяц-русак
Valgejänes	<i>Lepus timidus</i>	Metsjäjänis	Northern Hare	Schneenhase	заяц-беляк
Kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Merimetso	Great Cormorant	Kormoran	большой баклан
Rabahani	<i>Anser fabalis</i>	Metsähani	Bean Goose	Waldsaatgans	гуменник
Hallhani	<i>Anser anser</i>	Merihanhi	Greylag Goose	Graugans	серый гусь
Suurlaukhani	<i>Anser albifrons</i>	Tundrahanhi	Greater White-fronted Goose	Europäische Blässgans	белолобый гусь

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomekeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Kanada lagle	<i>Branta canadensis</i>	Kanadanhanhi	Canada Goose	Kanadagans	канадская казарка
Valgepõsklagle	<i>Branta leucopsis</i>	Valkoposkihanhi	Barnacle Goose	Nonnengans	белощёкая казарка
Viupart	<i>Anas penelope</i>	Haapana	Eurasian Wigeon	Pfeifente	связь
Rääkspart	<i>Anas strepera</i>	Harmaasorsa	Gadwall	Schnatterente	серая утка
Piilpart	<i>Anas crecca</i>	Tavi	Eurasian Teal	Krickente	чирок-свиутюнок
Sinikaelpart	<i>Anas platyrhynchos</i>	Sinisorsa (HeinäSORSA)	Mallard	Stockente	кряква
Soopart	<i>Anas acuta</i>	Jouhisorsa	Northern Pintail	Spissente	шилохвость
Rägapart	<i>Anas querque dula</i>	HeinäTavi	Garganey	KnäKente	чирок-трескунок
Luitsnokkpart	<i>Anas clypeata</i>	Lapasorsa	Northern Shoveler	Löffelente	широконоска
Punapeavart	<i>Aythya ferina</i>	Punasotka	Common Pochard	Tafelente	красноголовый нырок
Tuttvart	<i>Aythya fuligula</i>	Tukkasotka	Tufted Duck	Reiherente	чернеть хохлатая
Mustvaeras	<i>Melanitta nigra</i>	Mustalintu	Common Scoter	Trauerente	синьга
Sõtkas	<i>Bucephala clangula</i>	Telkkä	Common Goldeneye	Schellente	гоголь
Laanepüü	<i>Tetrastes bonasia</i>	Pyy	Hazel Grouse	Haselhuhn	рябчик
Faasan	<i>Phasianus colchicus</i>	Fasaani	Common Pheasant	Fasan	фазан
Nurmkana	<i>Perdix perdix</i>	Peltopyy	Grey Partridge	Rebhuhn	серая куропатка
Lauk	<i>Fulica atra</i>	Nokikana	Common Coot	Blässhuhn	лысуха
Tikutaja	<i>Gallinago gallinago</i>	Taivaanvuohi	Common Snipe	Bekassine	бекас
Metskurvits	<i>Scolopax rusticola</i>	Lehtokurppa	Eurasian Woodcock	Waldschnepfe	вальдшнеп
Naerukajakas	<i>Larus ridibundus</i>	Naurulokki	Black-headed Gull	Lachmöwe	обыкновенная чайка
Kalakajakas	<i>Larus canus</i>	Kalalokki	Mew Gull	Sturmmöwe	сизая чайка
Höbekajakas	<i>Larus argentatus</i>	Harmaalokki	Herring Gull	Silbermöwe	серебристая чайка
Merikajakas	<i>Larus marinus</i>	Merilokki	Great Black-backed Gull	Mantelmöwe	морская чайка
Kodutuvi	<i>Columba livia domestica</i>	Kesykyyhky	Domestic Pigeon	Haustaube	сизой голубь
Kaelustuvi	<i>Columba palumbus</i>	Sepelkyyhky	Common Wood Pigeon	Ringeltaube	вахирь
Hallrastas	<i>Turdus pilaris</i>	Räkättirastas	Fieldfare	Wacholderdrossel	рябинник
Künnivares	<i>Corvus frugilegus</i>	Mustavaris	Rook	Saatkrähe	грач
Hallvares	<i>Corvus corone cornix</i>	Varis	Hooded Crow	Nebelkrähe	серая ворона

Eesti jahilukite kütmine

Liik	Harjumaa	Hiiumaa	Ida-Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa
Pöder	441	87	327	228	225	310	310	216
Punahirv	4	567	4	3	2	1	42	10
Metskits	1694	459	561	1541	1072	924	1303	1019
Metssiga	595	1742	483	461	688	629	544	440
Pruunkaru	12	0	13	9	12	2	15	4
Hunt	16	0	6	3	12	12	6	5
Ilves	0	0	0	0	0	0	0	0
Hallhüljes	3	0	0	0	0	0	0	0
Šaakal	0	0	0	0	0	18	0	0
Rebane	263	140	141	170	141	244	175	154
Kährrik	427	207	317	368	279	474	291	175
Metsnugis	125	60	68	96	62	82	84	64
Kivinugis	3	1	1	4	1	5	1	0
Tuhkur	8	0	7	48	8	6	8	17
Mink	7	1	2	8	1	5	0	4
Mäger	12	0	7	7	5	6	8	11
Saarmas	2	1	2	9	0	0	3	0
Halljänes	70	1	64	101	68	87	100	36
Valgejänes	2	0	20	2	2	0	13	0
Kobras	354	18	279	191	191	181	235	226
Ondatra	0	0	0	0	0	0	0	0
Laanepüü	0	0	16	0	0	0	0	0
Nurmkana	3	0	0	0	0	6	0	0
Faasan	47	0	0	0	0	1	5	0
Metskurvits	18	1250	230	1	0	118	2	0
Tikutaja	1	0	0	0	0	9	3	0
Kaelustuvi	176	0	14	25	8	64	25	4
Kodutuvi	52	20	0	7	0	69	35	0
Hallvares	50	49	48	0	1	47	5	9
Künnivares	12	3	0	0	0	2	4	1
Ronk	0	0	0	0	0	0	1	0
Hallrästas	17	0	0	2	0	65	6	7
Höbekajakas	1	2	0	0	0	0	2	0
Merikajakas	0	0	0	0	0	2	0	0

Pärnumaa	Raplamaa	Saaremaa	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Võrumaa	2022/2023 kütmine kokku
596	352	223	245	233	504	254	4551
63	5	2257	4	96	141	71	3270
2265	1489	2211	1517	1178	2436	954	20623
1107	679	2935	665	736	1113	706	13523
5	3	0	7	2	6	1	91
18	11	0	3	6	0	18	116
0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	4	0	0	0	0	19
12	0	4	1	1	0	0	36
283	190	620	201	136	387	178	3423
434	338	412	243	143	488	138	4734
274	68	33	84	70	63	53	1286
14	10	1	3	2	3	1	50
11	7	0	11	6	27	8	172
5	2	0	11	16	2	13	77
14	32	41	8	20	24	25	220
1	1	0	3	4	1	0	27
125	70	43	58	25	65	34	947
14	2	5	0	4	5	2	71
523	207	33	391	752	505	672	4758
0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	1	0	0	4	24
6	0	0	0	0	0	0	15
0	0	0	0	0	0	0	53
718	0	425	0	0	2	0	2764
1	1	3	0	0	0	1	19
73	62	81	38	45	86	3	704
74	1	5	2	0	23	47	335
41	7	154	9	4	25	11	460
1	0	10	1	0	33	1	68
0	0	0	0	0	0	0	1
0	3	0	0	0	32	3	135
0	0	5	1	0	0	0	11
0	0	5	0	0	0	0	7

Liik	Harjumaa	Hiiumaa	Ida-Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa
Naerukajakas	1	3	0	0	0	0	0	0
Kalakajakas	0	1	0	2	0	0	10	0
Lauk	0	0	19	0	0	1	0	0
Kormoran	8	24	1	1	0	14	15	89
Hallhaigur	0	0	0	0	0	0	0	0
Rabahani	50	5	62	33	99	133	70	8
Suur-laukhani	48	1	67	14	40	68	40	11
Hallhani	12	19	128	15	31	100	6	15
Valgepõsklagle	218	202	254	1	22	1199	322	0
Kanada lagle	0	4	3	0	0	5	0	0
Haned kokku	328	231	514	63	192	1505	438	34
Viupart	24	51	331	0	0	46	30	9
Rääkspart	10	7	67	0	0	41	10	0
Piilpart	74	211	93	4	0	269	92	10
Sinikaelpart	267	189	542	74	21	365	169	79
Soopart	6	20	91	0	0	9	38	1
Rägapart	7	16	15	0	0	15	12	0
Luitsnokkpart	15	17	86	0	0	38	6	0
Punapeavart	0	0	2	0	0	0	0	0
Tuttvart	1	0	2	0	0	1	4	0
Hahk	0	0	0	0	0	0	0	0
Aul	0	0	0	0	0	0	0	0
Mustvaeras	0	0	0	0	0	1	0	0
Sõtkas	2	7	7	2	1	1	28	1
Pardid kokku	406	518	1236	80	22	786	389	100

Pärnumaa	Raplamaa	Saaremaa	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Võrumaa	2022/2023 kõitmine kokku
0	0	2	0	0	0	0	6
2	0	0	0	0	0	0	15
15	0	7	11	3	0	0	56
174	0	142	93	0	1	7	569
0	0	0	0	0	0	0	0
80	17	34	30	21	25	3	670
61	14	15	27	8	67	3	484
22	14	60	5	6	33	9	475
72	69	216	15	0	0	1	2591
0	1	7	0	0	0	0	20
235	115	332	77	35	125	16	4240
211	1	123	1	2	0	6	835
38	0	25	0	0	1	0	199
196	3	235	8	6	3	16	1220
450	61	465	392	53	104	415	3646
80	0	39	7	0	1	168	460
52	0	42	0	0	0	0	159
40	0	46	0	0	0	1	249
0	0	0	0	0	0	0	2
1	0	4	0	0	0	0	13
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	2
0	0	4	15	0	0	0	68
1068	65	984	423	61	109	606	6853

„Ulukid teel“ projekt

Eesti Jahimeeste Selts ja If Kindlustus viivad jätkuvalt läbi uluki reflektorite mõju uuringut. Järgnevalt lühikokkuvõtte läinud aastast.

Suurenenud on reflektoritega piiratud maanteelõikude arv. Kui 2020. aasta lõpuks oli kaetud 27 maanteelõiku ja samapalju kilomeetreid siis 2021. aasta lõpuks kasvasid lõikude arvud 39ni. 2022. aasta täiendas projekti selles osalevate jahiseltside arvu ja uute lõikudega, sealhulgas Hiiumaa Jahimeeste Seltsiga, kes omavalitsuse rahastuse kaudu paigaldasid reflektoreid saare liiklusohutikele maanteelõikudele kokku pea 11 kilomeetri ulatuses. Nii ulatus reflektoritega piiratud lõikude arv 2022. aasta kevadeks juba 53,1 km-ni.

	Ref-lõik 2022	Võrdlus-lõik 2022	Ref-lõik 2021	Võrdlus-lõik 2021
Valgel ajal	19			
Neist pimedal ajal	5		5	
Aeg teadmata	2		9	
Kokku	26	16	14	20

Tabel 9. Loendatud juhtumite arvud reflektoritega ja võrdluslõikudel 2021-2022. Allikas Eesti Jahimeeste Selts

Tänavu eraldas If Kindlustus täiendava lisarahastuse, mis andis võimaluse lisada enam kui 500 reflektorit – sellega katsime 12,9 km ulatuses uusi maanteelõike. Viimase rahastuse eesmärk oli luua kõrvalteine muutuste võrdlemise meetod, kus piirkonna jahimeestel on suure tõenäosusega teada varasema aastaga teelõigul hukkunud ulukite arv, et aasta lõpus võrrelda „saaki“ juba pärast reflektorite paigaldamist.

Viimasele andmekogumise aastale vastu minnes on meil vaadeldavaid maanteelõike 60 ja seda 66 km-l, neist tervelt 11 km asuvad hirverohkel Hiiumaal.

Kahe erineva meetodikaga loendamist teeme 2023. aasta lõpuni, mille järel need ka reastame, et neist koostada statistiline ülevaade. Eelmise kahe aasta juhtumid on võrreldavad tabelis 9.

Võrreldes 2021. aastal registreeritud juhtumeid, tulevad välja ka erinevused. Kui 2021. a toimus öisel ajal reflektoritega varustatud lõikudel 9 õnnetust, siis 2022. a oli neid 5, kuigi lõikude koguarv suurenes 12 km võrra. Otsest mõju põhjust siit otsida ei ole siiski

mõtet, sest aastate võrdluseks pole piisavalt täiendavat infot, kaasnevaid mõjutegureid on aga väga palju.

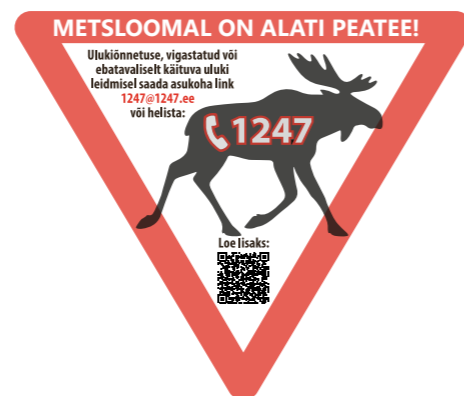
2022. aasta liikluses

Võttes kokku 2022. aastal numbrile 1247 tulnud teateid, saame aastate võrdluses täiendada statistiliste numbrite ridu küll uute arvudega, kuid mida neist välja lugeda?

Tabelis toodu põhjal näeme, et suurimaks ohuks oleva metskitse hukkamiste arv püsib viimaste aastate tasemel, 2021. aastal pääsesid inimesed pärast koroonahaiguse piiranguid taas liikuma. Võimalik, et liiklustiheduse kasvul on siin oma mõju, lisaks on tõenäoliselt langenud ka kitsede arvukus.

Mitmetes põtrade arvukuse muutust ilmestavates hinnangutes on välja toodud, et põtrade arvukus on languses, nii kajastub see ka siinsetes numbrites. Ainus ühik, mis ei ole muutunud ega nähtu ka tabelist – põtrade kokkupõrked rongidega on läbi aastate endiselt muutumatud – igal aastal keskmiselt 15-20 põtra hukuvad rongirööbastel.

Turvalist liikumist ja ärme unusta, et metsloomal on alati peatee!

112/1247	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PÕDER	319	407	246	201	224	195
METSKITS	2916	4408	4884	4300	5000	4500
METSSIGA	173	134	116	161	151	150
HIRV	9	10	10	26	25	15
ILVES	2	11	6	8	21	12
KARU	2	10	8	14	9	10
HUNT			6	5	5	3

Tabel 10. Ulukõnnetused 2022. aastal numbril 1247 registreeritud juhtumitest. Allikas Häirekeskuse infoliin 1247

Ulukikahjud riigimetsas

Riigimetsas on viimastel aastatel ulukikahjutused kultuurides ja metsanoorendikes stabiliseerunud.

2022. aastal fikseeriti riigimetsa kultuurides ja noorendikes kokku ulukikahjustusi 700 hektaril, millest oluline kahjustus oli 300 hektarit. Samas kahju hindamise akte koostati võrreldes eelmise aastaga kolm korda rohkem: 66 tükki pindalaliselt 100,65 ha. Kahju hindamise akte koostati 23 jahipiirkonna kasutajale.

Olulise ulukikahjustuse põhjustaja on jätkuvalt põder (85%), järgnevad metskits (8%) ja punahirv (7%). Peapuuliikidest on enim kahjustatud mänd (38%),

seejärel haab (30%), kuusk (17%) ja kask (13%) ja olulise kahjustuse alad täiendati või istutati uute istikutega.

Põder polnud 2022. a enam suurim kahju hindamise akti (KHA) koostamise põhjus. Punahirve kahjustused moodustasid KHA arvu järgi 64%, pindala järgi 58% ja kahjunõude summa järgi 75%. 2022. a Hiiumaa jahipiirkondade kahjusummadest (31 316 eurot) teostatakse täiendav ekspertiis 11 985 euro ulatuses Leluselja jahipiirkonnas.

Reasildid	Pindala ha	Esimese KHA summa	Lõplik kahjunõude summa
Hiiumaa	56,42	31 316,25	19 331,46
Ida-Harjumaa	2,44	215,98	215,98
Ida-Virumaa	5,4	988,54	988,54
Jõgevamaa	1,3	258,5	258,5
Järvamaa	0,8	42,79	42,79
Lääne-Harjumaa	2,21	401,18	401,18
Läänemaa	1,69	303,66	303,66
Raplamaa	13,8	1925,23	1925,23
Saaremaa	1,86	838,5	838,5
Tartumaa	1,17	317,77	317,77
Valgamaa	5,97	1298,1	1298,1
Viljandimaa	1	269,79	269,79
Võrumaa	2,84	797,84	797,84
Vändra	3,75	3646,35	2321,05
Üldkokkuvõte	100,65	42 620,48	29 310,39

Tabel 11. 2022.a koostatud kahjude hindamise aktid (KHA) riigimetsas. Allikas RMK

PUNAHIRV, oluline kahjustus								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Harjumaa								
Hiiumaa		4,73	11,55	17,21	0,21	7,89	5,64	20,46
Ida-Virumaa								
Jõgevamaa								
Järvamaa								
Läänemaa								
Lääne-Virumaa								
Põlvamaa								
Pärnumaa	0,3							
Raplamaa								
Saaremaa	3	2,47	20,55		5,9		3,67	
Tartumaa								
Valgamaa			0,4					
Viljandimaa			0,69					
Võrumaa								
KOKKU	3,33	7,2	33,19	17,21	6,11	7,89	9,31	20,46

Tabel 12. Punahirve kahjustused riigimetsas 2015.-2022. a maakonniti. Allikas: RMK

Aktuaalne

Eesti jahimeeste seltsi töös toimus 2022. aastal mitmeid olulisi uuendusi. Põhilisteks märksõnaks kasutusõiguse lubade pikendamine ja pliihaavlite keelustamine.

Plii keelustamine märgaladel

Euroopa Komisjoni 25. jaanuari 2021. aasta rakendusmäärusega (nn REACH määrus) keelustati üle 1% pliisisaldusega sileraudse jahirelva laskemoona kasutamine märgaladel ja 100 meetri raadiuses märgala piirist ning nähti selleks ette üleminekuage 24 kuud.

Keeld jõustus 15. veebruaril 2023. aastal. Sealhulgas on keelatud pliihaavleid jahimehel või teda saatvatel isikutel isegi kaasas kanda. Euroopa komisjoni rakendusmääruse alus on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 1907/2006/EÜ, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist, nn REACH-määruse artikkel 68 lõige 1.

Eesti toetas komisjoni REACH-määruse eesmärki vähendada pliisattumist looduskeskkonda, ent jäi eelnõu hääletamisel erapooletuks, leides, et eelnõus sätestatud üleminekuage on Eesti jaoks liiga lühike. Pikem üleminekuage (viis aastat) oleks andnud jahimeestele enam aega soetada terashaavlite kasutamiseks sobivaid jahipüsse.

Veelinnujaht pliihaavlitiga on Euroopa Liidus (EL) juba aastaid keelatud, Eestis alates 2013. aastast. Uus täiendav piirang puudutab veelindude hulka mitte kuuluvaid linnuliike, väikeulukeid (näiteks jännes, rebane, šaakal, mink, tuhkur, mäger, kobras jne) ja mõnd suurulukit (hunt, metskits), keda tohib lasta nii haavlite kui ka kuulidega.

EL ja 23 liikmesriiki (sh Eesti) on ühinenud Aafrika ja Euraasia rändveelindude kaitse rahvusvahelise kokkuleppega (AEWA), mille rakendamise tegevuskava seab eesmärgiks pliihaavlite kasutamise

järkjärgulise lõpetamise märgaladel. Seega on kogu EL-i hõlmava piirangu kehtestamise eesmärk rahvusvahelise leppega võetud kohustuse täitmine ja riigisiseste õigusaktide ühtlustamine EL-is.

Märgala on igasugune veekogu alates suurusest meeter korda meeter. Keelatud on pliihaavid ka märgalade ümber puhvertsoonis 100 meetri raadiuses. Euroopa Komisjoni määruse järgi on märgalad looduslikud või tehnilised, alalised või ajutised, seisva või voolava, mageda, riim- või soolase veega, soo-, mada-lasoo, turba- või veealad, sh merevee alad, mille sügavus mõõna ajal ei ületa kuut meetrit. Pliihaavleid võib kasutada lasketiirudes, kus need suudetakse vähemalt 90% ulatuses kokku koguda.

Märgaladel kasutatavates haavlitel sisalduva pliipiirangu eesmärk on vähendada arvukate märgaladest sõltuvate linnuliikide ulatuslikku kokkupuudet pliiga, kui nad neelavad alla pliist haavliterasid. Hinnangu kohaselt sureb EL-is pliimürgistuse tagajärjel igal aastal umbes miljon märgalade lindu, hoolimata paljudes liikmesriikides juba kehtestatud piirangutest.

Kokkupuude pliiga on ka inimestele seotud paljude negatiivsete tervisemõjudega, sealhulgas vähenenud viljakus, mõju imikute ja laste arengule, pikaajalise või korduva kokkupuute tagajärjel tekkivad organite kahjustused ja vähk. Eriti kahjustab pliit laste neuroloogilist arengut.

Hiljutised uuringud näitavad, et pliilaskemoonaga kütitud ulukiliha võib sisaldada mikroskoopilisi pliiosakesi, mida ei saa toidu valmistamise ajal eemaldada. Haavakanali ümbert liha lahti lõikamisest ja äraviskamisest või lihas olevate pliiosakeste eemaldamisest kogu lihas sisalduva pliit kõrvaldamiseks ei piisa.

Hetkel kehtiv määrus reguleerib ainult pliihaavlite, mitte pliikuulide kasutamist märgaladel. Pliikuule on endiselt lubatud kasutada. Euroopa Komisjon on eesmärgiks võtnud täieliku pliimoona keelu Euroopa Liidu territooriumil. Millal see juhtub, seda ei ole tänaseks veel otsustatud, aga see võib toimuda 3-5 aasta perspektiivis.

Märgalade ja märgaladega piirnevate alade kaart on kõigile kättesaadav maa-ameti kodulehel.

Jahipiirkonna kasutusõiguse lubade pikendamine

Eestis on kokku 328 jahipiirkonda. Neist 321-l oli vaja pikendada 2022. aastal jahiseadusest tulenevalt kasutusõiguse lubasid kümneks aastaks. Aasta jooksul sai pikendatud 313 jahipiirkonna kasutusõiguse luba.

10 jahipiirkonnal jäi jahipiirkonna kasutusõiguse luba erinevatel põhjustel pikendamata ning neil ei ole võimalik enam kasutusõiguse lubade taotlusi esitada. Küll aga saavad seda teha teised juriidilised isikud kehtiva korra kohaselt.

Tervikuna läks kasutusõiguse lubade pikendamise protsess Eesti jahimeeste seltsi liikmetele edukalt.

Maakond	Jahipiirkondi kokku	2023 lõppeb luba	JN-le esitatud taotlusi kokku	Jätis esitamata	JN toetavaid seisukohti kokku
Harjumaa	16	15	15		15
Hiiumaa	9	9	9		9
Ida-Virumaa	23	23	23		23
Jõgevamaa	12	12	12		12
Järvamaa	20	19	19		20
Läänemaa	18	15	15		17
Lääne-Virumaa	29	28	28		29
Põlvamaa	22	22	22		22
Pärnumaa	34	33	33		33
Raplamaa	23	23	23		23
Saaremaa	27	27	27		27
Tartumaa	23	23	23		23
Valgamaa	21	21	17	4	16
Viljandimaa	27	27	21	6	20
Võrumaa	24	24	24		24
KOKKU	328	321	311	10	313

Tabel 13. Kasutusõiguse lubade pikendamine. Allikas: Keskkonnaamet

Looduskaitseprojektid

Väikekiskjate küttimine liigikaitseolulistel rannaniitudel

1. veebruaril 2022 käivitus keskkonnaameti poolt koordineeritud pilootprojekt „Väikekiskjate arvukuse reguleerimine liigikaitseolulistel rannaniitudel“, mille eesmärk on parandada rannaniitude linnustiku pesitsustingimusi Lääne-, Hiiu- ja Muhumaal. Järgneval kolmel aastal osalevad pilootprojektis Haapsalu, Tuudi ja Massu jahiselts Läänemaalt, Suuremõisa ja Emmaste jahiselts Hiiumaalt ja Muhu jahiselts.

Viimastel aastatel läbi viidud uuringud näitavad, et väikekiskjate ebalooslikult kõrge arvukus ohustab rannaniitude linnustikku. Kuna seeläbi kannatavad ka mitmed juba praegu kehva käekäiguga kaitsealused linnuliigid, püütakse jahimeeste abiga negatiivset kisklussurvet viiel uuringualal vähendada. Väikekiskjate küttimise kui linnukaitsemeetme tõhususe hindamiseks mõõdetakse järgneva pesitsusperioodi jooksul linnupesade koorumisedukust.

Projekti käivitavaks ajendiks oli Tartu ülikooli looduskaitsebioloogi Triin Kaasiku poolt eelneval kolmel aastal Lääne- ja Hiiumaal läbi viidud teadusuuringu tulemused, mille järgi häviv pesarüüste tagajärjel koguni 86% maaspesitsevate lindude pesadest. See tähendab, et populatsioonide taastootmine ei ole suure tõenäosusega jätkusuutlik ja mitmed kohalikud asurkonnad võivad olla hävimisohus.

Uuringust selgus, et väikekiskjatest on ülekaalukalt peamine lindude pesarüüstaja rebane, Läänemaal ka šaakal. Seetõttu kaasas keskkonnaamet pilootprojekti partneriks EJS-i, kes aitab korraldada rebase, šaakali ja kähriku küttimist. Projektis osalevad Haapsalu, Tuudi ja Massu jahiselts Läänemaalt, Suuremõisa ja Emmaste jahiselts Hiiumaalt ja Muhu jahiselts. Nende ülesanne on teadlaste poolt välja valitud rannaniitudel, kus asuvad niidukahlajate kevadised pesitsusalad, pida vastavalt jahieeskirjale veebruaris ja märtsis rebase-, šaakali- ja kährikujahiti.

„Jahimehed on projektis osalemisest ja uurimistöö tulemustest väga huvitatud, et saada seeläbi teada, kas küttimine toob kõrgele pesarüüste leevendust. Kui saame anda oma panuse Eesti linnustiku kaitsmisele,

siis ka see on meile väärtus ja eesmärk omaette,“ selgitas EJS-i poolne projektijuht Jaanus Vaiksoo.

Esimesel talvel küttiti projekti raames 27 rebast, 6 šaakalit ning 34 kährikut.

Kevadel viis Triin Kaasiku pilootprojekti aladel läbi taas niidukahlajate koorumisedukuse uuringu. Uurimisalused liigid – kahlajad, näiteks kiivitaja, punajalg-tilder, niidurüdi ja tutkas – on kõik rändlinnud, kes jõuavad pesitsusaladele märtsi lõpus-aprillis. Pärast territooriumite paika sättimist kraabivad linnud endale pesalohud ning alustavad munemisega. Pesa teevad nad otse maapinnale, mis on ellujäämuse juures oluline aspekt – kuigi hea kaitsevõime ja tihti taimestikku peidetud, on sellised kurnad kiskjatele üsna lihtne saak.

Tartu ülikooli looduskaitsebioloog Triin Kaasiku uurimas Haeska rannaniitudel lindude pesitsemisedukust 2022. aasta kevadel. Foto Jaanus Vaiksoo

2021. ja 2022. aasta koorumisedukuse võrdlus uuringualadel tõi välja, et ka sel aastal ei ületanud koorumisedukus veel ühelgi alal piiri, mis tagaks kahlajapopulatsioonide stabiilsuse (sõltuvalt liigist oleks selleks vaja suuremat kui 40% koorumisedukust). Ent kogutud andmed viitavad siiski ettevaatlikult, et seal, kus rohkem küttiti, tundus koorumisedukus ka rohkem tõusvat. „Kõrgema küttimistasemega aladel

registreerisime mitmeid I kaitsekategooria liigi niidurüdi pesakondi ning selle liigi pesade koorumisedukus oli tänava esmakordselt viimase viie aasta jooksul lähedal tasemele, mis on vajalik stabiilse populatsiooni saavutamiseks,“ ütles Triin Kaasiku.

Pilootprojekti esimese aasta tulemuste põhjal on kaugeleulatuvaid järeldusi teha veel ennatlik. Sama meelt on ka katseprojektis osalenud Lääne-, Hiiu- ja Muhumaa jahimehed. Lindude pesitsemisedukuse tõus on igati rõõmustav, kuid oma osa võib olla ka loodusel – aastad on lihtsalt erinevad. Kuid jahimeeste sõnul pole kahtlust, et väikekiskjate arvukuse piiramine loob paremad eeldused lindude pesitsemise õnnestumiseks. Niidukahlajate haudeperiood kestab keskmiselt kolm nädalat, sama palju aega kulub linnupoegade iseseisvaks saamiseks. Kogu see poolteist kuud on lindude järglased väikekiskjate poolt ohustatud. Emmaste jahimees Paavo Pruul tõi selle kohta kujuka näite enda aastatepikkusest kogemusest: „Hiiumaal on kiskluse mõju lindude arvukusele kõige parem jälgida laidude näitel. Kui sõita paadiga suve hakul mõnest laius mööda ja seal linnufoon puudub, siis on selge, et röövel on laiul, linde pole.”

Jahimeeste arvates peaks linnustiku kaitseks mõeldud väikekiskjate arvukuse piiramise pilootprojekti välja kasvama järjepidev tegevus, sellised asjad ei saa olla lühiajalised. Eesmärgiks peaks olema ikkagi liigirikkad ja avarad rannaniidud, kus keeb elu, mitte ei voha vaid võsa ja roostik. Jahipidamine on üks lüli töömahukas tegevusahelas, mis aitaks rannaniitudel lindude pesitsemisele kaasa.

Pilootprojekt jätkus ka 2022/2023. aasta jahihooajal. Niidukahlajate 2023. aasta kevade pesitsusedukuse tulemused selguvad juunikuus.

Metsnugise küttimine lendorava pesitsusaladel

Keskkonnaameti tellimisel küttisid viis Ida-Virumaa jahiseltsi Lendorava LIFE-projekti raames 2022/2023. aasta jahihooajal lendorava pesitsusaladel metsnugiseid. Jahti pidasid Kiikla jahiselts, Maidla jahimeeste selts, Mäetaguse Venator MTÜ, Tudulinna jahimeeste selts, Avinurme jahiselts.

Eesti punase raamatu nimestiku hindamiskriteeriumite järgi kuulub lendorav 2018. aastal tehtud hindamise alusel kategooriasse

„kriitiliselt ohustatud“ (*Critically endangered*). Lendorav on kantud Euroopa Liidu loodusdirektiivi II ja IV lisasse, mis tähendab, et lendorav on esmatähtsust omav kaitsealune liik. Tema suurimad looduslikud vaenlased on metsnugis ja händkakk. Käesoleva sajandi alguskümnendil hakati lendoravaid uurima raadiosaatjate abil ja selgus, et nugised kujutavad lendoravatele tunduvalt suuremat ohtu, kui seni arvatud. Koguni 90 protsendi märgistatud lendoravate surma põhjustajaks oli just nimelt nugis.

Maidla jahimeeste seltsi esimees Ivar Tallerman püüdis kastlõksudega sel jahihooajal 16 nugist. Foto Jaanus Vaiksoo

Kui nugiste arvu ei suudeta hoida Alutagusel lendoravametsades kontrolli all, satuvad ohtu aastakümnete jooksul tehtud pingutused lendorava elupaikade kaitseks.

Jahiaasta lõpuks püüti viies jahiseltsis kastlõksudega kokku 61 metsnugist: Maidla JS – 18; Tudulinna JS – 15; Avinurme JS – 18; Mäetaguse Venator MTÜ – 9; Kiikla JS – 1.

Eesti jahinduse hea tava

Vastu võetud EJSi volinike koosolekul 16.04.2014.

Hea tava punkti 1 muudetud EJSi volinike koosolekul 25.05.2017.

I. Suhtu austavalt loodusesse, ulukitesse ja maaomandisse!

1. Pea meeles, et sa jahimehena ei ole ainuke looduses liikuja ja looduse kasutaja.
2. Hoiu loodus puhas.
3. Õpi tundma oma jahimaadel liikuvate ulukite asurkonda.
4. Küti alati säästlikult, arvestades uluki-asurkondade jätkusuutlikkust. Jahimehes ei tohi iialgi vallanduda kirg loomi tappa.
5. Austa ulukite õigust elule. Jahti pidades jäta neile võimalus õnnelikult pääsemiseks. Iialgi ära jälita ega küti abitus seisukorras viibivaid ulukeid.
6. Pea jahti selliselt, et see ei kahjustaks maaomaniku vara.
7. Toeta maaomanikku jahialastes küsimustes, koostöö on mõlemale osapoolle kasulik.

II Ole jahimehena korrektne!

1. Jahiriitus olgu korrektne ja puhas, relvastus korras ja kontrollitud.
2. Jahipasuna olemasolu korral alustatakse jahti signaaliga „Jahi algus!” ja jaht lõpetatakse signaaliga „Jahi lõpp!”.
3. Enne lasku tunne uluk ära, suurulukite puhul ka sugu ja vanus.
4. Tugevaid, asurkonna arenguks oluliste omadustega, loomi tuleb küttida alles siis, kui nad on oma funktsiooni asurkonna jaoks täitnud. Küttimisel säästa heade omadustega, produktiivseid emasloomi, tugevad isasloomad küti alles parimas trofeevanuses ja jahihooaja lõpus.
5. Emalooma küttimise tõttu noorloomade abitusse seisundisse jätmise ei ole põhjendatud tegu.
6. Kütina tegutsev jahimees peab olema omandanud piisavalt hea laskeoskuse.
7. Looma piinamine – halvasti lastes – on lubamatu.
8. Korrektne jahimees ei lase mitte mingil juhul

ulukit kaugemalt kui vahemaa, millelt on tagatud kindel tabamus.

9. Ära tulista kunagi huupi lendavat linnuparve. Mitmed linnud võivad minema lennata kehasse tunginud haavlitega, mis tähendab neile piinarikast surma.
10. Ära küti rohkem linde või teisi väikeulukeid, kui sina ise ja/või sinu (jahi-)sõbrad vajavad.
11. Ära tulista magavat ulukit või ujuvat veelindu, välja arvatud haavatud looma puhul.

III Haavatud ulukit metsa ei jäeta!

1. Tulistatud lask ei ole kunagi möödalask seni, kuni pole tõestatud vastupidist.
2. Tabamuse saanud looma tuleb kohuse-tundlikult (võimalusel koos koeraga) otsida.
3. Haavatud uluki liikumisel naaberjahialale teavitatakse sellest alati sealse piirkonna kasutajat.
4. Haavatud suuruluk surmatakse halastuslasuga kaela ülemisse ossa või kõrva taha.
5. Haavatud väikeuluk surmatakse kas ülelaskmisega või kuklalöögiga.
6. Haavatud linnud surmatakse kas ülelaskmise või kuklatorkega.
7. Reeglina tuleb kõrvalisi isikuid tapmisakti juurest eemale hoida.

IV Kohtle tabatud saaki lugupidavalt!

1. Kõiki ulukeid – sõltumata liigist, soost või vanusest – koheldakse võrdselt.
2. Tabatud suurulukit austatakse tema paremale küljele asetatud halja oksaga (kuusk, kadakas, tamm või nende puudumisel rohttaim). Isasloomale asetatakse oks tüvepoolega, emasloomale ladvapoolega pea poole.
3. Uluki lihakeha viiakse võimaluse korral metsast välja nahastamata ja tükeldamata. Vajadusel eemaldatakse siseelundid metsas.
4. Metskitse ja sellest väiksemaid ulukeid ei lohistata, vaid võimalusel kantakse metsast välja.

5. Hirvest väiksemate ulukite siseelundid eemaldatakse käiseid üles käärimata.

6. Jänes on otstarbekas vääristada laskekohal ehk tal eemaldatakse kusepõis ja sooled. 7. Linde kantakse kaelast, riputatuna linnurihma otsa või jahivõrgus.

8. Kui ühisjahi lõpus tabatud loomad „paraadiks” välja pannakse, on üle saagi astumine rangelt keelatud! Loomi ei tohi ka jalaga togides kohale lükata!

9. Medaliväärset jahitrofeed ei tükeldata suveniirideks ega kasutata muul viisil tarbeesemete valmistamiseks.

V Käitu jahirelvaga ohutult!

1. Käsitse jahirelva alati nii, nagu see oleks laetud.
2. Ära mitte kunagi suuna relva inimese poole.
3. Veendu enne tulistamist, kas kuuli või haavlite lennutrajektor on kõrvalistele ohutu.
4. Juhul kui olukord jahil muutub ebakindlaks, nõuab eetika, et sa valdaksid lasust loobumise rasket kunsti.
5. Püssi lahti võttes, vinnastades, laadides, kinni pannes ja padruneid välja võttes suunatakse püssiraud maapinna poole selliselt, et keegi poleks ohustatud.
6. Puhkepausidel või koos kaaslastega ühest kohast teise liikudes peab relv olema laadimata ja avatud lukuga või lahti murtud.

VI Ole hea jahikaaslane!

1. Austa teiste jahimeeste õigust jahti pidada.
2. Ära ole jahikaaslaste vastu üleolev ega kade nende jahiohne peale.
3. Naaberküti laskesektoris asuvat looma ei tulistata.
4. Edukat kütti austatakse tema peakattele kinnitatava halja oksaga, mis murtakse tabatud ulukile asetatud oksa küljest. Ühisjahil austab jahimeest oksaga jahijuhataja.
5. Saak jagatakse enne jahti teatavaks tehtud tingimustel. Üheks võimalus on teha seda loosimise teel. Siinjuures tunnustatakse head tööd teinud koerte omanikke lisaportsuga.

6. Kui ühisjahi puhul valitakse jahikuningas, kroonitakse selleks jahimees, kes on saanud väärtuslikuma saagi. Esile võiks tõsta ka muid positiivseid käitumisi (teiste abistamine, keerulises olukorras laskmata jätmise jne).

7. Kuuliga (nii vint- kui ka sileraudsega) lastes on uluki tabajaks see jahimees, kes esimesena tabas looma rinnaõõnde (kopsud, süda).

8. Haavililasu puhul on uluki tabajaks see jahimees, kes tabas looma viimasena (halastuslask looma piinade kergendamiseks ei lähe arvesse).

9. Jahitrofee kuulub suurulukit esimesena surmavalt tabanud kütile. Kui suurulukit aga tabasid üheaegselt mitu kütti ja esimest tabajat pole võimalik selgitada määrab jahijuhataja trofee saaja või jäetakse trofee jahi korraldanud jahtkonna jahimaja seinale.

VII Jahikoer on küti sõber ja kaaslane

1. Koerad viiakse jahile ja tuuakse jahilt lõastatult.
2. Jahil kasutatav koer peab olema väljaõpetatud ja kuuletuma peremehe korraldustele.
3. Jahil kaasas olevate väljaõpetamata koerte omanikud peavad tagama, et koerad ei sega jahti.
4. Võõras jahipiirkonnas kasuta oma koera ainult siis, kui jahipiirkonna omanik seda soovib või lubab.
5. Ulukit ei lasta võõra koera eest. Võõrasteks ei loeta oma jahigrupi koeri vaatamata sellele, kes on antud grupis koera peremees.
6. Kütt ei omasta jahikaaslase koera poolt murtud kährikut või mõnda teist väikeulukit.
7. Väikeulukijahil koera eest lastud looma ei võta kütt enne üles, kui jälitav koer on seda nuusutanud.
8. Talvel või kui koer on saanud märjaks, ära jäta teda autosse külmetama. Ära unusta koera ka palava ilmaga autosse.
9. Kui koer saab jahi käigus vigastada, on tal õigus (vajadusel) kohesele arstiabile.
10. Pärast jahti on koeral õigus saada rahu, sooja, head süüa ja puhast vett.

Mälestame

PRIIT PIILMANN

14.05.1965–20.11.2022

Pärast rasket haigust lahkus jahimees ja ettevõtja Priit Piilmann. Priit oli hea jahikaaslane ning EJS-i juhatuse liige ja asepresident viimased kolm valimisperioodi.

Priit panustas temale omase põhjalikkuse ja kirega nii Eesti jahindusse kui ettevõtlusesse. Tema kindla käega olid juhutatud EJS-i volikogud ja eelarvete koostamised. Tema poolt rajatud Toosikannu puhkekeskuses on toimunud mitu meeldejäädavat jahimeeste kokkutulekut.

Sügav kaastunne abikaasa Evele, poegadele Mihklile, Kristjanile ja Aleksandrile!

Kivi kotti taevastel igavestel jahikäikudel!

Eesti Jahimeeste Selts

HANS VON STACKELBERG

23.08.1924–29.11.2022

29. novembril lahkus meie hulgast 98 aasta vanuselt Hans von Stackelberg – Eesti jahimeeste seltsi sõber ja tulihingeline toetaja, ajalehe Jahimees ja ajakirja Eesti Jahimees kirglik lugeja ning viljakas autor.

Elades Saksamaal, elas ta alati kaasa Eestimaa käekäigule, kus ta oli sündinud ja kus möödusid tema noorusaastad. Ta oli Jahimees suur tähega. Hans tundis läbi ja lõhki loodust ning loomi, tema aastakümnete pikkused jahikogemused olid hindamatu väärtusega ja neid jagas ta suurima rõõmuga ka Eesti Jahimehe lugejatega. Eesti Jahimeeste Selts andis välja kaks osa Hans von Stackelbergi raamatut „Koerad ja kombed jahinduses“. Ta tundis peenususteni jahikoerte hingeelu ja käitumismustreid ning oskas noortest kutsikatest kasvatada jahimehele kõige paremad jahikaaslased.

Hans ootas alati pikisilmi Eesti Jahimehe uut numbrit ja luges selle kaanest kaaneni läbi. Selle kõrval ei saa mainimata jätta, et ta oli Saksamaa

vanima ja olulisema jahiajakirja Wild und Hund kõige pikemaajalisem tellija maailmas. Ajakiri käis vanal jahimehel järjepidevalt 85 aastat!

Igal aastal saatis Hans EJS-ile ilusa jõulukirja koos parimate jõulusoovidega. Ta ei unustanud kunagi Eestit ja Eesti jahindust.

Eesti Jahimeeste Selts
ajakiri Eesti Jahimees

AUGUST JÄRVELAINE

28.04.1945–30.11.2022

Kihelkonna jahimehi on tabanud raske kaotus. Just kui tammepuu murdus jalalt meie hea jahikaaslane ja sõber August Järvelaine. See on nii ootamatu ja uskumatu, aga head inimesed lähevadki nii.

August oli pikka aega jahiseltsi esimees ja juhatuse liige. Ta on olnud paljude meie jahimeeste esimeheks õpetajaks. August oli veel tolaegne jahimees, kui Saaremaal ei olnud meie suuri jahiloomi ja kütiti vaid jäneseid ja rebaseid. Samuti on ta noorena ühed Tamasseri rauad omalaetud paukudega lõhki lasknud. August oli see, kes tegi meile selgeks jõulurahu tähenduse. Tema huumoriga öeldud lause noortele jahimeestele - „Lambad, tehke endale metsad selgeks!“ - on sügava tähendusega ka tänapäeval. Augusti kaasabil on meil veebruaris traditsiooniks saanud iga-aastane jaht hagijatega.

Augusti kaasabil sai uuele jahimaade kaardile kantud

vanarahva mälus olevad kohanimed, aga ise ta seda kaarti oma silmaga ei näinud.

Hea sõber August, nüüd oled sa igaviku metsaradadel ja parematel jahimaadel, aga mälestus sinust ei kustu.

Sügav kaastunne poegadele Margusele, Margole ja Madisele! Lapselapsed on kaotanud väga hea vanaisa.

Sügavas leinas mälestavad jahikaaslased ja sõbrad, Kihelkonna jahimehed

ÜLO VEVERS

16.11.1940–8.11.2022

Ülo Vevers lõpetas Türi keskkooli, omandades seejärel kõrghariduse EPA hüdrotehnika inseneri erialal, mille järel suunati ta Saaremaa EPT jaoskonnajuhatajaks. Saare EPT-s töötas ta kokku 27 aastat, töustes AS-i Saare EPT juhatajaks. Aastatel 1993–1996 oli Ülo Kuressaare linnapea. Linnapea ametis juhtis ta mitmete Saaremaa jaoks oluliste objektide planeerimist: Saaremaa teater, Kuressaare jahisadam. Seejärel, olles Kaarma vallavanem, seisis ta hea selle eest, et vald areneks ühtlaselt kõikides piirkondades.

Lisaks palgatööle oli Ülol mitmeid hobbisid: ujumine, orienteerumine, suusatamine ja jahindus. Just Saaremaal sai temast 1970. aastal kirglik jahimees, seda eelkõige tänu töökaaslaste innustusele. Ülo panus Saare maakonna jahinduse eestvedamisel on olnud igati väärikas. Saarte jahimeeste seltsi juhatuse esimees oli ta aastatel 1988–1995. Tema juhtimine jahindusklubi esimehena jäi perioodi, mil vabariigi jahinduses olid keerulised ja vastuolulised üleminekuajad. See oli Eesti jahinduses periood, kus oli vaja tasakaalukat ning tulevikku vaatavat mehemeelt, et säiliks nii meie uluki populatsioon kui ajaloolised jahindustraditsioonid.

Rääkides Üloga koos jahil käinud kaaslastega, ütlevad kõik, et ta ei olnud tavaline jahimees, vaid

natuke ebatraditsiooniline kütt. Ajukahis olles oli Ülot raske küttiliinile saada, ikka soovis ta ajumeestega metsa minna. Paljude noorjahimeeste mentorina õpetas ta noori kütte metsast välja tulema just õiges metsatukas ning juhendas neid orienteeruma metsas kompassi, mitte telefoni järgi.

Ülole meeldis käia jahil rohkem ikka hea seltskonnaga kui pelgalt küttimee pärast. Tema väga hea huumorimeel, mis lõi vahel teravalt kui jahinuga, oli jahikaaslaste seas hinnatud. Ta ei pidanud rääkima palju, aga kui midagi ütles, siis tabavalt hästi. Ülo mõnus huumorimeel ja sõbralik olemine jääb teda ikka meenutama!

Mälestame head kolleegi ja avaldame kaastunnet Ülo lähedastele!

Saarte Jahimeeste Selts

EESTI JAHIMEESTE SELTS

Reg 80028484
VAT EE100548158
Kuristiku 7, 10127 Tallinn
ejs@ejs.ee
602 5970
www.ejs.ee

Oleme avatud: E-R 10-17

SWEDBANK

Liivalaia 8, 15040 Tallinn
IBAN EE062200221001183828
SWIFT HABA EE2X

SEB

Tornimäe 2, 15010 Tallinn
IBAN EE541010052038296002
SWIFT EEUH22X

PRESIDENT

Margus Puust
margus.puust@ejs.ee

TEGEVJUHT

Tõnis Korts
602 5973
tonis.korts@ejs.ee

TEGEVJUHI ASETÄITJA

Andres Lillemäe
602 5972
andres@ejs.ee

JUHIABI

Lea Truska
602 5970
lea@ejs.ee

EJSI LEPINGUTE KOORDINAATOR

Kristel Zilensk
602 5970
kristel@ejs.ee

IT SÜSTEEMIDE KOORDINAATOR

Karri Urban
5683 4971
karri.urban@ejs.ee

AJAKIRI EESTI JAHIMEES

Telefon: 5685 4412, 602 5970,
jahimees@ejs.ee

PEATOIMETAJA

Jaanus Vaiksoo
jaanus@ejs.ee

TOIMETAJA

Andra Hamburg
andra@ejs.ee

